

KONDA

**İKLİM KRİZİ
ALGI
ARAŞTIRMASI**

Ocak 2026

İÇİNDEKİLER

1. YÖNETİCİ ÖZETİ.....	5
2. DÜZENSİZ HAVA OLAYLARI VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ	9
2.1. Düzensiz hava olayları	9
3. İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ ALGISI VE ENDİŞELİLİK.....	17
3.1. İklim Değişikliği Var mı?	17
3.2. İklim Değişikliği Nelerle İlişkili?.....	23
3.3. Endişelilik	31
4. ENERJİ KAYNAKLARI.....	39
4.1. En Çok Karşı Çıkkılan Enerji Kaynakları	39
4.2. En Çok Tercih Edilen Enerji Kaynakları	52
5. İKLİM YASASI	61
6. ORMAN YANGINLARI	67
7. ARAŞTIRMANIN KÜNYESİ.....	71
7.1. Araştırmanın Genel Tanımı	71
7.2. Örneklem.....	71
8. TERİMLER SÖZLÜĞÜ	73
8.1. Terimlerin Kaynağı Olan Soru ve Veriler	74
9. FREKANS TABLOLARI	75

1. YÖNETİCİ ÖZETİ

Bu rapor Türkiye toplumunun iklim değişikliğine ilişkin algısını, endişe düzeylerini, enerji kaynaklarına yönelik tutumlarını ve 2025 Temmuz ayında yürürlüğe giren İklim Yasası'na bakışını kapsamlı bir biçimde inceliyor. Araştırma, iklim krizinin artık soyut bir çevre meselesi olmaktan çıkarak gündelik yaşam deneyimleriyle iç içe geçtiğini, buna karşılık iklim politikalarına yönelik bilgi, güven ve sahiplenme düzeylerinin aynı ölçüde güçlü olmadığını ortaya koyuyor. Bulgular, toplumsal farkındalık ile kamusal politika süreçleri arasında belirgin bir mesafe bulunduğuna işaret ediyor.

Düzensiz Hava Olayları

Araştırma sonuçları, Türkiye'de iklim değişikliğinin geniş bir toplumsal mutabakatla kabul edildiğini gösteriyor. Katılımcıların yüzde 88'i son yıllarda sel, fırtına, aşırı sıcaklık ve kuraklık gibi düzensiz hava olaylarının arttığını ifade ediyor. Bu algı, pandemi sonrası dönemde belirgin biçimde güçlenerek 2025 yılında yeniden yükseliş eğilimine giriyor.

Düzensiz hava olaylarının arttığı düşüncesi sosyodemografik gruplar arasında büyük farklılıklar göstermemekle birlikte; kırdaki yaşayanlar, kadınlar, emekliler ve dindar muhafazakârlar arasında daha yüksek oranlarda dile getiriliyor. 2025 yılında düzensiz hava olaylarının arttığı kanaati kırsal yerleşimlerde metropollere kıyasla 6 puan daha yüksek. 2024 yılında kırdaki yaşayanlar daha düşük oranda düzensiz hava olaylarının arttığını düşünürken, bu yıl bu grupta 11 puanlık bir artış göstererek en yüksek seviyeye çıkıyor.

İklim Değişikliği Algısı

Araştırma sonuçları, Türkiye'de iklim değişikliğinin varlığının toplum genelinde çok güçlü bir kabul gördüğünü ortaya koyuyor. Türkiye'de her 10 kişiden 9'u iklim değişikliğinin var olduğunu belirtirken, bu kanaatin özellikle gençlerde, öğrencilerde, üniversite mezunlarında, modern yaşam tarzını benimseyenlerde ve sosyal medya kullananlarda daha da yaygın olduğu görülüyor. Kırsalda yaşayanlar, kent ve metropollere kıyasla iklim değişikliğinin varlığını daha yüksek oranda kabul ediyor. Genç yaş gruplarında iklim değişikliğinin varlığına inanç neredeyse tam bir mutabakata dönüşmüş durumda. Bu bulgular, iklim krizinin toplumsal olarak "görünür" hale geldiğini ve inkârın marjinal bir pozisyona gerilediğini gösteriyor.

Düzensiz hava olaylarının arttığını düşünenlerde iklim değişikliğine inanma oranının çok yüksek olması, bireysel deneyimlerin bu algıyı güçlendirdiğini gösterirken; bu olayların değişmediğini ya da azaldığını düşünenlerde kabul oranının belirgin biçimde gerilediği dikkat çekiyor.

Toplumun iklim değişikliğini hangi sorunlarla ilişkilendirdiği, algının derinliği açısından kritik bir gösterge. Bulgulara göre iklim değişikliği en çok orman yangınları, sel ve kuraklık gibi afetlerin artmasıyla ilişkilendiriliyor. Bunu bitki ve hayvan çeşitliliğinin azalması, suya erişimin zorlaşması ve gıda fiyatlarının artması izliyor.

Bu ilişkişel algı eğitim seviyesi ve modernleşme ile güçlenirken, sosyal medya kullanımıyla belirgin biçimde artıyor. Kırsal alanlarda afetler ve göç, metropollerde ise suya ve gıdaya erişim sorunları daha fazla öne çıkıyor. Bulgular, iklim krizinin yalnızca çevresel değil; ekonomik ve toplumsal sonuçlarıyla da giderek daha fazla kavrandığını ortaya koyuyor.

Türkiye’de her 100 kişiden 64’ü iklim değışikliği konusunda endişeli olduğunu belirtiyor. Endişe düzeyi kırsal yerleşimlerde, kadınlarda, 34–50 yaş grubunda ve üniversite mezunlarında daha yüksek. Modern hayat tarzına sahip bireylerde endişe daha baskınken, muhafazakârlaşma arttıkça endişe düzeyi azalıyor. Sosyal medya kullananlar ile kullanmayanlar arasındaki fark dikkat çekici; sosyal medya, iklim krizini sürekli görünür kılarak endişeyi besleyen önemli bir kanal işlevi görüyor.

Enerji Kaynakları

Araştırma, toplumun enerji politikalarına ilişkin net bir yönelime sahip olduğunu gösteriyor. Yenilenebilir enerji kaynakları açık ara en çok tercih edilen seçenekler olarak ön plana çıkıyor. Güneş ve rüzgâr enerjisi tüm yaş, eğitim ve yerleşim gruplarında güçlü destek görüyor. Buna karşılık nükleer ve kömür santralleri, toplumun en fazla karşı çıktığı enerji türleri olarak öne çıkıyor.

Bununla birlikte 2024–2025 karşılaştırması, özellikle kırsal ve kentsel alanlarda doğalgaz santrallerine yönelik tercihin hızla arttığını gösteriyor. Yenilenebilir enerjiye verilen desteğin görece azalması, ekonomik belirsizlikler ve enerji arz güvenliği kaygılarının çevresel önceliklerle zaman zaman çatıştığını düşündürüyor. Bu durum, enerji politikalarında toplumsal rızanın sabit değil, bağlama duyarlı ve kırılğan olduğunu ortaya koyuyor.

İklim Yasası

2025 Temmuz ayında Meclis’ten geçen İklim Yasası, Türkiye’de ilk kapsamlı iklim düzenlemesi olmasına rağmen toplumun büyük bir bölümü tarafından yeterince bilinmiyor. Katılımcıların yüzde 54’ü yasa hakkında bilgisinin olmadığını ya da yetersiz olduğunu belirtiyor. Yasayı açık biçimde doğru bulanların oranı oldukça düşük. Daha yaygın tutum, yasanın varlığını olumlu bulmakla birlikte içeriğinin yetersiz olduğu yönünde.

Bilgi eksikliği kırsal alanlarda, kadınlarda, ileri yaş gruplarında, düşük gelir ve düşük eğitim seviyelerinde yoğunlaşıyor. Sosyal medya kullananlar yasa hakkında daha fazla bilgi sahibi ve aynı grubun eleştirel tutumları daha belirgin. Bulgular, yasanın toplumsal meşruiyetinin henüz inşa edilmediğini; iklim politikasının geniş kesimler için soyut, uzak ve teknik bir alan olarak kaldığını gösteriyor.

Orman Yangınları

Araştırma, orman yangınlarının iklim krizinin en somut ve duygusal boyutlarından biri olarak algılandığını ve Türkiye toplumunda orman yangınlarına karşı hazırlık düzeyine ilişkin algının belirgin biçimde olumsuz olduğunu ortaya koyuyor. Toplumun yüzde 63'ü, önümüzdeki yaz yaşanması muhtemel orman yangınlarına karşı ülkenin yeterince hazırlıklı olmadığını düşünüyor. Bu algı, neredeyse tüm sosyodemografik gruplarda çoğunluğun görüşü olarak dikkat çekiyor.

Hazırlıksızlık algısı eğitim seviyesi ve modernleşme ile artarken gençlerde ve sosyal medya kullananlarda daha güçlü biçimde hissediliyor. Bulgular, iklim krizinin yalnızca bir çevre sorunu değil, aynı zamanda kurumsal kapasite ve yönetim meselesi olarak da algılandığını gösteriyor. Genel tablo, geçmişte yaşanan büyük yangınların ve müdahale süreçlerinin toplumda kalıcı bir güvensizlik yarattığını ve orman yangınlarına karşı kurumsal kapasiteye duyulan inancın zayıf olduğunu gösteriyor.

2. DÜZENSİZ HAVA OLAYLARI VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ

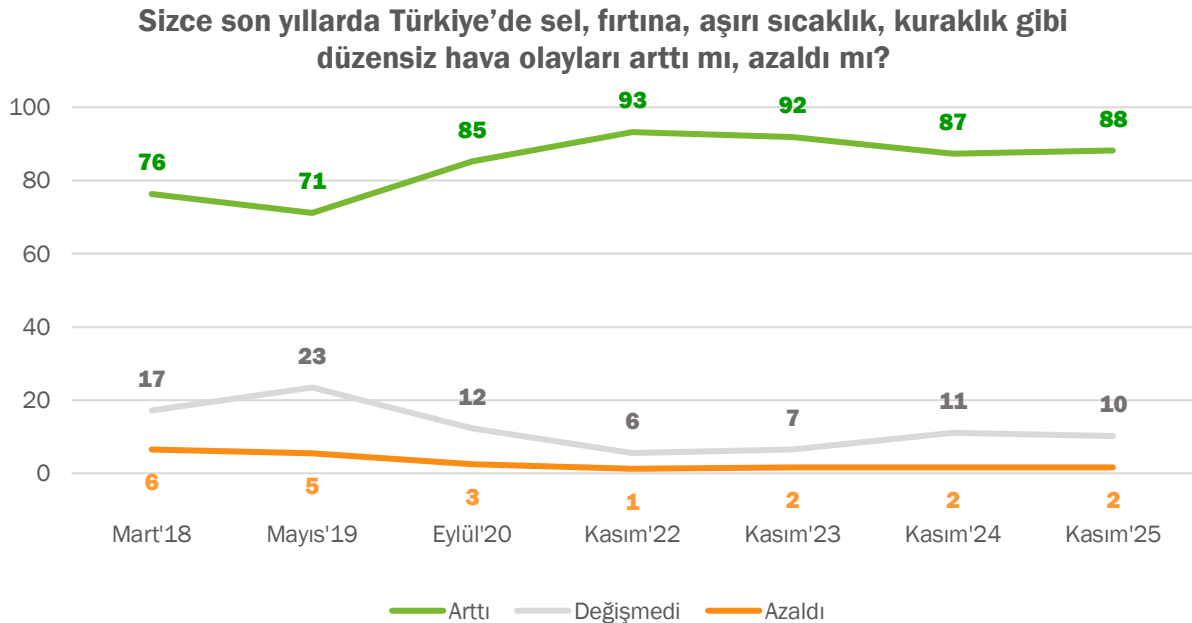
Bu bölümde bu algıya dair daha önceki yıllarda da sorduğumuz “Sizce son yıllarda Türkiye’de sel, fırtına, aşırı sıcaklık, kuraklık gibi düzensiz hava olayları arttı mı, azaldı mı?” ve “Türkiye’de son yıllarda görünen sel, fırtına, aşırı sıcaklık ve kuraklık gibi düzensiz hava olaylarında iklim değişikliğinin rolü olduğunu düşünüyor musunuz?” soruları yer alıyor.

2.1. Düzensiz hava olayları

Yüzde 88 düzensiz hava olaylarının son yıllarda arttığını düşünüyor.

Araştırmamıza katılan bireylerden “Sizce son yıllarda Türkiye’de sel, fırtına, aşırı sıcaklık, kuraklık gibi düzensiz hava olayları arttı mı azaldı mı?” sorusuna aldığımız cevaplara baktığımızda Türkiye’nin yüzde 88’inin “arttı”, 10’unun “değişmedi” ve 2’sinin “azaldı” cevabını verdiğini görüyoruz. Geçen yıl ile bu yılı karşılaştırdığımızda “değişmedi” cevabının bir puan azaldığını, “arttı” cevabının ise bir puan arttığını görüyoruz.

Yıllar içindeki değişimi incelediğimizde düzensiz hava olaylarının arttığını söyleyenlerin oranında pandemi sonrası 2020 yılında dramatik bir artış olduğunu, 2022 yılında da bu artışın sürdüğünü görüyoruz. 2022 yılı sonrası “arttı” diyenlerin oranında düşük seviyede bir azalma gözlemleniyor ancak 2025 yılında grafiğin yine yukarı doğru seyrettiğini görüyoruz.

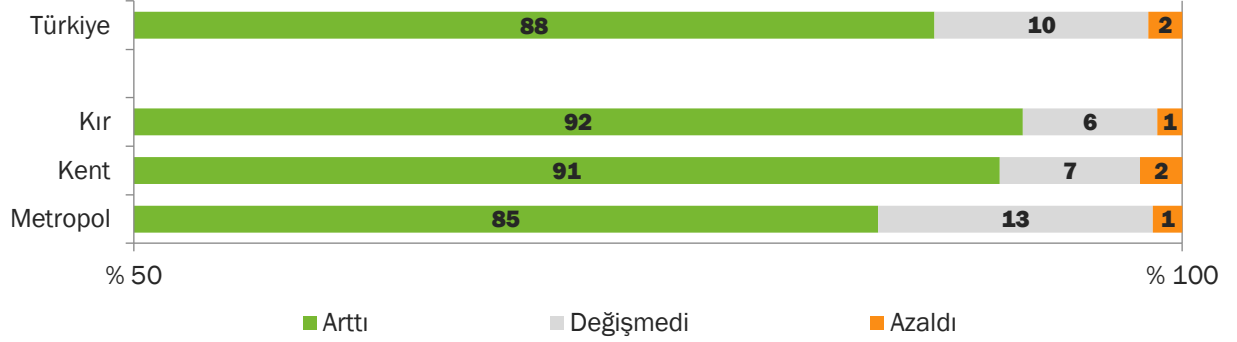

Kişilerin düzensiz hava olaylarıyla ilgili düşüncelerini yaşadıkları yerlere göre incelediğimizde metropolde yaşayanların kentte ve kırdaki yaşayanlara kıyasla daha az “arttı” cevabını verdiğini görüyoruz; “değişmedi” cevabı bu grupta en yüksek seviyesinde. Düzensiz hava olaylarının

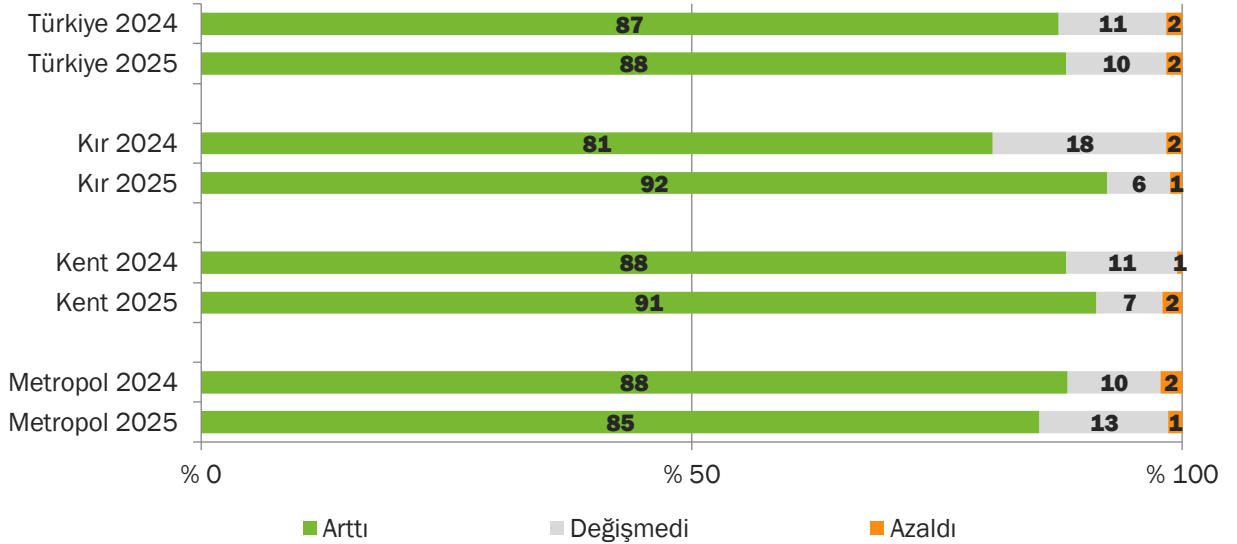
azaldığını düşünenlerin oranı ise kır ve metropolde yüzde 1 oranıyla aynı seviyedeysen, kentlerde yüzde 2.

Sizce son yıllarda Türkiye’de sel, fırtına, aşırı sıcaklık, kuraklık gibi düzensiz hava olayları arttı mı, azaldı mı?

Geçen yıl ile kıyaslandığında, kişilerin düzensiz hava olaylarıyla ilgili düşüncelerinin yaşadıkları yere göre farklılaştığı dikkat çekiyor. 2024 yılında kırdaki yaşayanlar daha düşük oranda düzensiz hava olaylarının arttığını düşünürken, bu yıl bu grupta 11 puanlık bir artış gözlemleniyor. Öte yandan, metropolde yaşayanlar arasında düzensiz hava olaylarının arttığını düşünenlerde 3 puanlık bir azalış var.

Sizce son yıllarda Türkiye’de sel, fırtına, aşırı sıcaklık, kuraklık gibi düzensiz hava olayları arttı mı, azaldı mı?

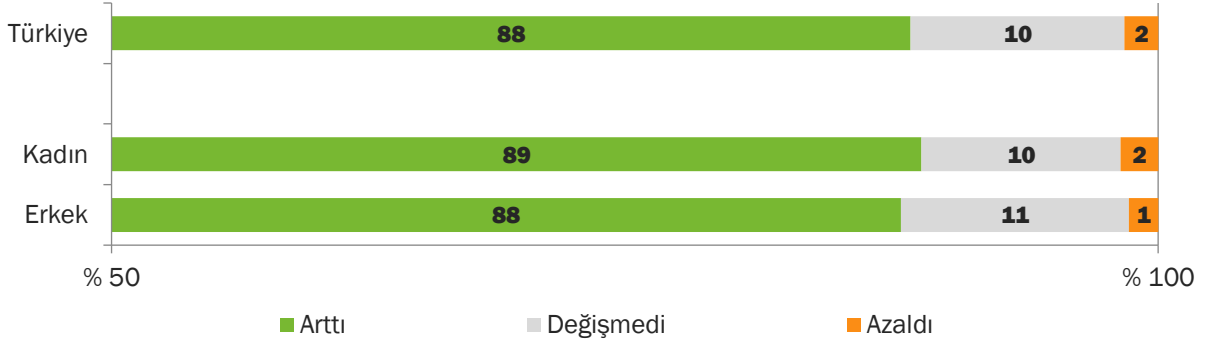

Kadınlar erkeklere göre daha yüksek oranda düzensiz hava olayları son yıllarda arttı diyor.

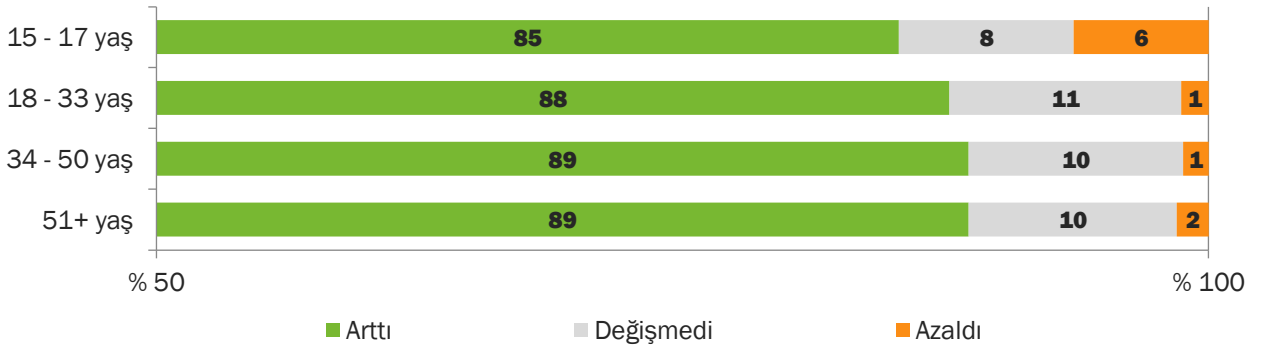
Cinsiyete göre incelendiğinde kadınların erkeklere kıyasla 1 puan daha çok “arttı” cevabını verdiğini görüyoruz. Kadınların yüzde 89’u düzensiz hava olaylarının arttığını düşünürken, erkeklerde bu oran yüzde 88. Öte yandan, erkeklerde azaldığını düşünenlerin oranı kadınlara kıyasla daha düşük.

Sizce son yıllarda Türkiye’de sel, fırtına, aşırı sıcaklık, kuraklık gibi düzensiz hava olayları arttı mı, azaldı mı?

Yaşa göre değerlendirildiğinde 15-17 yaş arasındaki bireylerde düzensiz hava olaylarının arttığını düşünenlerin en düşük oranda (yüzde 85), azaldığını düşünenlerin ise en yüksek oranda (yüzde 6) olduğu görülüyor. Diğer yaş gruplarında “arttı”, “değişmedi” ve “azaldı” cevaplarını verenlerin oranları benzer seviyelerde bulunuyor.

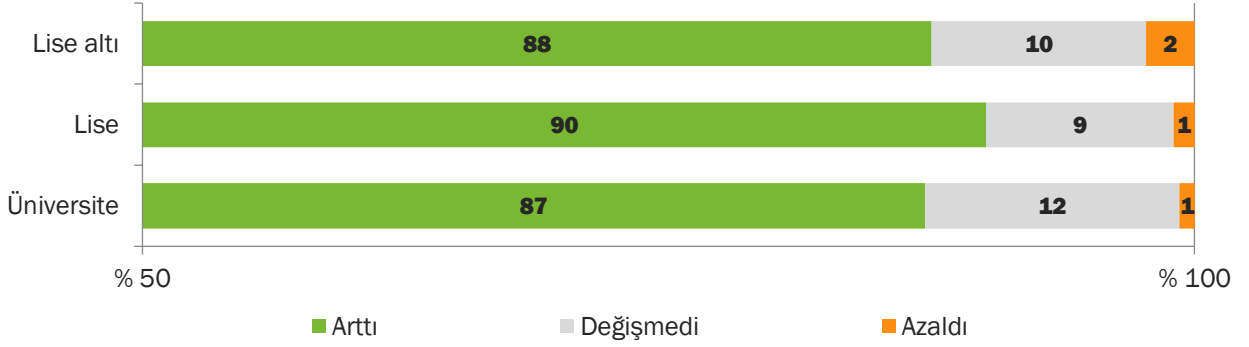
Sizce son yıllarda Türkiye’de sel, fırtına, aşırı sıcaklık, kuraklık gibi düzensiz hava olayları arttı mı, azaldı mı?

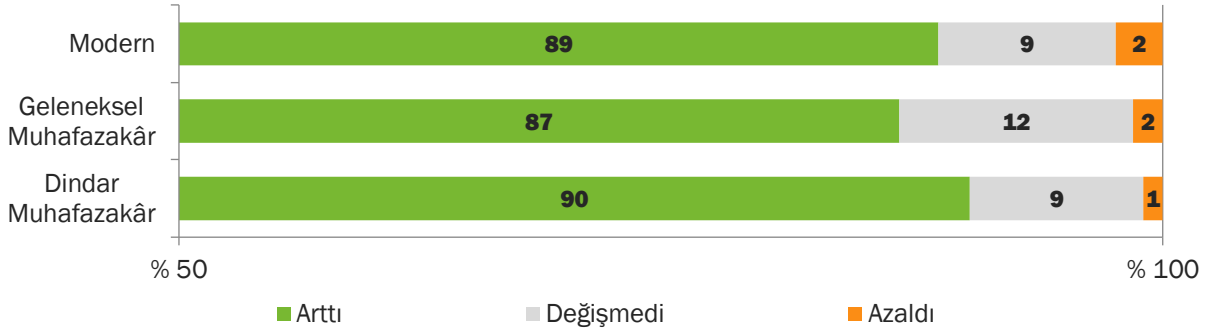
Eğitim seviyesine baktığımızda lise mezunlarının daha çok “arttı” cevabını verdiğini görüyoruz. Bu grubun yüzde 90’ı düzensiz hava olaylarının arttığını düşünürken, üniversite mezunlarında bu oran yüzde 87 ve lise altı eğitim seviyesindekilerde yüzde 88. Düzensiz hava olaylarının azaldığını belirtenlerin oranı ise lise ve üniversite mezunlarında yüzde 1 iken, lise altı eğitim seviyesindekilerde yüzde 2.

Sizce son yıllarda Türkiye’de sel, fırtına, aşırı sıcaklık, kuraklık gibi düzensiz hava olayları arttı mı, azaldı mı?

Hayat tarzlarına baktığımızda dindar muhafazakârlarda düzensiz hava olaylarının arttığını düşünenlerin oranının en yüksek seviyede (yüzde 90) olduğu görülüyor. Geleneksel muhafazakârlar ise yüzde 87 ile en düşük seviyede arttığını düşünen grup.

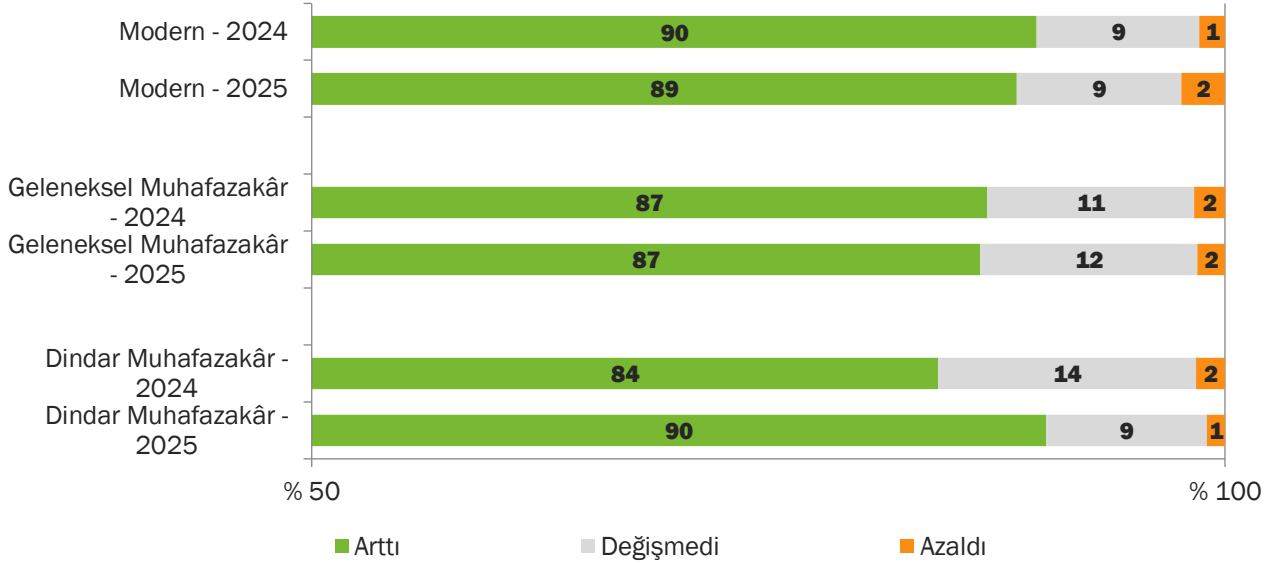
Sizce son yıllarda Türkiye’de sel, fırtına, aşırı sıcaklık, kuraklık gibi düzensiz hava olayları arttı mı, azaldı mı?

Geçen yıl ile kıyaslandığında, kişilerin düzensiz hava olaylarıyla ilgili düşüncelerinin hayat tarzına göre farklılaştığı dikkat çekiyor. 2024 yılında dindar muhafazakârlar daha düşük oranda düzensiz hava olaylarının arttığını düşünürken, bu yıl bu grupta 6 puanlık bir artış gözlemleniyor. Aynı grupta “değişmedi” diyenlerin oranının bu yıl 5 puan azaldığı görülüyor.

Sizce son yıllarda Türkiye’de sel, fırtına, aşırı sıcaklık, kuraklık gibi düzensiz hava olayları arttı mı, azaldı mı?

Çalışma durumlarına baktığımızda “arttı” cevabını en çok aldığımız grubun emekliler olduğunu görüyoruz, devamında ise ev kadınları, işsiz, işçi, esnaf ve çiftçiler, öğrenciler ve beyaz yaka çalışanlar geliyor. Düzensiz hava olaylarının azaldığını söyleyenler ise en yüksek oranına (yüzde 4) öğrencilerde ulaşıyor.

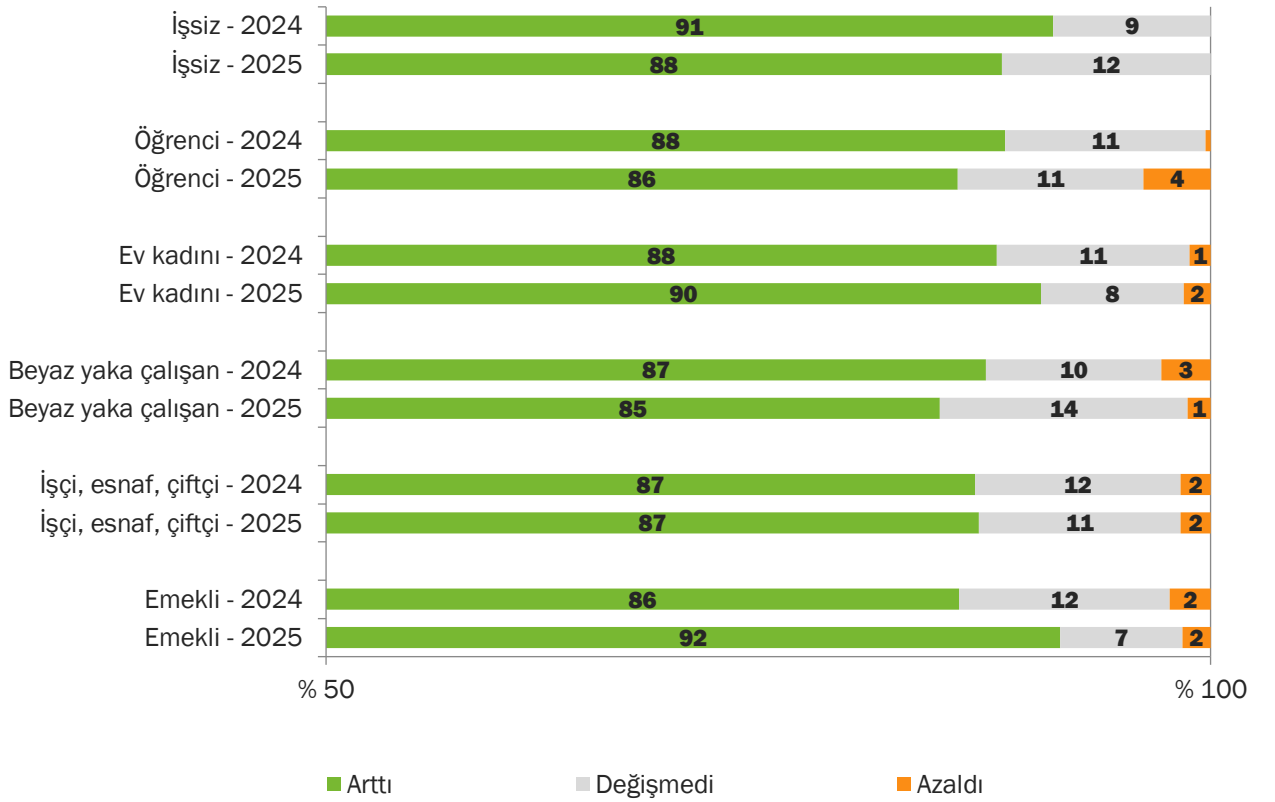
Sizce son yıllarda Türkiye’de sel, fırtına, aşırı sıcaklık, kuraklık gibi düzensiz hava olayları arttı mı, azaldı mı?

Geçen yıl ile kıyaslandığında, kişilerin düzensiz hava olaylarıyla ilgili düşüncelerinin çalışma durumlarına göre oldukça farklılaştığı dikkat çekiyor. 2024 yılında emekliler daha düşük oranda düzensiz hava olaylarının arttığını düşünürken, bu yıl bu grupta 6 puanlık bir artış gözlemleniyor. Öte yandan, işsizler, öğrenciler ve beyaz yaka çalışanlar arasında düzensiz hava olaylarının arttığını düşünenlerde 2 ila 3 puanlık azalış var. Öğrenci ve beyaz yaka çalışanlarda “azaldı” diyenlerin, işsizlerde ise “değişmedi” diyenlerin oranında artış gözlemleniyor.

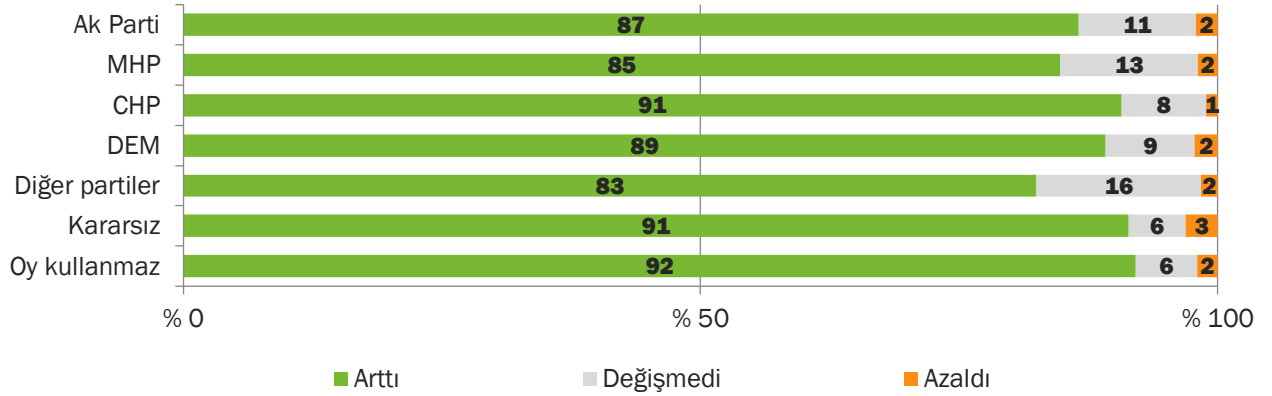
Sizce son yıllarda Türkiye’de sel, fırtına, aşırı sıcaklık, kuraklık gibi düzensiz hava olayları arttı mı, azaldı mı?

Ak Partililerin yüzde 87’sinin düzensiz hava olaylarının arttığını düşündüğü görülüyor. Bu oran MHP’lilerde yüzde 85, CHP’lilerde yüzde 91 ve DEM Partililerde yüzde 89 seviyesinde. Yani düzensiz hava olaylarının arttığını en çok düşünen gruplar CHP’liler, kararsızlar ve oy kullanmayanlarken, en az düşünen gruplar Diğer Parti ve MHP’liler.

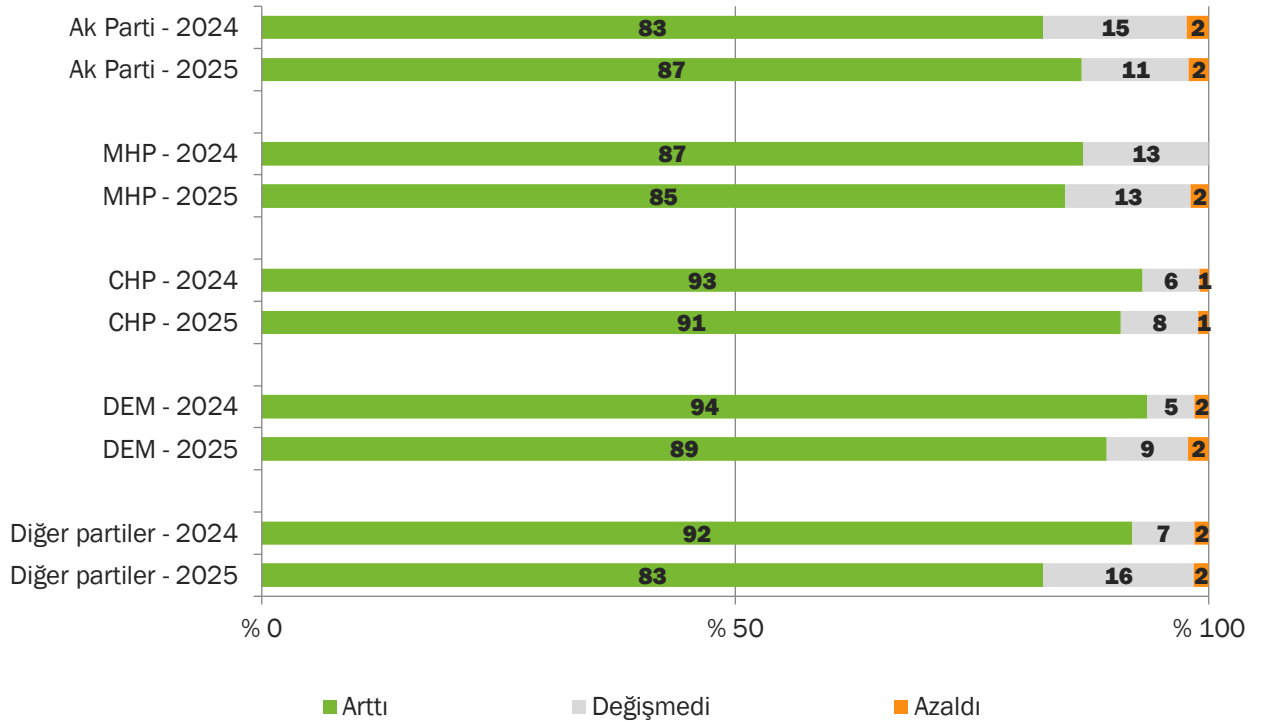

Sizce son yıllarda Türkiye’de sel, fırtına, aşırı sıcaklık, kuraklık gibi düzensiz hava olayları arttı mı, azaldı mı?

Geçen yıl ile kıyaslandığında, kişilerin düzensiz hava olaylarıyla ilgili düşüncelerinin oy tercihlerine göre farklılaştığı dikkat çekiyor. 2024 yılında Ak Partililer daha düşük oranda düzensiz hava olaylarının arttığını düşünürken, bu yıl bu grupta 4 puanlık bir artış gözlemleniyor. Öte yandan, Diğer Partilere oy verenlerde 9, DEM Partililerde 5, CHP ve MHP’lilerde ise 2 puanlık azalış var. MHP’lilerde “azaldı” diyenlerin, Diğer Partililer, DEM Partililer ve CHP’lilerde “değişmedi” diyenlerin oranında artış gözlemleniyor.

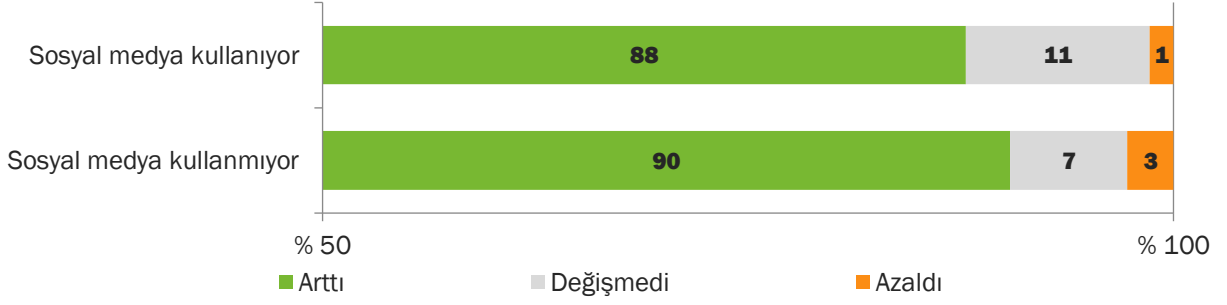
Sizce son yıllarda Türkiye’de sel, fırtına, aşırı sıcaklık, kuraklık gibi düzensiz hava olayları arttı mı, azaldı mı?

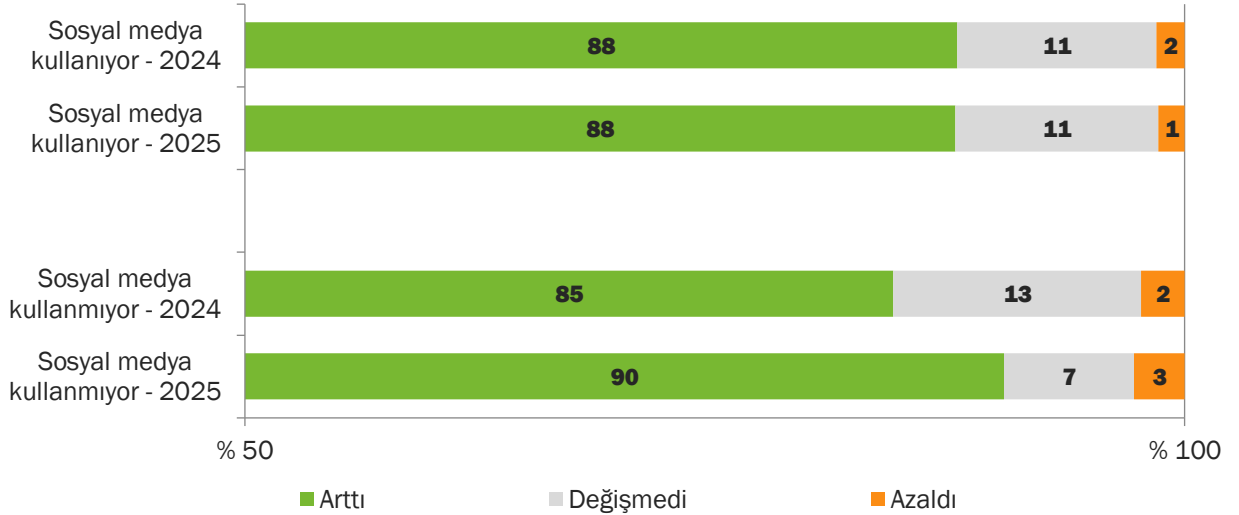
Sosyal medya kullanımına baktığımızda kullanmayanların kullananlara kıyasla “Arttı” cevabını daha çok verdiğini görüyoruz. Buna göre sosyal medya kullanmayanların yüzde 90’ı düzensiz hava olaylarının arttığını düşünürken, bu oran kullananlarda yüzde 88. “Değişmedi” cevabı sosyal medya kullananlarda (yüzde 11), “azaldı” cevabı kullanmayanlarda (yüzde 3) daha yüksek.

Sizce son yıllarda Türkiye’de sel, fırtına, aşırı sıcaklık, kuraklık gibi düzensiz hava olayları arttı mı, azaldı mı?

Geçen yıl ile kıyaslandığında, kişilerin düzensiz hava olaylarıyla ilgili düşüncelerinin sosyal medya kullanmayanlarda oldukça farklılaştığı dikkat çekiyor. 2024 yılında sosyal medya kullanmayanlar yüzde 85 oranında düzensiz hava olaylarının arttığını düşünürken, bu yıl grupta 5 puanlık bir artış gözlemleniyor.

Sizce son yıllarda Türkiye’de sel, fırtına, aşırı sıcaklık, kuraklık gibi düzensiz hava olayları arttı mı, azaldı mı?

3. İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ ALGISI VE ENDİŞELİLİK

İklim değışikliği algısı insanların konuya yaklaşımını öğrenmek ve buna göre hareket etmek için oldukça önemli bir gösterge. Bu bölümde bu algıya dair daha önceki yıllarda da sorduğumuz “İklim değışikliğinin şimdi sayacaklarımdan hangileriyle ilişkili olduğunu düşünüyorsunuz?” ve “İklim değışikliği konusunda endişeli misiniz? Ne kadar endişelisiniz?” soruları yer alıyor.

3.1. İklim Değişikliği Var mı?

Türkiye’de her 10 kişiden 9’u iklim değışikliğinin var olduğunu söylüyor.

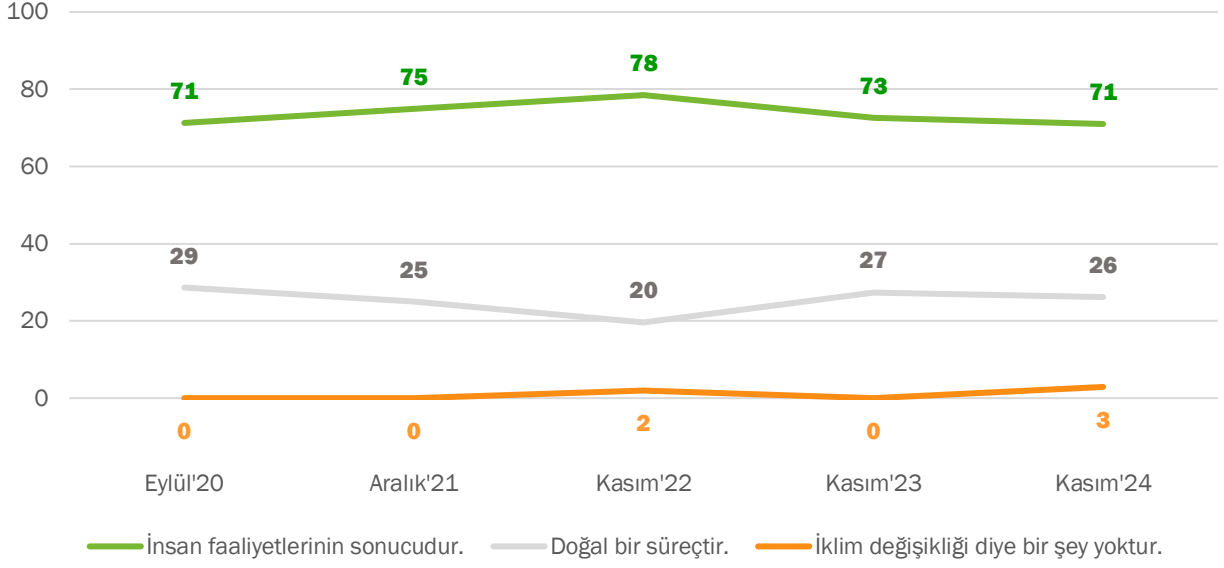
Kişilerin düzensiz hava olaylarının artıp artmadığı üzerine görüşlerini inceledikten sonra iklim değışikliğinin var olup olmadığına dair kanılarını inceledik. Buna göre Türkiye’nin yüzde 91’i iklim değışikliği vardır derken geri kalan yüzde 9’u ise iklim değışikliği diye bir şey olduğuna inanmıyor.

Kasım 24’te iklim değışikliği yoktur diyenlerin oranının yüzde 3, iklim değışikliğinin doğal bir süreç olduğunu düşünenlerin oranının ise yüzde 26 olduğu görülüyor. Bu yıl katılımcılara üçüncü bir seçenek sunmadan doğrudan iklim değışikliğinin olup olmadığını sorduğumuzda geçen yılki “iklim değışikliğinin doğal bir süreçtir” cevabının büyük oranda “iklim değışikliği vardır” cevabına kaydığı görülüyor.

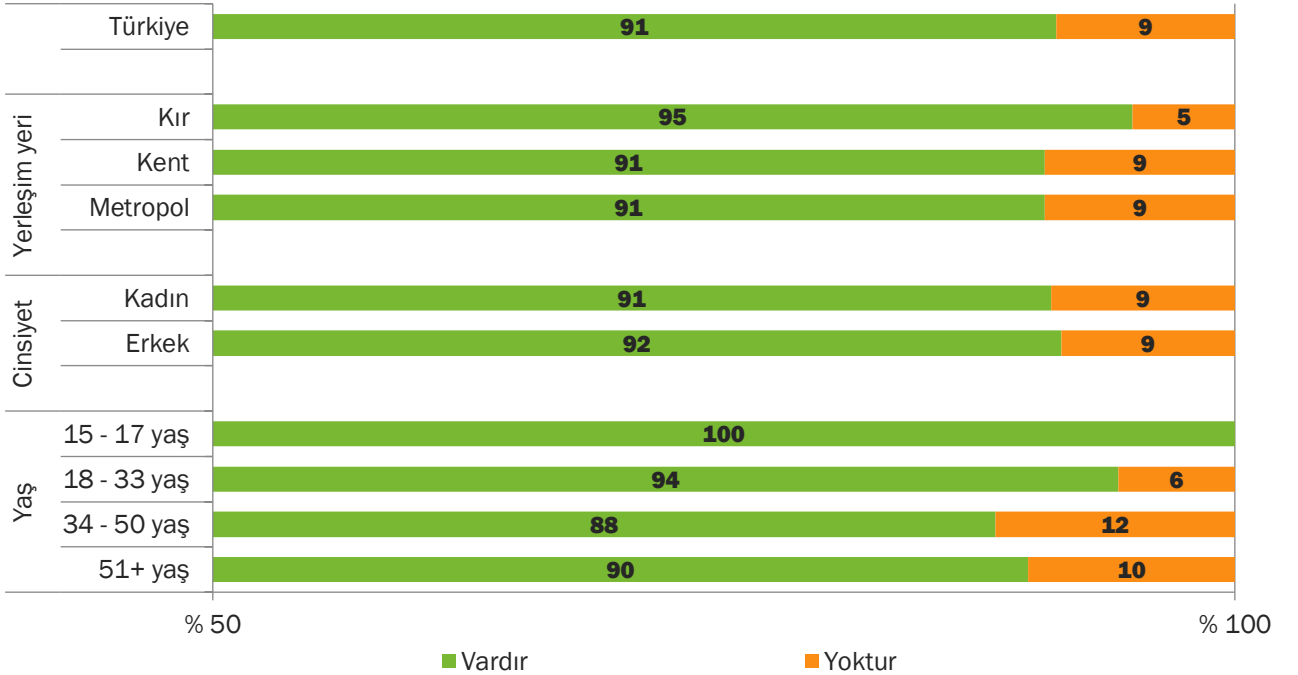

İklim değişikliğine dair düşüncenizi hangisi daha iyi açıklıyor?

Yerleşim tipine göre incelediğimizde iklim değişikliği vardır cevabını verenlerin kırdaki yaşayanlar arasında yüzde 95, kent ve metropollerde yaşayanlarda ise yüzde 91 olduğu dikkat çekiyor. Kadın ve erkekler arasında iklim değişikliğinin varlığını kabul etme oranlarında kayda değer bir fark bulunmuyor. Yaşa göre değerlendirildiğinde, gençlerde "iklim değişikliği vardır" deme oranının çok daha yüksek olduğu dikkat çekiyor. 15-17 yaş arasındaki gençlerin tamamı, 18-33 yaş arasındaki gençlerin yüzde 94'ü iklim krizinin var olduğu kanısında. Bu oran 51 yaş ve üzeri bireylerde yüzde 90'a, 34-50 yaş arası bireylerde yüzde 88'e düşüyor.

Sizce iklim değişikliği diye bir şey var mıdır yok mudur?

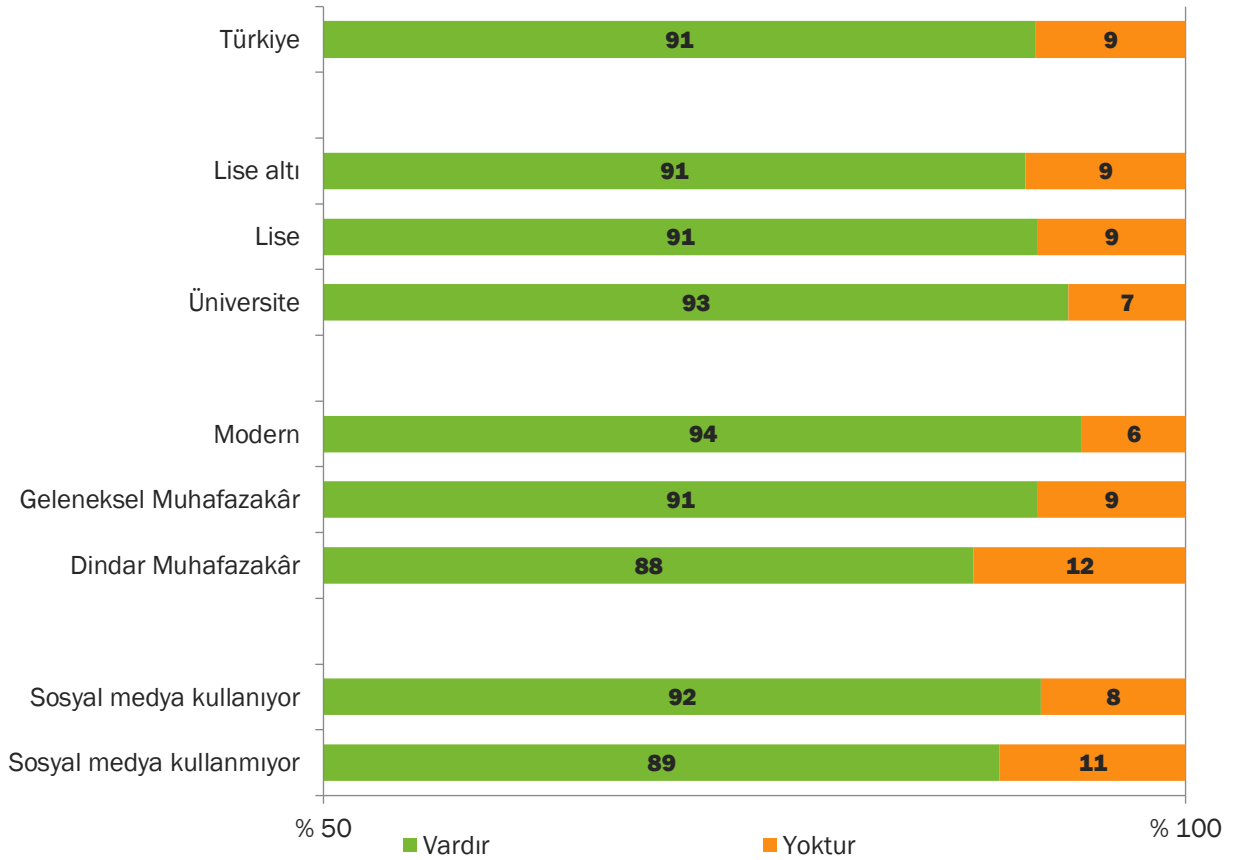

Üniversite mezunlarında, modernlerde ve sosyal medya kullananlarda iklim değişikliğinin varlığını kabul etme oranı daha yüksek.

Üniversite mezunlarının yüzde 93'ü, lise mezunu ve lise altı eğitim düzeyine sahip olanların yüzde 91'i "iklim değişikliği vardır" diyor. Modernlerde iklim değişikliğinin var olduğunu düşünenlerin oranı yüzde 94 iken, geleneksel muhafazakârlarda bu oran yüzde 91'e, dini muhafazakârlarda yüzde 88'e düşüyor. Sosyal medya kullananların yüzde 92'si, kullanmayanların ise yüzde 89'u iklim değişikliğinin var olduğunu düşünüyor.

Sizce iklim değişikliği diye bir şey var mıdır yok mudur?

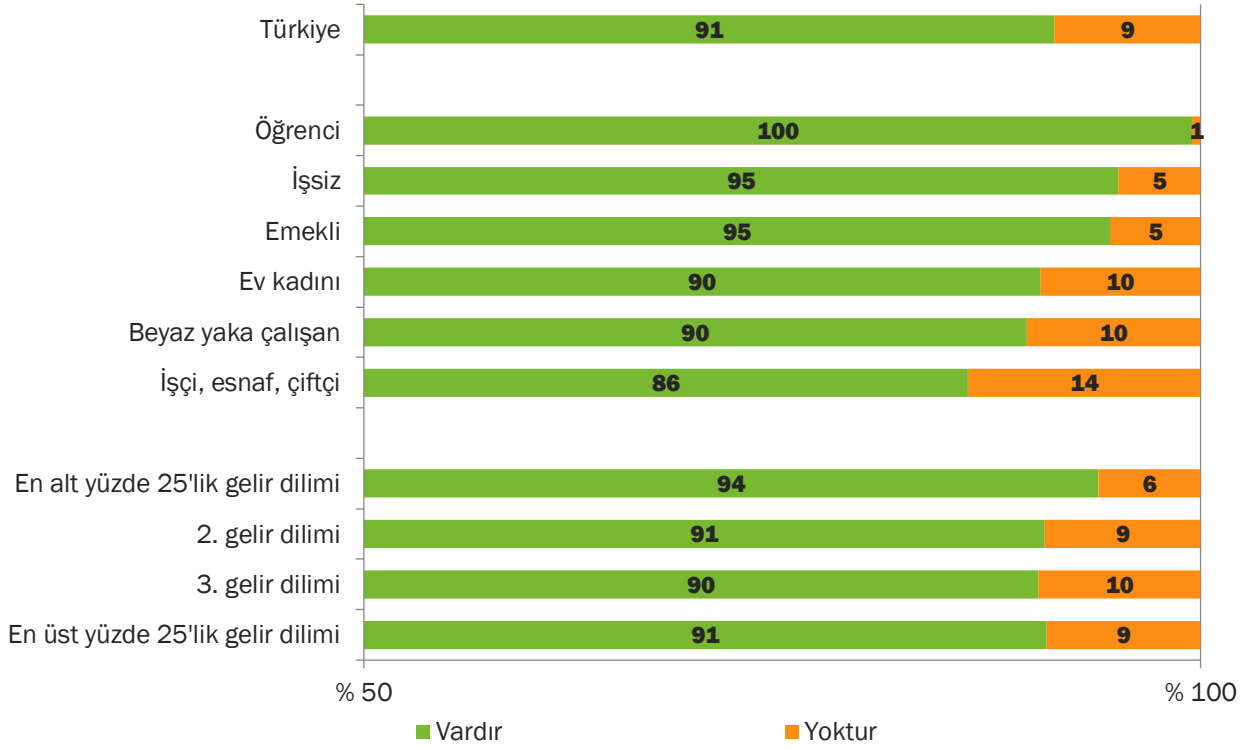

Çalışma durumuna göre incelendiğinde öğrencilerin iklim değişikliğinin varlığını en yüksek oranda (yüzde 100) kabul eden grup olduğu görülüyor; ardından işsizler (yüzde 95), emekliler (yüzde 95), ev kadınları (yüzde 90) ve beyaz yaka çalışanları (yüzde 90) geliyor. İşçi, esnaf, çiftçiler ise iklim değişikliğinin varlığını en düşük oranda (yüzde 86) kabul eden grup.

Gelir düzeyine göre değerlendirildiğinde "iklim değişikliği vardır" diyenlerin oranının en alt yüzde 25'lik gelir grubunda en yüksek (yüzde 94) düzeyde seyrettiği görülüyor.

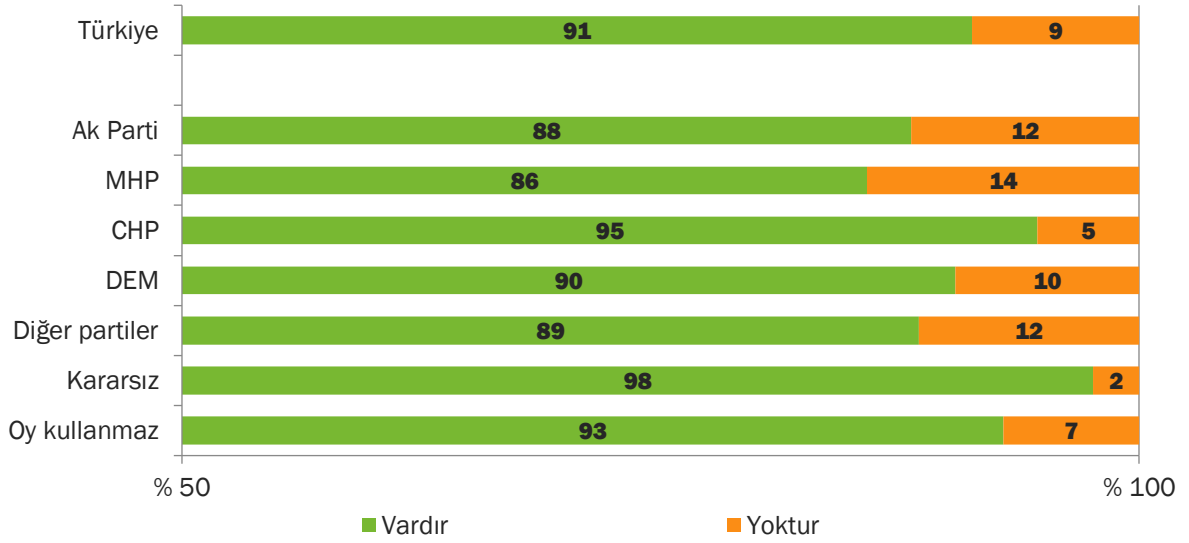
Sizce iklim değişikliği diye bir şey var mıdır yok mudur?

Siyasi tercihlere göre incelendiğinde “iklim değişikliği vardır” diyenlerin oranının kararsızlarda (yüzde 98) ve CHP semenlerinde (yüzde 95) en yüksek düzeyde seyrettiği görölüyor. Bunu yüzde 93 ile oy kullanmayanlar, yüzde 90 ile DEM Partililer, yüzde 89 ile Diğer Partilere oy verenler takip ediyor. Ak Parti ve MHP semenlerinde iklim değişikliğini kabul edenlerin oranı diğer semen gruplarına göre daha düşük seviyede kalsa da Ak Parti semeninin yüzde 88'inin, MHP semeninse yüzde 86'sının “iklim değişikliği vardır” dediğini görüyoruz.

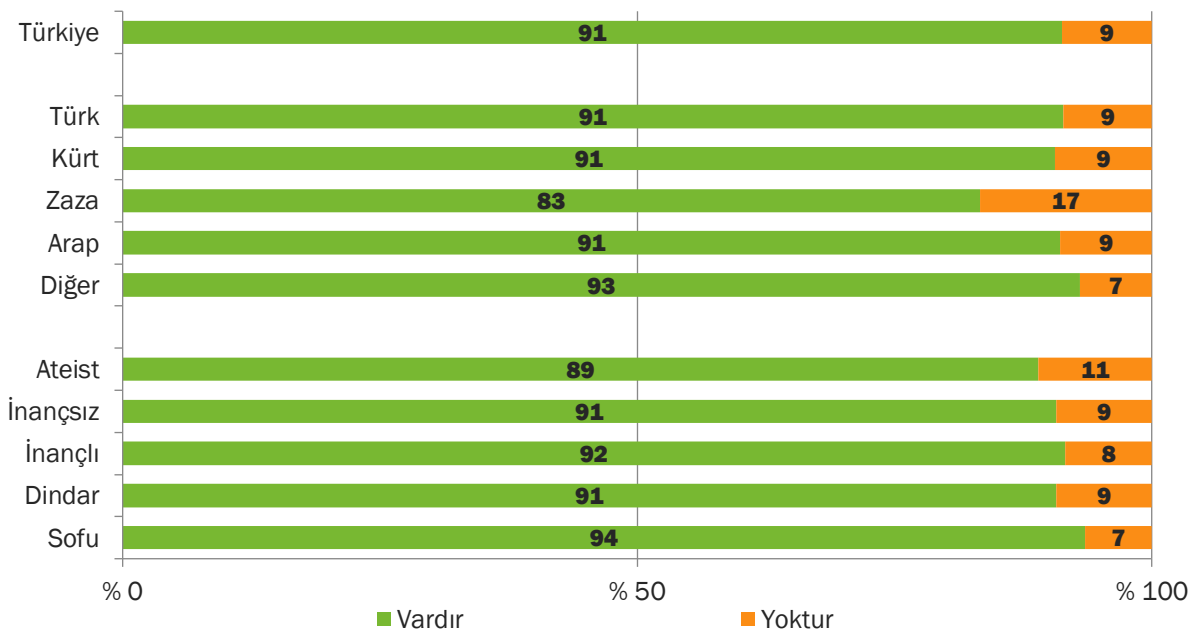
Sizce iklim değişikliği diye bir şey var mıdır yok mudur?

İklim değişikliğinin varlığına kani olma durumunun Zazalar haricinde etnisiteye göre çok fark etmediğini görüyoruz. Tüm etnik gruplarda "iklim değişikliği vardır" diyenlerin oranı yüzde 91 ile 93 arasında seyrederken Zazalarda bu oran yüzde 83'e düşüyor. Benzer bir durum dini inanca göre yapılan değerlendirmede de ortaya çıkıyor.

Dini inanca göre değerlendirildiğinde Sofuların yüzde 94 ile en yüksek oranda iklim değişikliğinin varlığını kabul ettiği dikkat çekiyor. Bunu yüzde 92 ile İnançlılar, yüzde 91 ile Dindarlar ve İnançsızlar, yüzde 89 ile Ateistler takip ediyor.

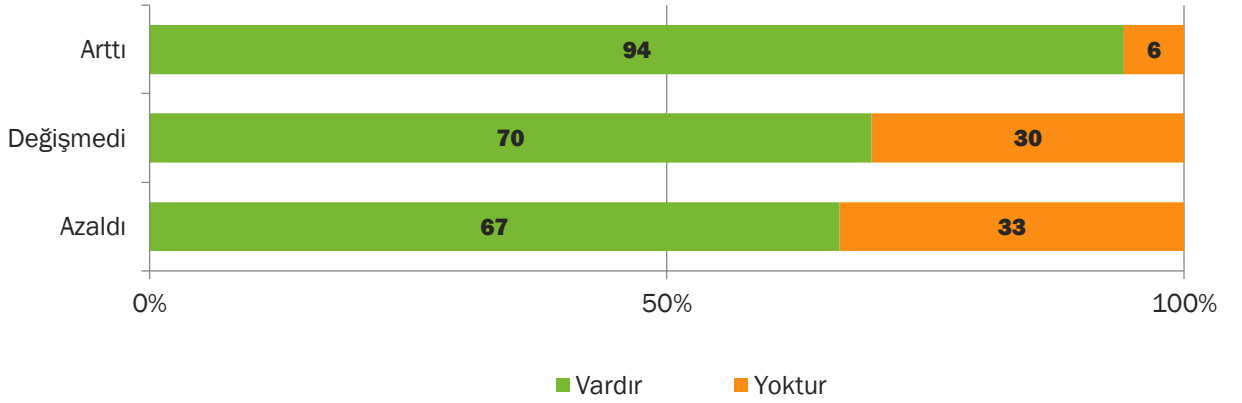
Sizce iklim değişikliği diye bir şey var mıdır yok mudur?

Son olarak, son yıllarda Türkiye’de sel, fırtına, aşırı sıcaklık, kuraklık gibi düzensiz hava olaylarının arttığını düşünenlerin yüzde 94’ünün iklim değişikliği vardır dediği görülüyor. Düzensiz hava olaylarının değişmediğini düşünenlerde bu oran yüzde 70’e, azaldığını düşünenlerde yüzde 67’ye düşüyor.

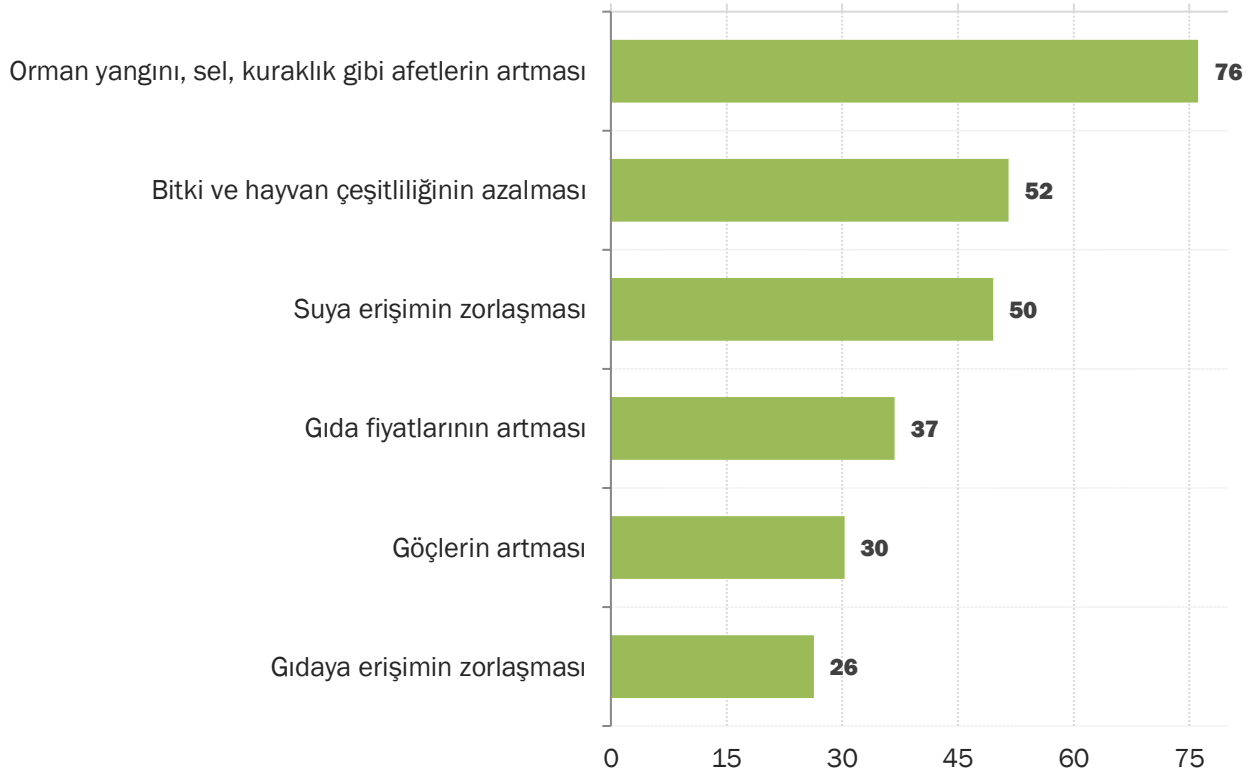
**Sizce iklim değişikliği diye bir şey var mıdır yok mudur? /
Sizce son yıllarda Türkiye’de sel, fırtına, aşırı sıcaklık, kuraklık gibi
düzensiz hava olayları arttı mı, azaldı mı?**

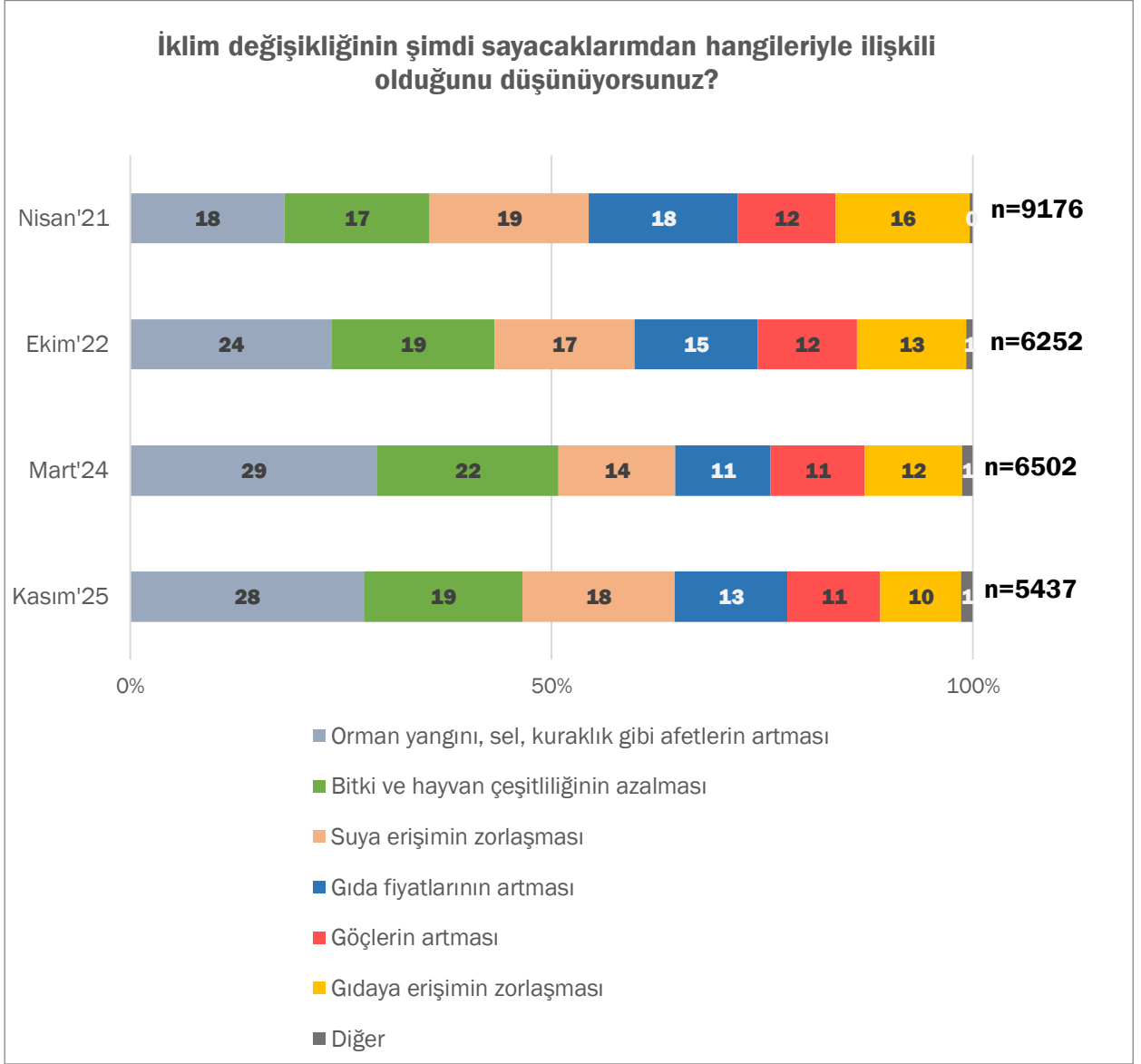
3.2. İklim Değişikliği Nelerle İlişkili?

Türkiye toplumunun yüzde 76'sı iklim değişikliğinin orman yangını, sel, kuraklık gibi afetlerin artması, yüzde 52'si bitki ve hayvan çeşitliliğinin azalması, yüzde 50'si suya erişimin zorlaşması, yüzde 37'si gıda fiyatlarının artması, yüzde 30'u göçlerin artması ve yüzde 26'sı gıdaya erişimin zorlaşmasıyla ilişkilendiriyor.

İklim değişikliğinin şimdi sayacaklarımdan hangileriyle ilişkili olduğunu düşünüyorsunuz?

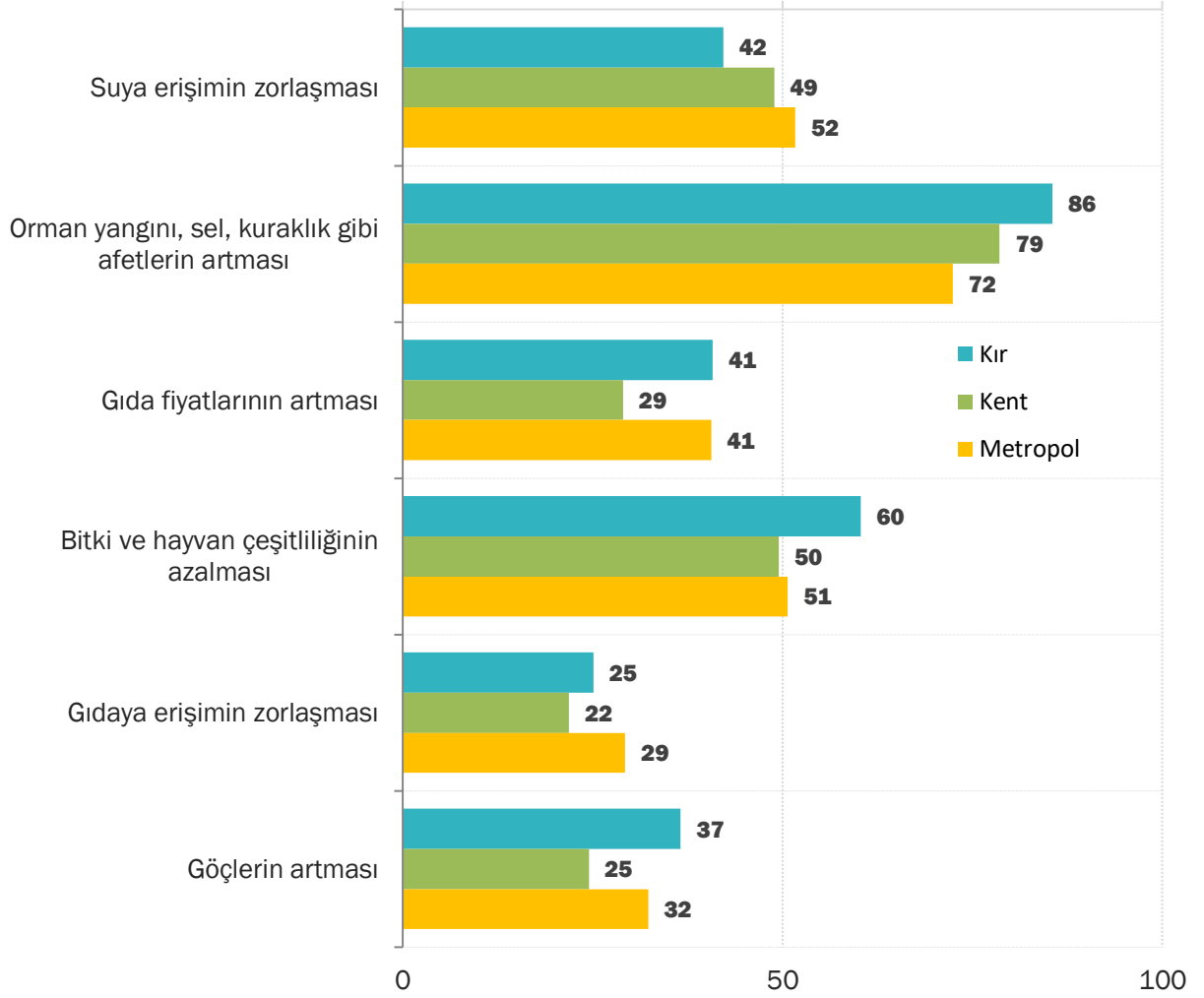

Yıllara göre incelediğimizde 2021 yılının Nisan ayından bu yana orman yangınları, sel, kuraklık gibi afetlerin artmasını iklim değişikliği ile ilişkilendirenlerin oranında 10 puanlık bir artış görülüyor. 2021 yılında bireylerin yüzde 18'i iklim değişikliğini orman yangını, sel, kuraklık gibi afetlerin artması ile ilişkilendirirken günümüzde bu oran yüzde 28'e yükselmiş durumda.

İklim değişikliğini suya ve gıdaya erişimin zorlaşması ile ilişkilendirenler en yüksek oranda metropollerde yaşarken, orman yangını, sel, kuraklık gibi afetlerin artması, bitki ve hayvan çeşitliliğinin azalması ve göçlerin artması ile ilişkilendirenlerin oranı kırsal yerleşimlerde yaşayanlarda daha yüksek.

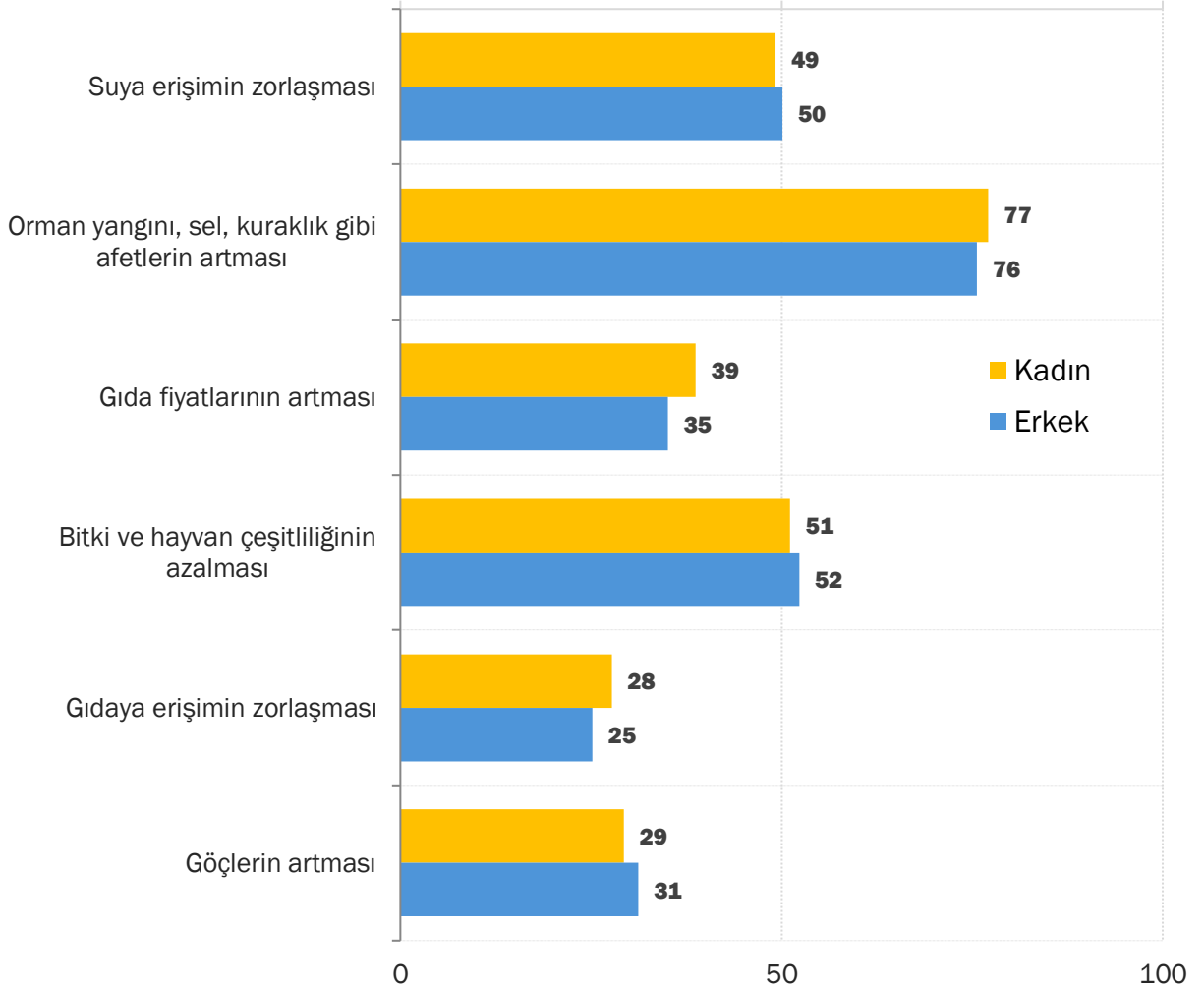
İklim değişikliğinin şimdi sayacaklarımdan hangileriyle ilişkili olduğunu düşünüyorsunuz?

İklim değişikliğini gıda fiyatlarının artması ve gıdaya erişimin zorlaşması ile ilişkilendirme dışındaki seçenekler için kadınlar ve erkekler arasında kayda değer bir fark görülüyor. Kadınların iklim değişikliğini daha yüksek oranda gıda fiyatlarının artması ve gıdaya erişimin zorlaşması ile ilişkilendirdiği görülüyor.

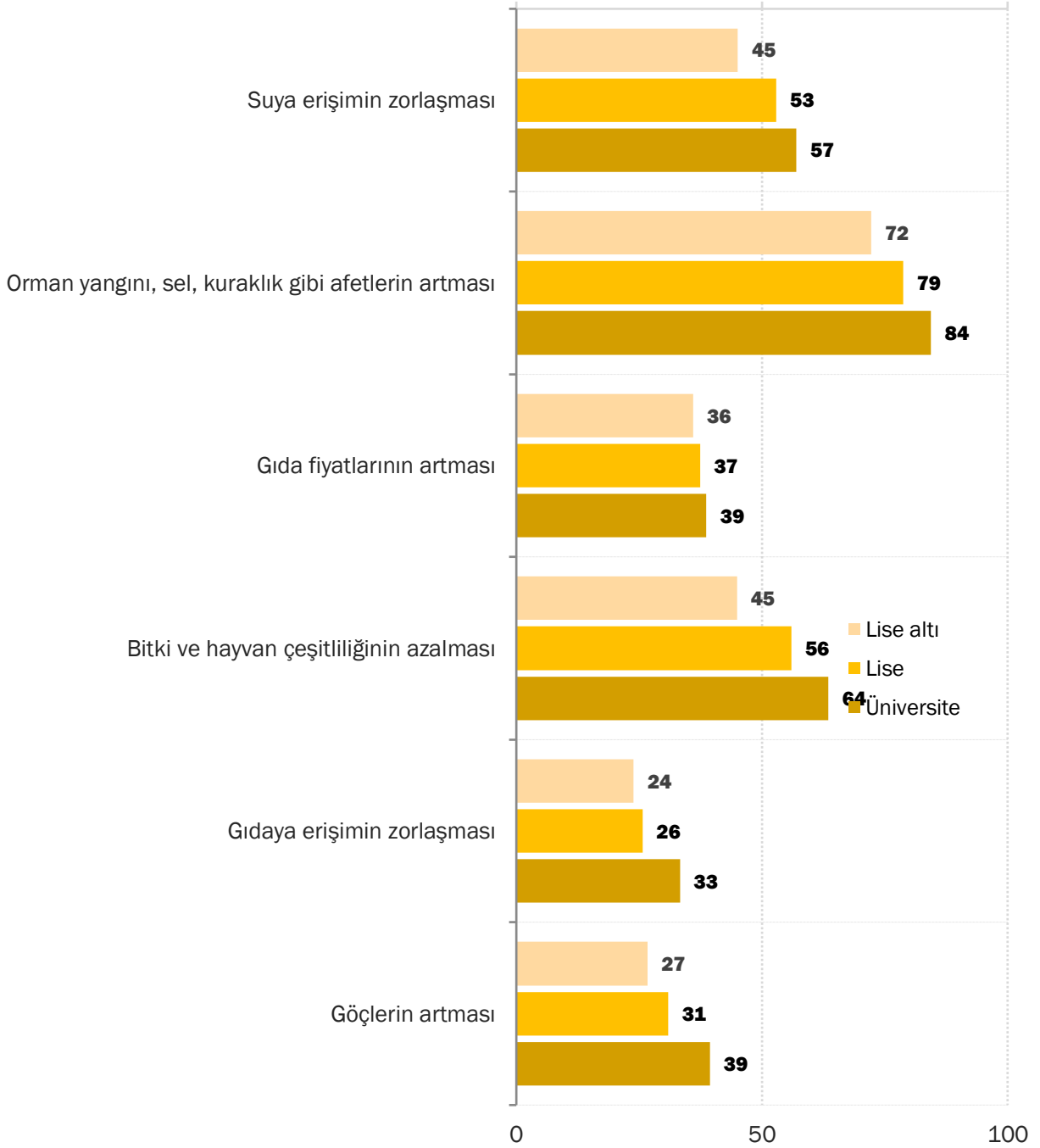

İklim değişikliğinin Şimdi sayacaklarımdan hangileriyle ilişkili olduğunu dŐşünüyorsunuz?

Eğitim düzeyi yükseldikçe iklim değişikliğini her kategori ile ilişkilendirme oranı da artıyor. Öte yandan, iklim değişikliğini gıda fiyatlarının artması ve orman yangını, sel, kuraklık gibi afetlerin artması ile ilişkilendirenlerin oranı lise altı eğitim düzeyindekilerde neredeyse üniversite mezunlarındaki kadar yüksek.

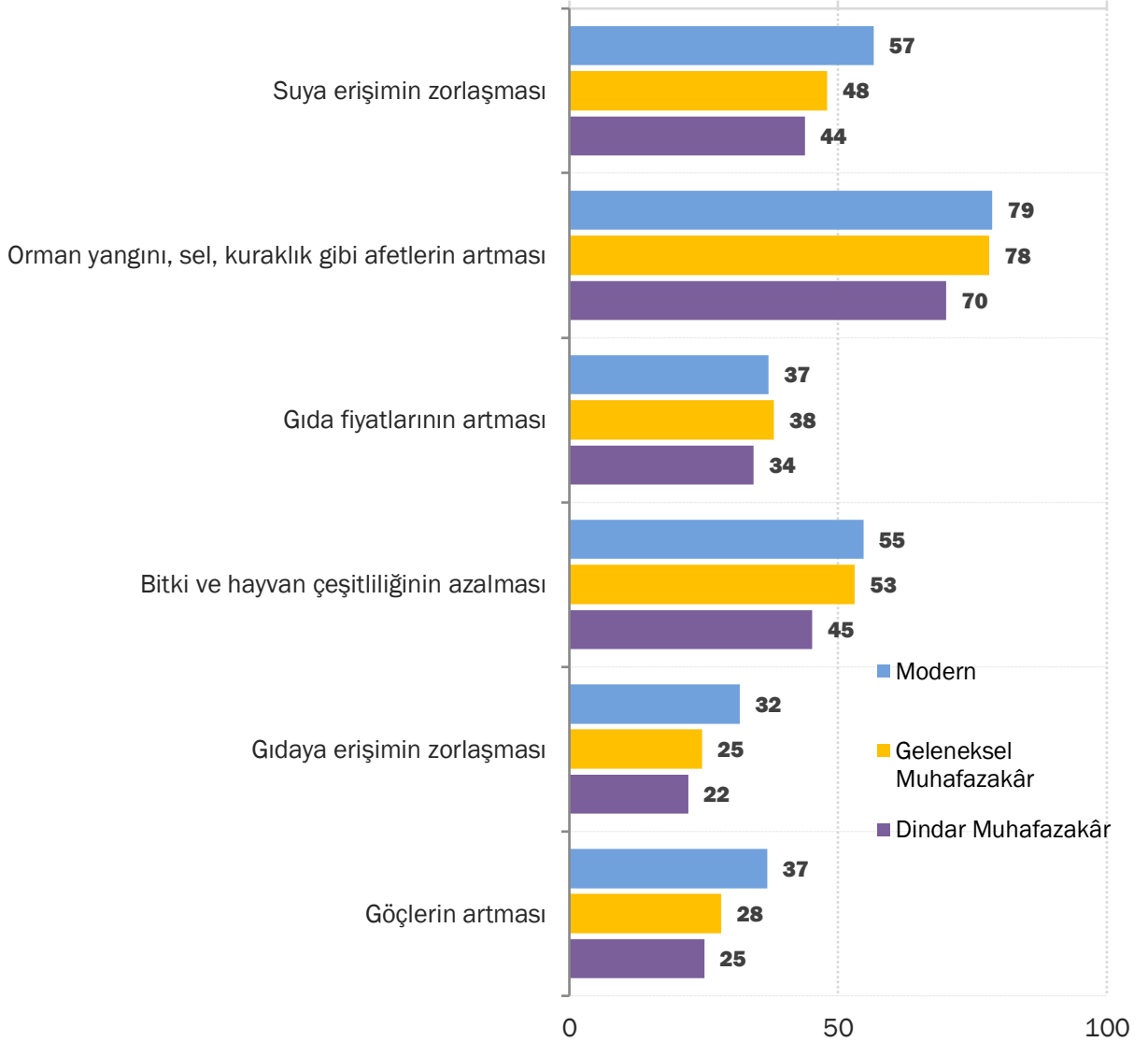
İklim değişikliğinin Şimdi sayacaklarımdan hangileriyle ilişkili olduğunu dŐŐunuyorsunuz?

Modern hayat tarzına sahip bireylerin iklim değişikliğini her kategori ile ilişkilendirme oranı Geleneksel Muhafazakârlardan; onların da Dindar Muhafazakârlardan daha yüksek. Öte yandan, iklim değişikliğini gıda fiyatlarının artması ve orman yangını, sel, kuraklık gibi afetlerin artması ile ilişkilendirenlerin oranı Dindar Muhafazakârlarda neredeyse Geleneksel Muhafazakâr ve Modernlerdeki kadar yüksek. Bitki ve hayvan çeşitliliğinin azalmasını iklim değişikliği ile ilişkilendirme düzeyinin Modernler ve Geleneksel Muhafazakârlarda birbirine yakın olduğu görölüyor.

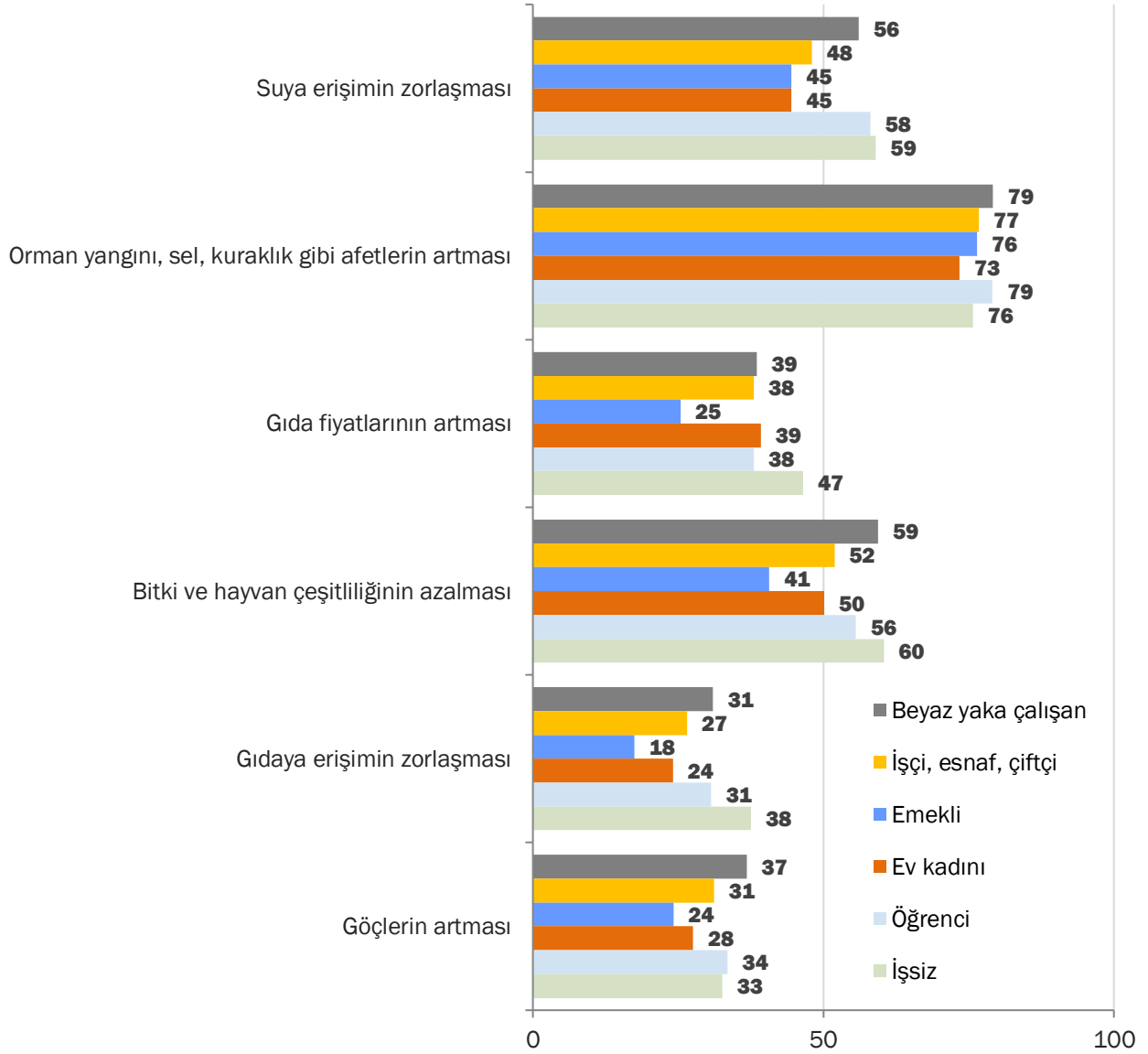

İklim değişikliğinin şimdi sayacaklarımdan hangileriyle ilişkili olduğunu düşünüyorsunuz?

En yüksek oranla karşılaşılan sorunlar olan orman yangınları, sel, kuraklık gibi afetlerin artması ve suya erişim zorluğuna özellikle beyaz yakalı çalışanlar (yüzde 79 afetlerin artması ve yüzde 58 suya erişim zorluğu) ve öğrenciler (yüzde 79 afetlerin artması ve yüzde 56 suya erişim zorluğu) yüksek oranda dikkat çekiyorlar. Gıda fiyatlarındaki artış ise, tüm gruplar arasında yüzde 25 ile 47 arasında değişen oranlarla dile getiriliyor, burada da işsizler ön plana çıkıyor. Diğer yandan, bitki ve hayvan çeşitliliğinin azalması ile iklim değişikliğini ilişkilendirenlerin oranı ise daha geniş bir yelpazeye yayılıyor. En fazla endişe duyan grup işsizler (yüzde 60) iken, en düşük oran emeklilere (yüzde 41) ait.

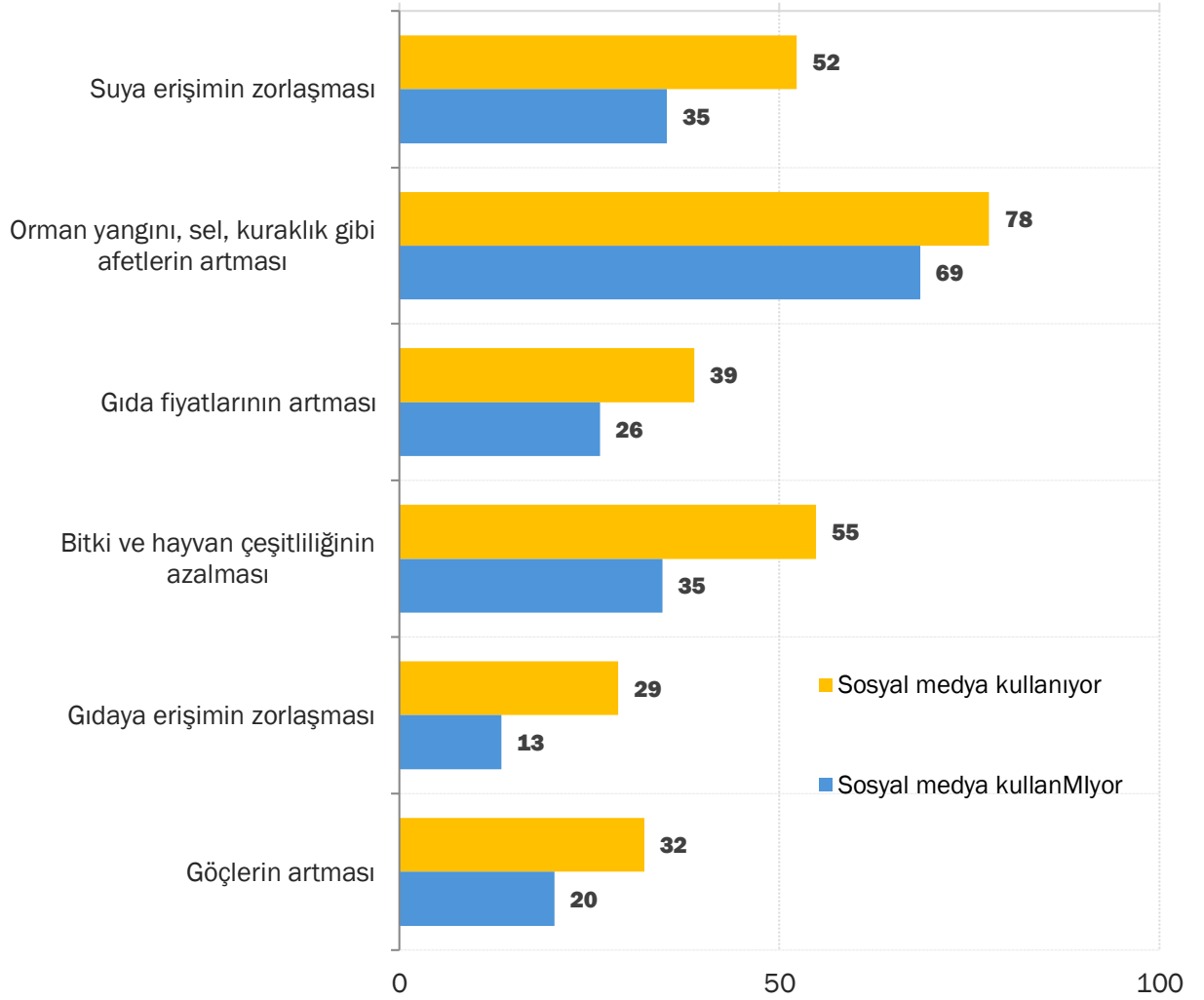
İklim değişikliğinin şimdi sayacaklarımdan hangileriyle ilişkili olduğunu düşünüyorsunuz?

Sosyal medya kullanan bireylerin iklim değişikliğini her kategori ile ilişkilendirme oranı kullanmayanlardan oldukça yüksek. Sosyal medya kullanmayanlarda iklim değişikliğini orman yangını, sel, kuraklık gibi afetlerin artması ile ilişkilendirenlerin oranı (yüzde 69) sosyal medya kullanan bireylerin oranına (yüzde 78) oldukça yaklaşıyor.

İklim değişikliğinin Şimdi sayacaklarımdan hangileriyle ilişkili olduğunu dŐŐnŐyorsunuz?

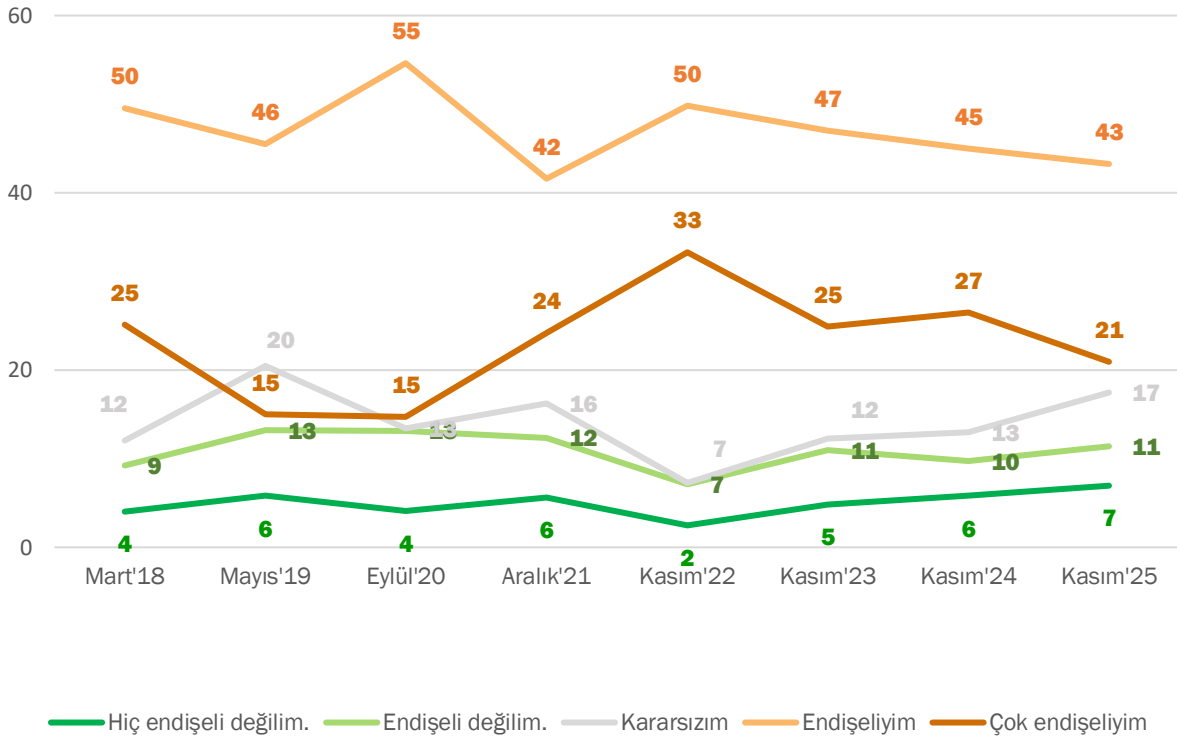

3.3. Endişelilik

Türkiye’de her 100 kişiden 64’ü iklim değişikliği konusunda endişeli.

İklim değişikliği konusundaki endişenin yıllar içindeki değişimini incelediğimizde 2018’den bu yana dalgalı bir trend görüyoruz. 2018 sonrasında genel olarak düşüş gösteren endişe oranları 2022 yılına gelindiğinde en yüksek seviyesine ulaşıyor. 2022 yılında Türkiye’nin toplamda yüzde 83’ü iklim değişikliği konusunda ‘endişeli’ veya ‘çok endişeli’ olduğunu belirtirken bu oran tekrar düşerek sonraki iki yıl yüzde 72 seviyesine geriliyor. 2025 yılında ise katılımcıların yüzde 64’ü iklim değişikliği konusunda endişeli olduğunu belirtiyor.

İklim değişikliği konusunda endişeli misiniz? Ne kadar endişelisiniz?

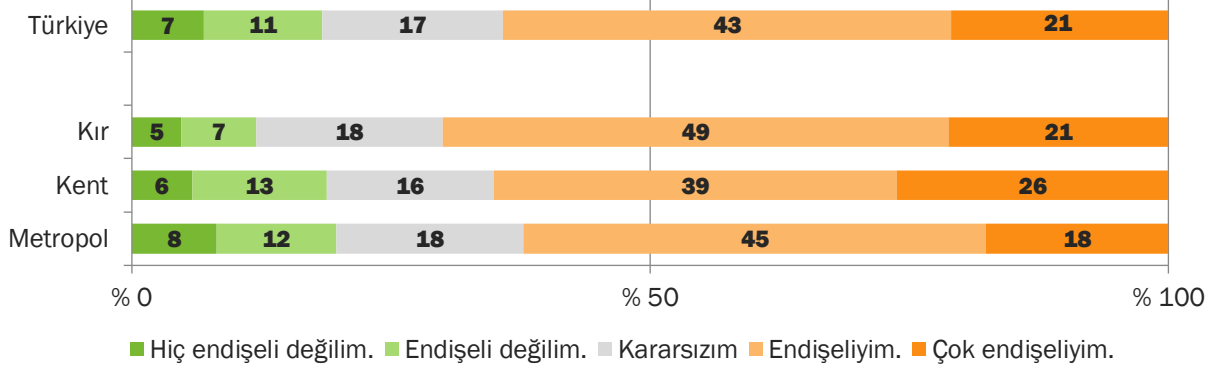

İklim değişikliği konusundaki endişe kırsal yerleşimlerde daha fazla.

Yerleşim yerine göre değerlendirildiğinde kırsal yerleşimlerde yaşayan bireylerin iklim değişikliği konusunda daha endişeli olduğu görülüyor. Kırsal yerleşimlerdeki bireylerin toplam yüzde 70'i iklim değişikliği konusunda endişeli veya çok endişeli olduğunu söylüyor. Kentlerde bu oran yüzde 65', metropollerde yüzde 63'e düşüyor.

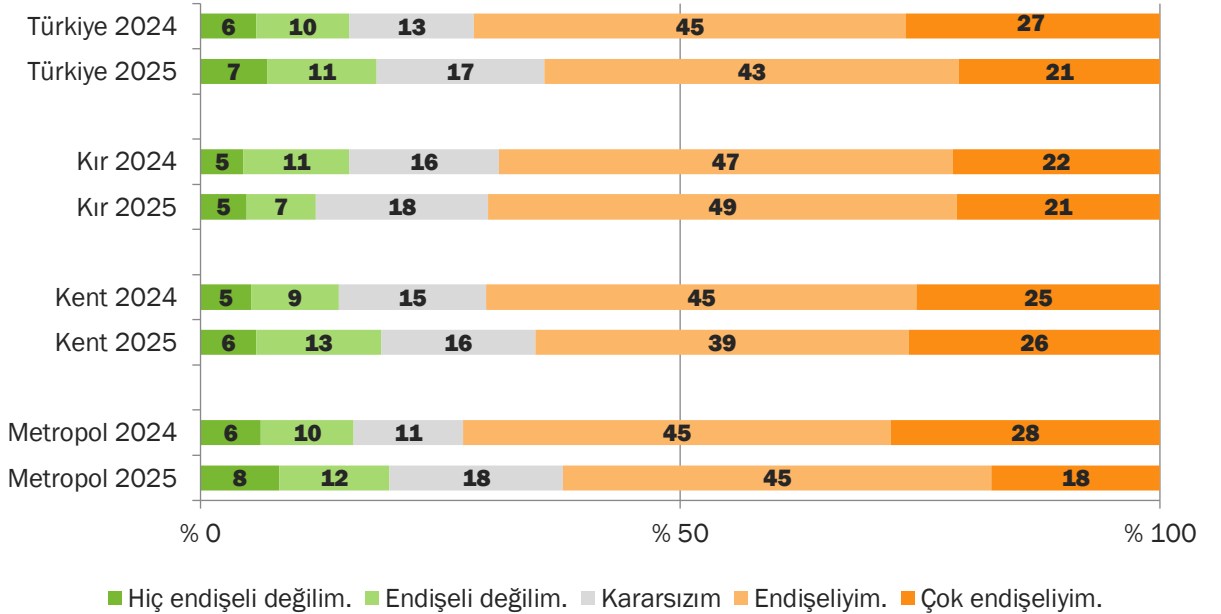
İklim değişikliği konusunda endişeli misiniz? Ne kadar endişelisiniz?

Geçen yılın verileri ile kıyaslandığında ilginç bir değişim göze çarpıyor. Geçen yıl metropoldeki bireyler iklim değişikliği konusunda daha endişeliyken 2025 yılında kırsal yerleşimlerdeki bireyler daha endişeli grup olarak öne çıkıyor.

2024 yılının Kasım ayında da bireylere aynı soruyu yöneltmiştik. 2024 ve 2025 yılları arasında kırsal yerleşimlerde bireylerin iklim değişikliği konusunda endişe duyma düzeyleri büyük farklılık göstermiyor. 2024 yılında kırsal yerleşimlerdeki bireylerin yüzde 69'u, 2025 yılında ise yüzde 70'i endişeli veya çok endişeli olduğunu beyan ediyor. Öte yandan, kentlerde ve metropollerde bireylerin iklim değişikliği konusundaki endişe düzeylerinde bir azalma gözlemleniyor. Kentlerdeki endişeli bireylerin oranı yüzde 70'ten yüzde 65'e, metropollerdeki endişeli bireylerin oranı ise yüzde 73'ten yüzde 63'e düşüyor.

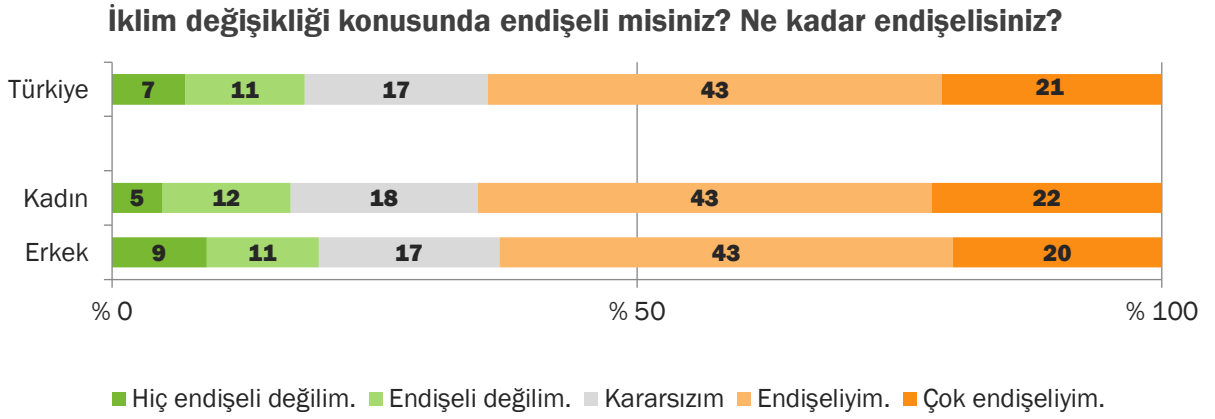
İklim değişikliği konusunda endişeli misiniz? Ne kadar endişelisiniz?

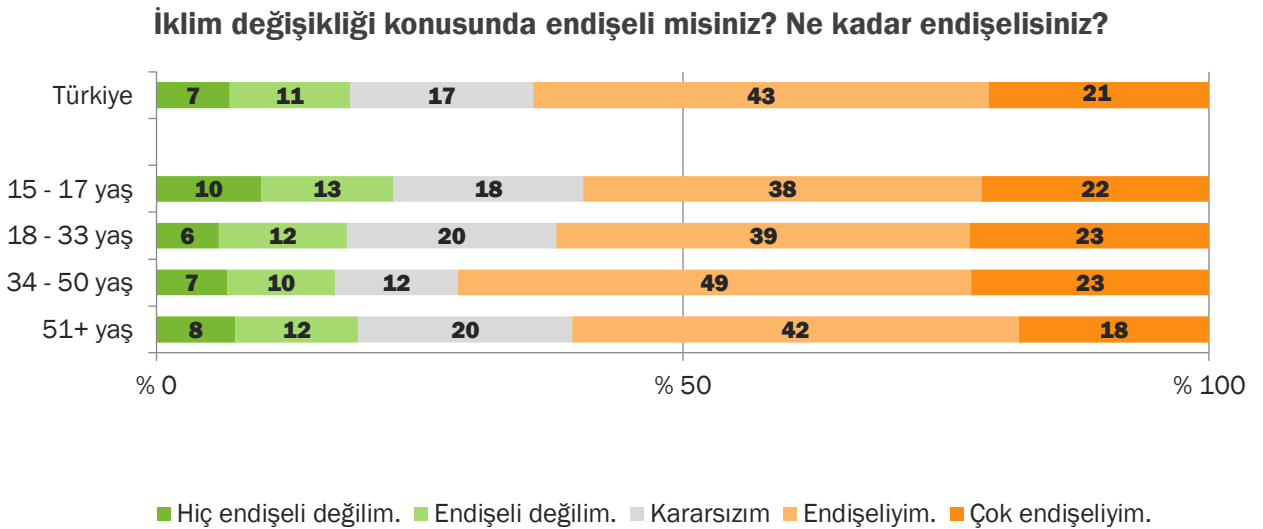
Kadınlar iklim değişikliği konusunda erkeklerden biraz daha endişeli.

Cinsiyete göre incelediğimizde kadınların iklim değişikliği konusunda erkeklerden daha fazla endişeli olduğunu görüyoruz. Kadınların toplamda yüzde 65'i endişeli olduğunu belirtirken, bu oran erkeklerde yüzde 63.

İklim değişikliği konusunda en endişeli yaş grubunun 34-50 yaş grubu olduğu görülüyor.

Yaş gruplarına göre bir inceleme yapıldığında 34-50 yaş grubundakilerin yüzde 72'sinin, 51 yaş ve üzeri bireylerin yüzde 60'ının, 18-33 yaş grubundakilerin yüzde 59'unun, 15-17 yaş grubundakilerin yarısının iklim değişikliği konusunda endişeli olduğu görülüyor.

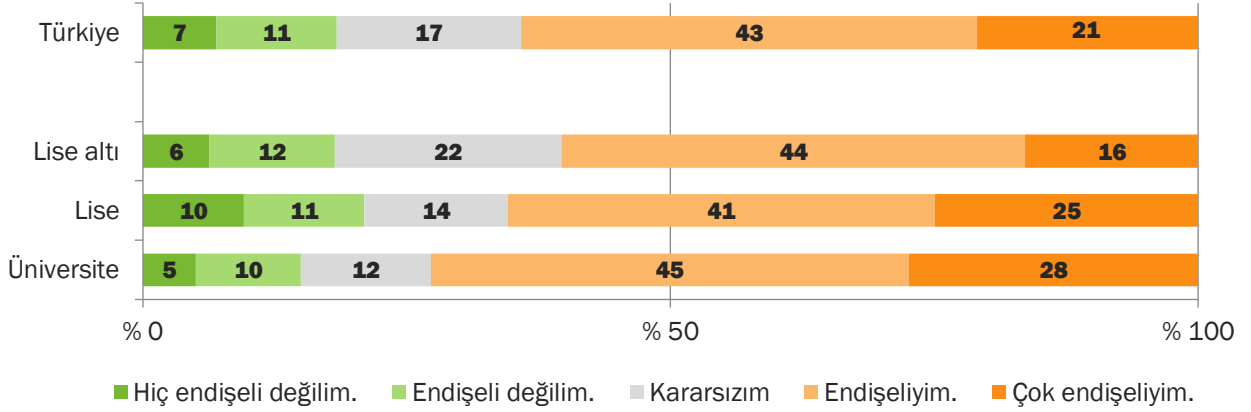
Eğitim seviyesi yükseldikçe iklim değişikliği konusundaki endişe artıyor.

Eğitim seviyesine göre incelediğimizde üniversite mezunlarının kayda değer bir farkla daha endişeli olduğunu görüyoruz. Lise altı eğitim düzeyindekilerin yüzde 60'ı ve lise mezunlarının yüzde 66'sı iklim değişikliği konusunda endişeli olduklarını belirtirken, bu oran üniversite

mezunlarında yüzde 73 seviyesinde. Çok endişeli olma durumu da eğitim seviyesiyle belirgin bir şekilde doğru orantılı artış gösteriyor.

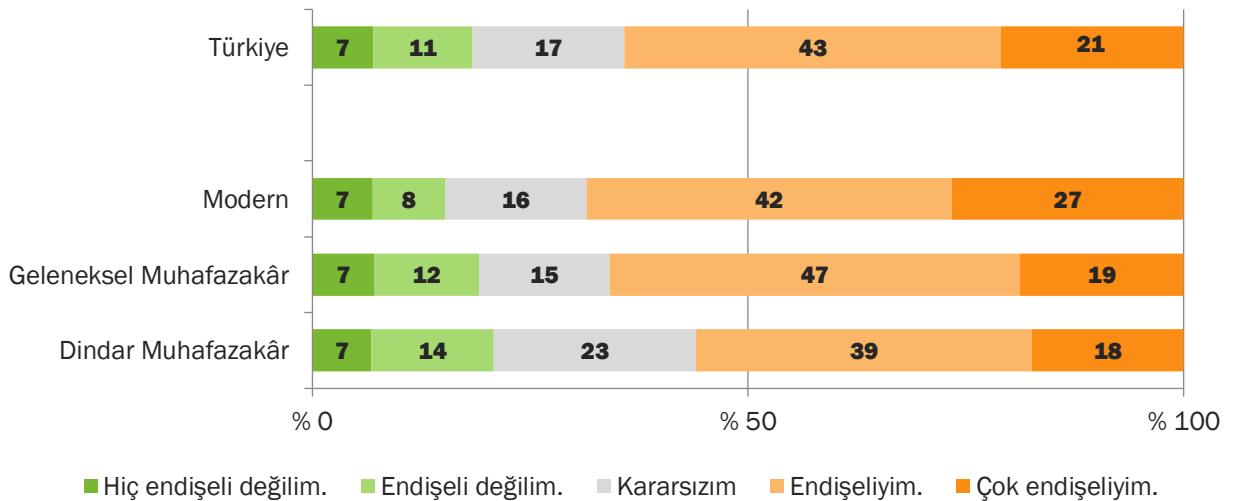
İklim değişikliği konusunda endişeli misiniz? Ne kadar endişelisiniz?

İklim değişikliği konusundaki endişe muhafazakârlaşmayla beraber azalıyor.

İklim değişikliği konusunda endişeyi etkileyen faktörlerden bir diğeri de kişilerin hayat tarzı. Buna göre modernleşme ile endişe arasında bir doğru orantı olduğunu söylemek mümkün. Kendini Modern olarak tanımlayanların toplamda yüzde 69'u iklim değişikliği konusunda endişeli olduğunu belirtirken, bu oran kendisini Geleneksel Muhafazakâr olarak tanımlayanlarda yüzde 66 ve Dindar Muhafazakâr olarak tanımlayanlarda yüzde 57 seviyesinde.

İklim değişikliği konusunda endişeli misiniz? Ne kadar endişelisiniz?

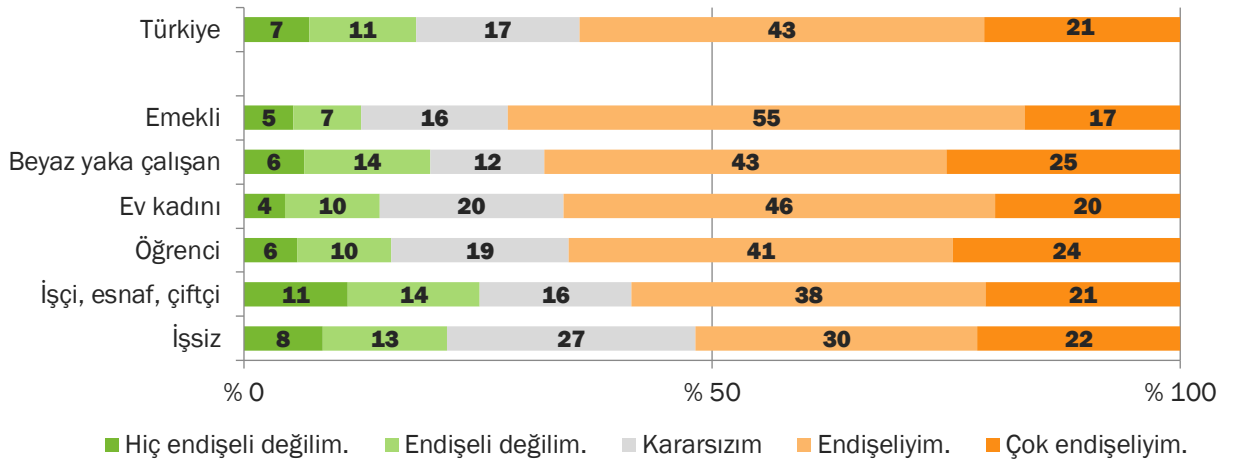

İklim değişikliği konusunda en çok emekliler endişeli.

Çalışma durumuna baktığımızda iklim değişikliğine karşı en endişeli grubun emekliler olduğunu görüyoruz; devamında ise beyaz yaka çalışanlar, ev kadınları, öğrenciler ve işçi, esnaf, çiftçiler geliyor. En az endişeli grubun işsizler olduğunu söylemek mümkün.

Emeklilerin toplamda yüzde 72'si iklim değişikliği konusunda endişeli olduğunu belirtirken bu oran beyaz yaka çalışanlarda yüzde 68, ev kadınlarında yüzde 66; öğrencilerde yüzde 65, işçi, esnaf ve çiftçilerde yüzde 59, işsizlerde yüzde 52.

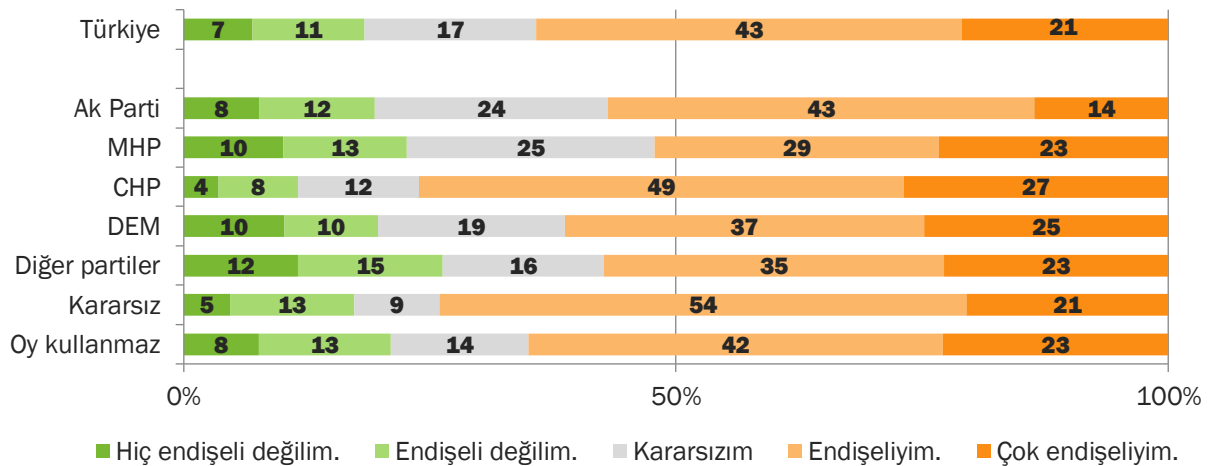
İklim değişikliği konusunda endişeli misiniz? Ne kadar endişelisiniz?

İklim değişikliği konusunda CHP'liler en çok, MHP'liler en az endişelenenler.

Siyasi tercihlere baktığımızda en endişeli grubun CHP'liler, en az endişeli grubun ise MHP'liler olduğunu görüyoruz. Ak Partililerin toplamda yüzde 57'si iklim değişikliği konusunda endişeli olduğunu belirtirken bu oran MHP'lilerde yüzde 52, CHP'lilerde yüzde 76, 2 ve DEM Partililerde yüzde 62.

İklim değişikliği konusunda endişeli misiniz? Ne kadar endişelisiniz?

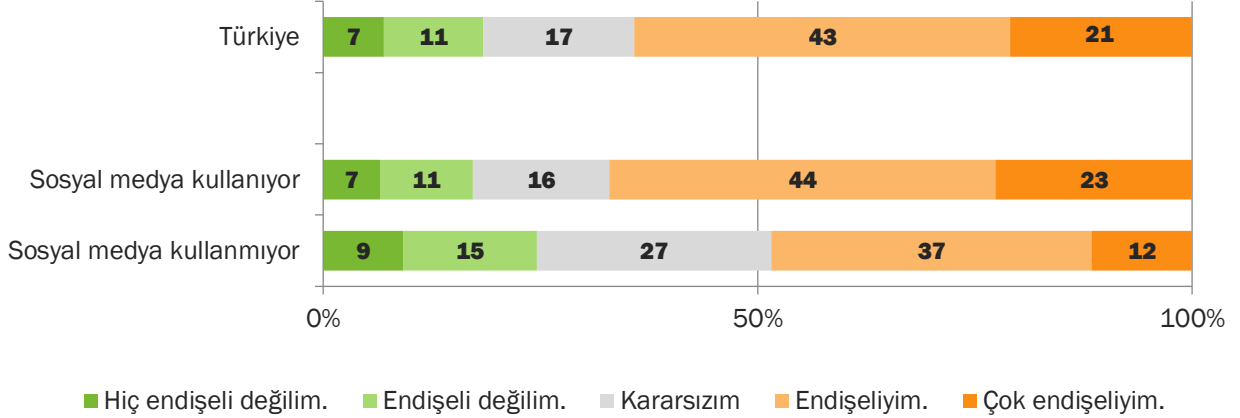

Sosyal medya kullananlar kullanmayanlardan daha endişeli.

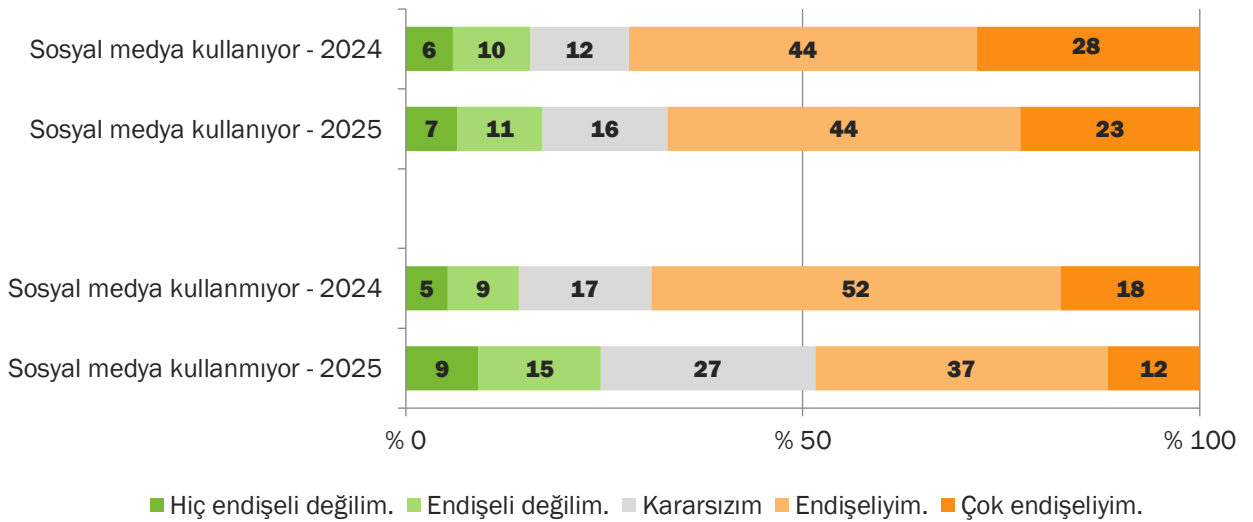
İklim değişikliği konusunda sosyal medya kullananlar ve kullanmayanlar arasında 18 puanlık bir farka rastlıyoruz. Sosyal medya kullananların yüzde 67'si, kullanmayanların yüzde 49'u iklim değişikliği konusunda endişeli. Buna dayanarak sosyal medya kullananların endişe seviyesinin kullanmayanlara kıyasla daha fazla olduğunu söylemek mümkün.

İklim değişikliği konusunda endişeli misiniz? Ne kadar endişelisiniz?

Geçen yıl ile kıyaslandığında sosyal medya kullanmayanlar arasında iklim krizi konusunda endişeli olanların oranının 21 puan düştüğü dikkat çekiyor. Sosyal medya kullananlarda 5 puanlık bir düşüş görülüyor.

İklim değişikliği konusunda endişeli misiniz? Ne kadar endişelisiniz?

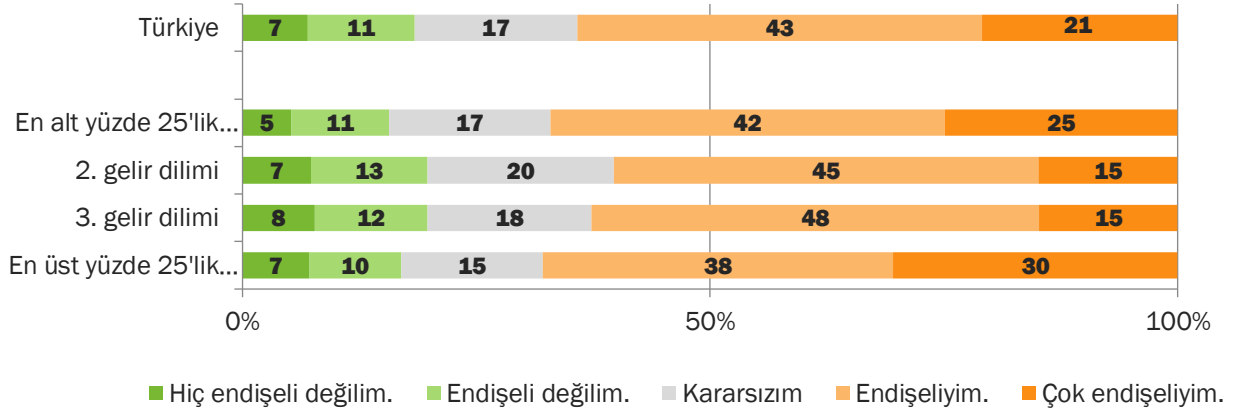

Gelir seviyesi endişeyi etkilemiyor.

Geliri en düşük ve en yüksek seviyedeki bireylerin iklim değişikliği konusunda endişe duyma oranları birbirine çok yakın. Ayrıca, diğer gelir gruplarında da endişeli olduğunu belirtenlerin oranı kayda değer bir farklılık göstermiyor.

İklim değişikliği konusunda endişeli misiniz? Ne kadar endişelisiniz?

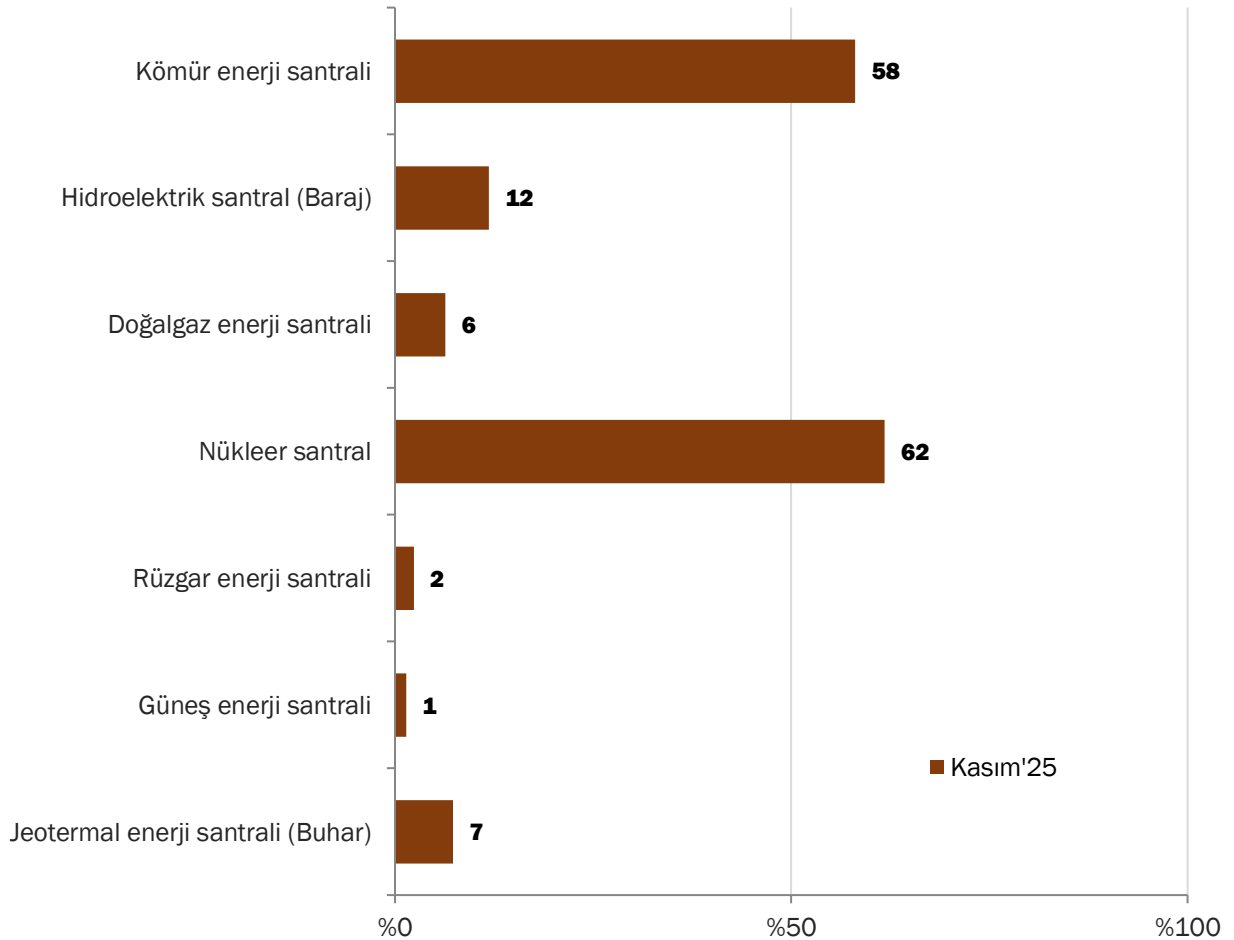
4. ENERJİ KAYNAKLARI

4.1. En Çok Karşı Çıkkılan Enerji Kaynakları

Türkiye’de nükleer ve fosil yakıtlara dayalı enerji üretimine yönelik genel bir endişe bulunuyor.

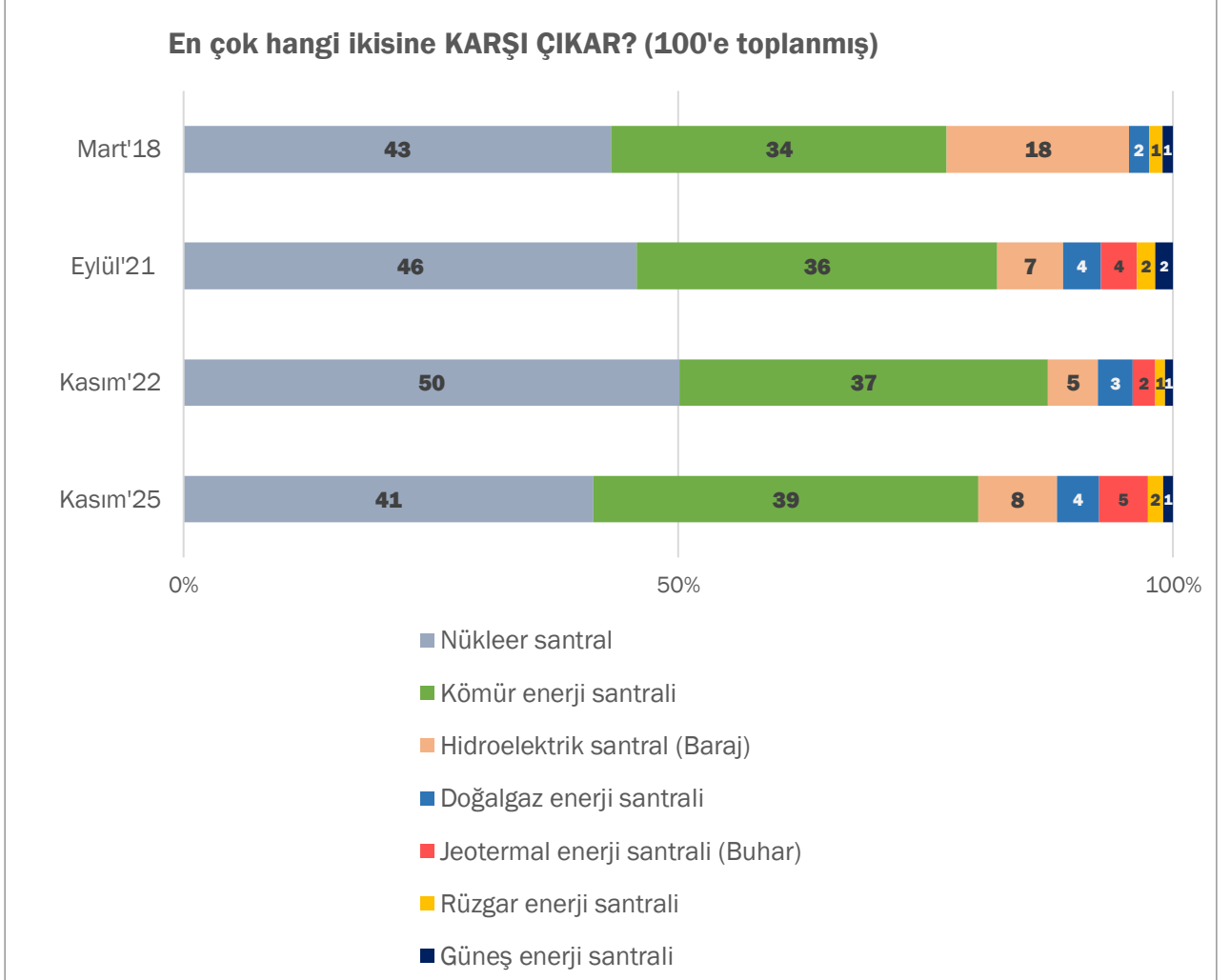
Türkiye’de bireylerin yaşadıkları yerin yakınında yapılması planlanan enerji santrallerine yönelik tutumları oldukça belirgin bir şekilde ayrışıyor. En yüksek karşıtlık nükleer santrallere yönelik. Katılımcıların yüzde 62’si nükleer santralin yakınında kurulmasına karşı çıkıyor. Nükleer santrali yüzde 58 ile kömür santralleri takip ediyor. Hidroelektrik santrallerine (yüzde 12) ve jeotermal santrallere (yüzde 7) daha sınırlı düzeyde bir karşıtlık gözlenirken, doğalgaz santrallerine karşı çıkanların oranı yüzde 6 seviyesinde kalıyor. Yenilenebilir ve çevresel etkisi düşük olan rüzgâr (yüzde 2) ve güneş (yüzde 1) santralleri ise neredeyse hiç tepki çekmiyor. Genel olarak veriler, halkın en çok risk ve zarar potansiyeli yüksek görülen enerji türlerine mesafeli durduğunu, daha çevreci alternatiflerin ise geniş kabul gördüğünü ortaya koyuyor.

Farz edelim yaşadığınız yerin yakınında bir enerji santrali yapılacak. Şimdi okuyacağım enerji santrallerinden en çok hangi ikisine KARŞI ÇIKARSINIZ?

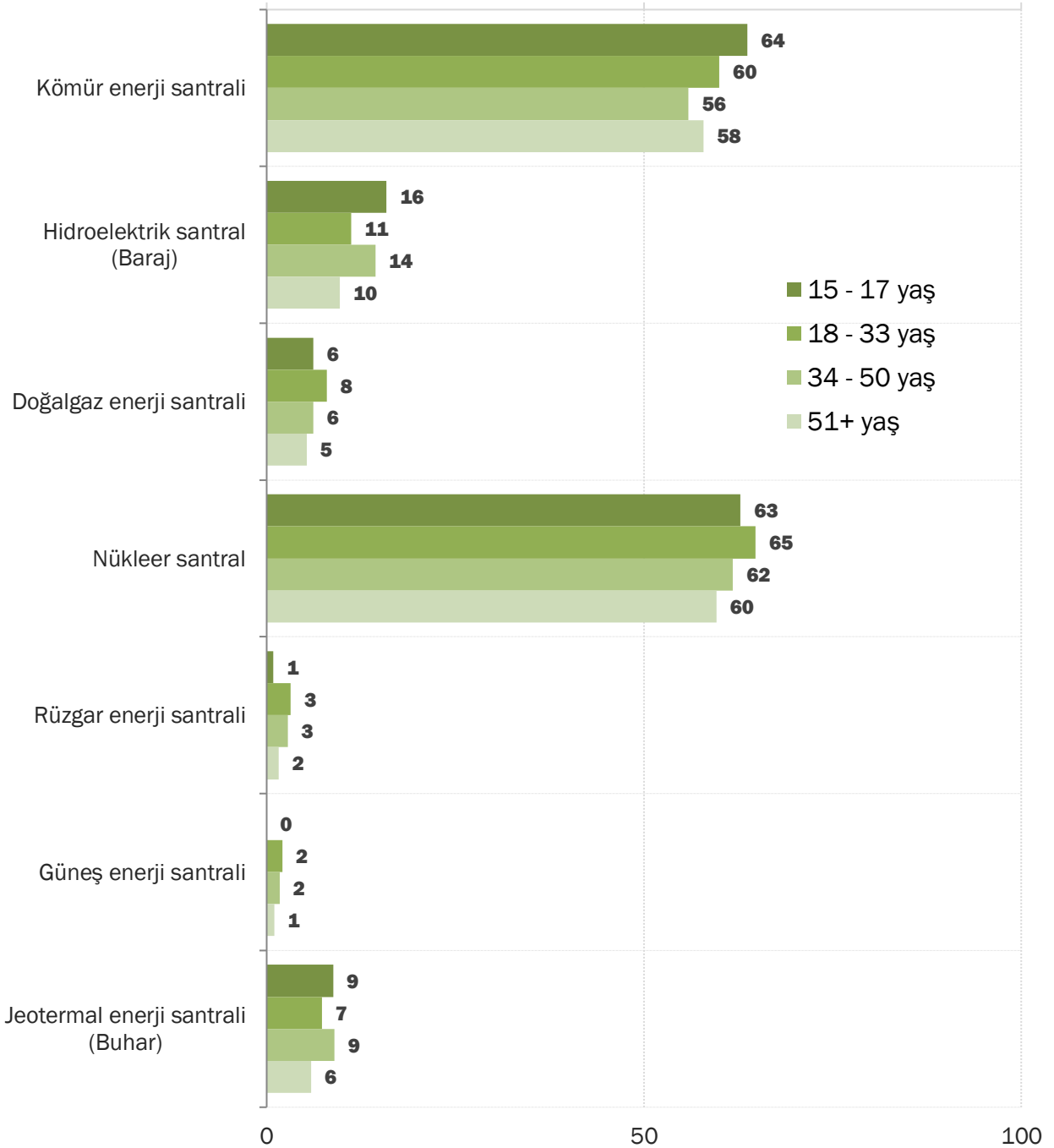

Yıllara göre değerlendirildiğinde, (tüm cevaplar 100'e toplanarak hesaplandığı için oranlar farklılık gösterir) nükleer ve hidroelektrik santrallere tepkinin bir ölçüde azaldığı, buna karşılık kömür ve jeotermal enerji santrallerine tepkinin bir ölçüde arttığı görülüyor.

Tüm yaş gruplarında en yüksek karşı çıkılan iki enerji türü nükleer ve kömür santralleri. Nükleer santrallere karşılık yüzde 60 ile yüzde 65 arasında değişirken, en yüksek oran yüzde 65 ile 18-33 yaş grubunda görülüyor. Kömür santrallerine karşı çıkma oranı da yaş grupları arasında yüzde 56 ile yüzde 64 aralığında seyrediyor ve bu da fosil yakıt temelli üretime yönelik geniş çaplı bir toplumsal mesafeyi işaret ediyor. Kömür enerji santrallerine en çok karşı çıkan yaş grubu ise 15-17 yaşları arasındakiler.

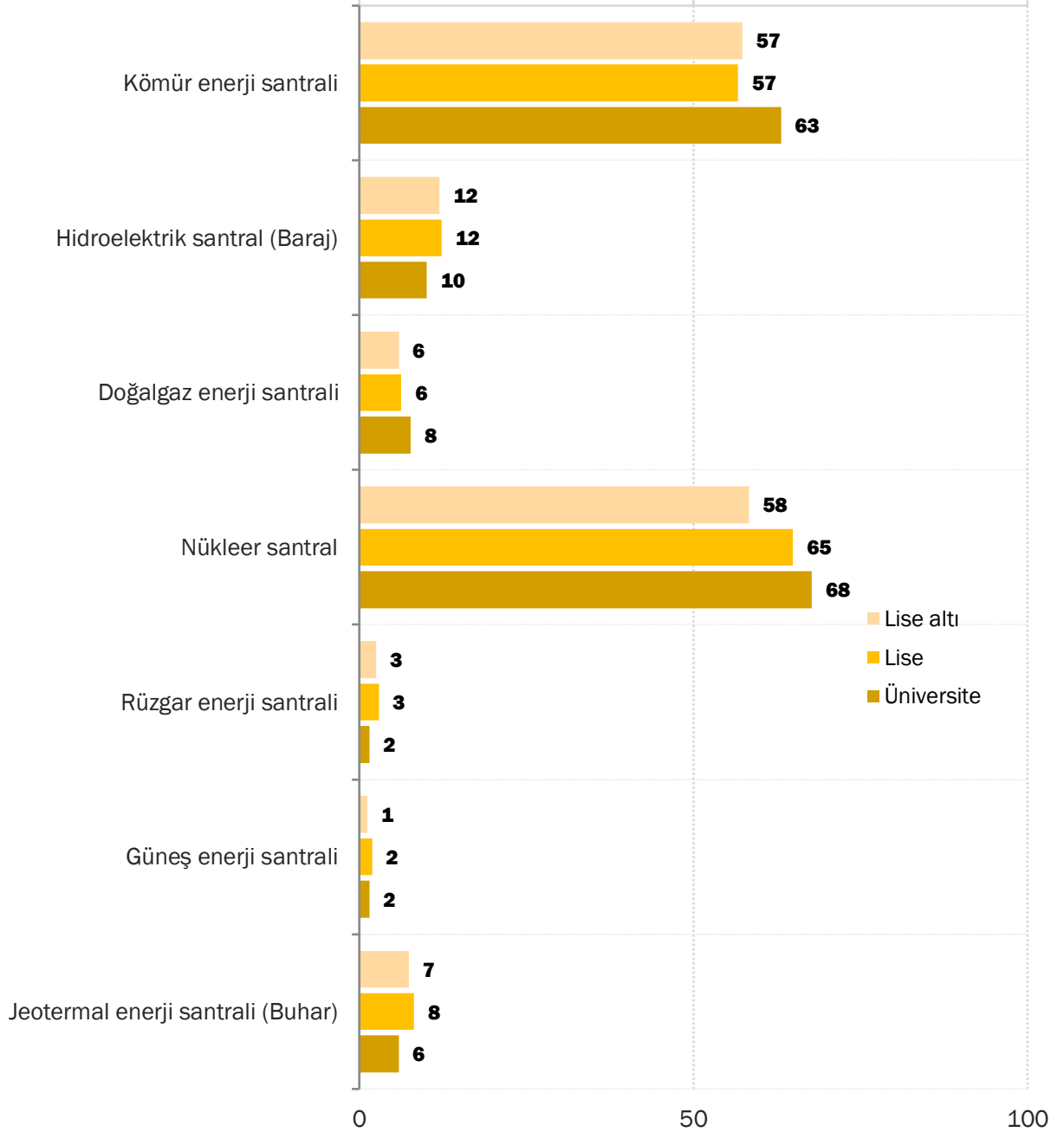
Enerji santrallerinden en çok hangi ikisine KARŞI ÇIKARSINIZ?

En çok karşı çıkılan enerji kaynakları eğitim seviyesine göre değerlendirildiğinde her eğitim düzeyinde en çok karşı çıkılan enerji türlerinin nükleer ve kömür santralleri olduğu görülüyor. Nükleer santrale yönelik karşıtlık lise altı grupta yüzde 58 iken, lise mezunlarında yüzde 65'e ve üniversite mezunlarında yüzde 68'e çıkıyor; bu da eğitim seviyesi yükseldikçe nükleer enerjiye yönelik risk algısının arttığını gösteriyor. Kömür santrallerinde ise lise altı ve lise mezunları benzer oranlarda (yüzde 57) karşıtlık gösterirken, üniversite mezunlarında bu oran yüzde 63'e yükseliyor.

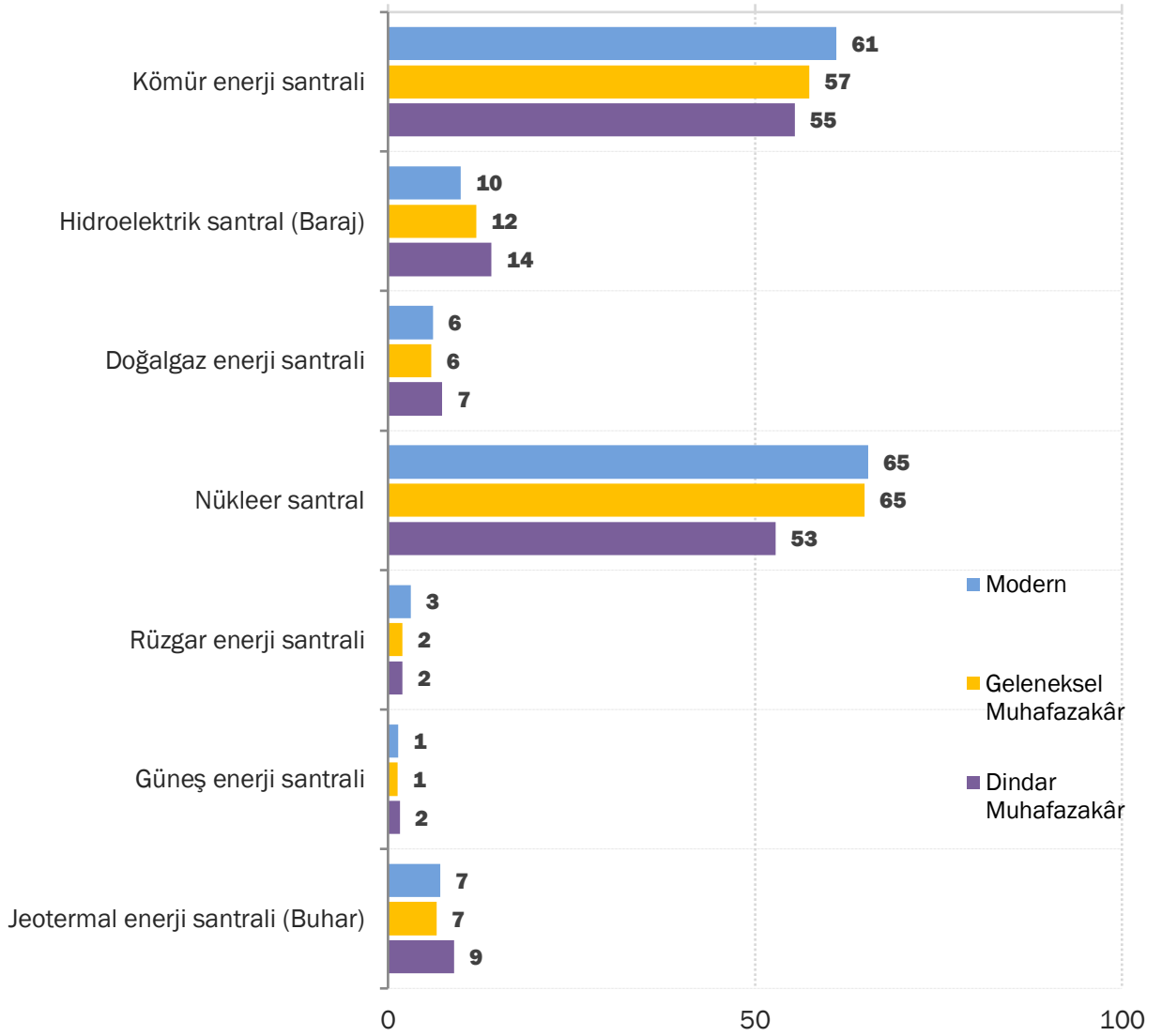

Enerji santrallerinden en çok hangi ikisine KARŞI ÇIKARSINIZ?

Bireylerin hayat tarzlarına göre en çok karşı çıktıkları enerji santrali türleri (nükleer ve kömür enerji santralleri) yine farklılık göstermiyor; ancak karşı çıkma düzeylerinde bir miktar fark bulunuyor. Nükleer enerji santrallerine Modernler ve Geleneksel Muhafazakârlar yüzde 65 oranında karşı çıkarken Dindar Muhafazakârlarda bu oran yüzde 50'ye düşüyor. Benzer şekilde kömür enerji santrallerine Modernler yüzde 61 oranında karşı çıkıyor. Geleneksel Muhafazakârların yüzde 57'si, Dindar Muhafazakârların yüzde 55'i kömür enerji santrallerine karşı çıkacağını belirtiyor.

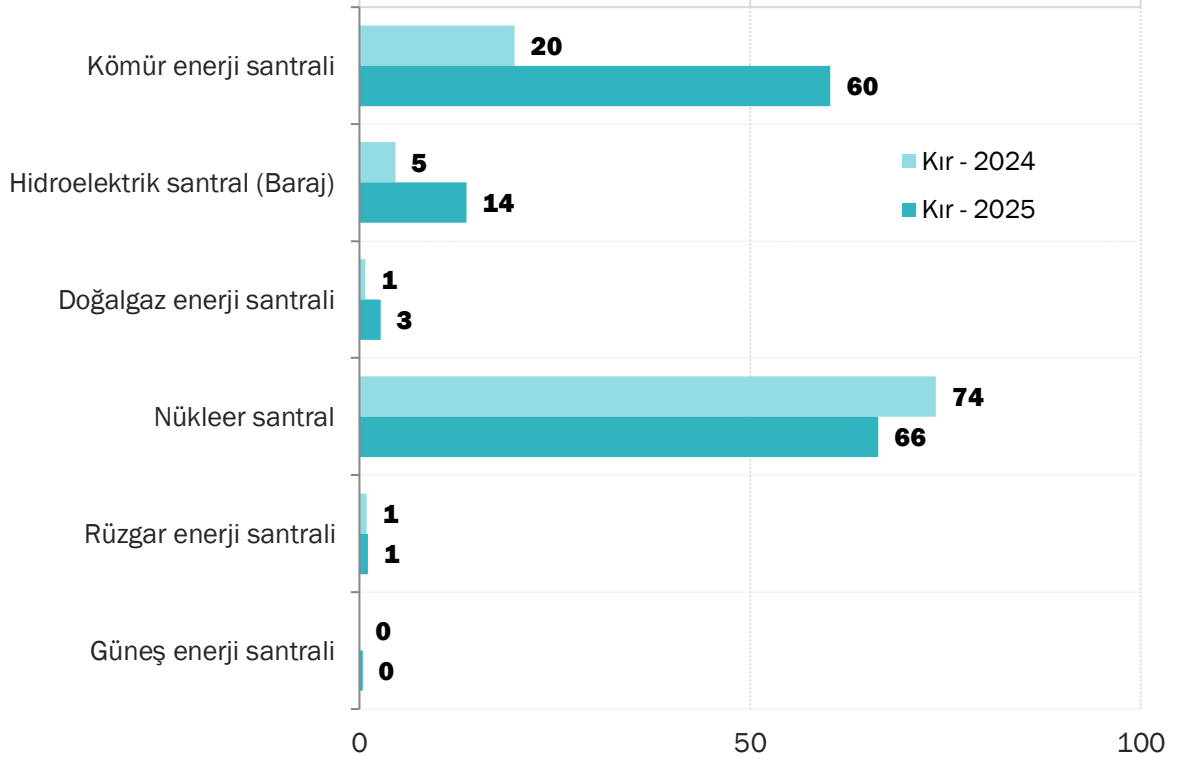
Enerji santrallerinden en çok hangi ikisine KARŞI ÇIKARSINIZ?

2024 yılı ile karşılaştırıldığında kırsal alanlarda yaşayan bireylerin kömür enerji santrale karşı çıkma oranının yüzde 20'den yüzde 60'a, hidroelektrik santrale karşı çıkma oranının yüzde 5'ten yüzde 14'e yükseldiği, buna karşılık nükleer santrale karşı çıkma oranının yüzde 74'ten yüzde 66'ya düştüğü görülüyor.

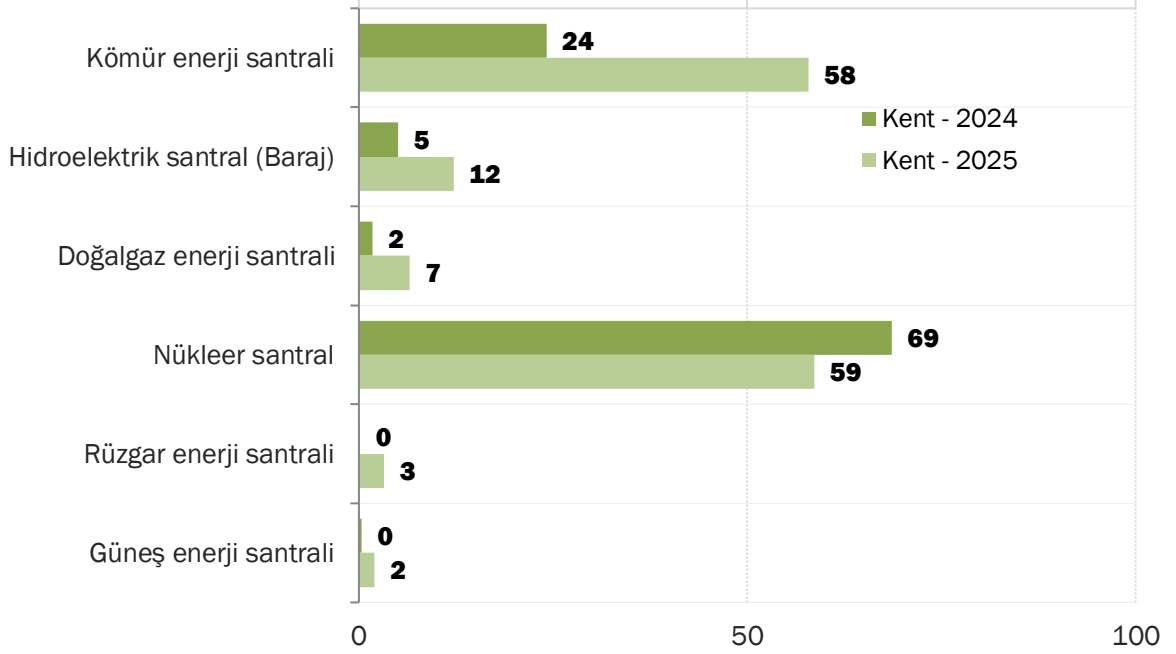

Farz edelim yaşadığınız yerin yakınında bir enerji santrali yapılacak. Şimdi okuyacağım enerji santrallerinden en çok hangi ikisine KARŞI ÇIKARSINIZ?

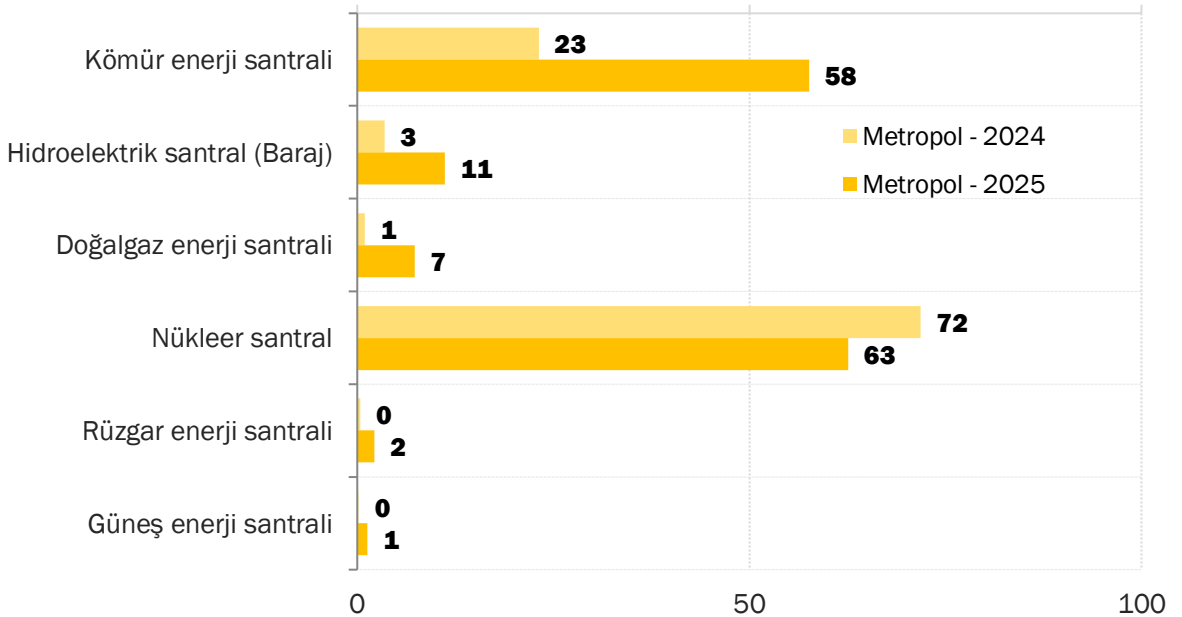
Kentlerde yaşayanların kömür enerji santraline karşı çıkanların oranı yüzde 24'ten yüzde 58'e, hidroelektrik santrale karşı çıkma oranı yüzde 5'ten yüzde 12'ye, doğalgaz enerji santraline karşı çıkma oranı ise yüzde 2'den yüzde 7'ye yükseliyor. Kentlerde yenilenebilir enerji kaynaklarına da karşı çıkma oranlarının yükseldiği göze çarpıyor. Güneş enerji santraline karşı çıkanların oranı 2, rüzgâr enerji santraline karşı çıkanların oranı 3 puan artıyor. Öte yandan, nükleer enerji santraline karşı çıkanların oranında yüzde 69'dan yüzde 59'a 10 puanlık bir iniş gözlemleniyor.

Farz edelim yaşadığınız yerin yakınında bir enerji santrali yapılacak. Şimdi okuyacağım enerji santrallerinden en çok hangi ikisine KARŞI ÇIKARSINIZ?

Metropollerde yaşayanlarda da benzer bir eğilim görülüyor. Metropollerde yaşayan bireyler arasında kömür enerji santraline karşı çıkanların oranı yüzde 23'ten yüzde 58'e, hidroelektrik santrale karşı çıkanların oranı yüzde 3'ten yüzde 11'e, doğalgaz enerji santraline karşı çıkanların oranı yüzde 1'den yüzde 7'ye yükseliyor. Öte yandan, 2024 yılında yüzde 72 düzeyinde bulunan nükleer santrale karşı çıkanların oranı 2025 yılında yüzde 63'e düşüyor.

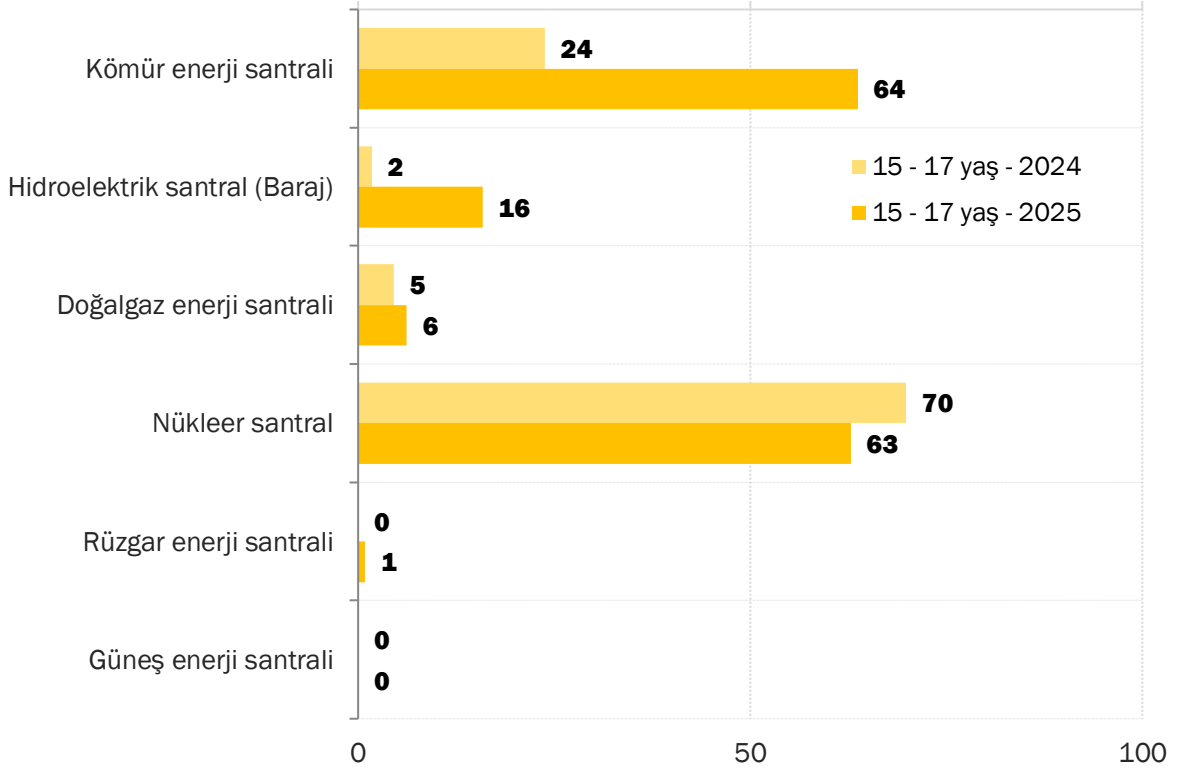
Farz edelim yaşadığınız yerin yakınında bir enerji santrali yapılacak. Şimdi okuyacağım enerji santrallerinden en çok hangi ikisine KARŞI ÇIKARSINIZ?

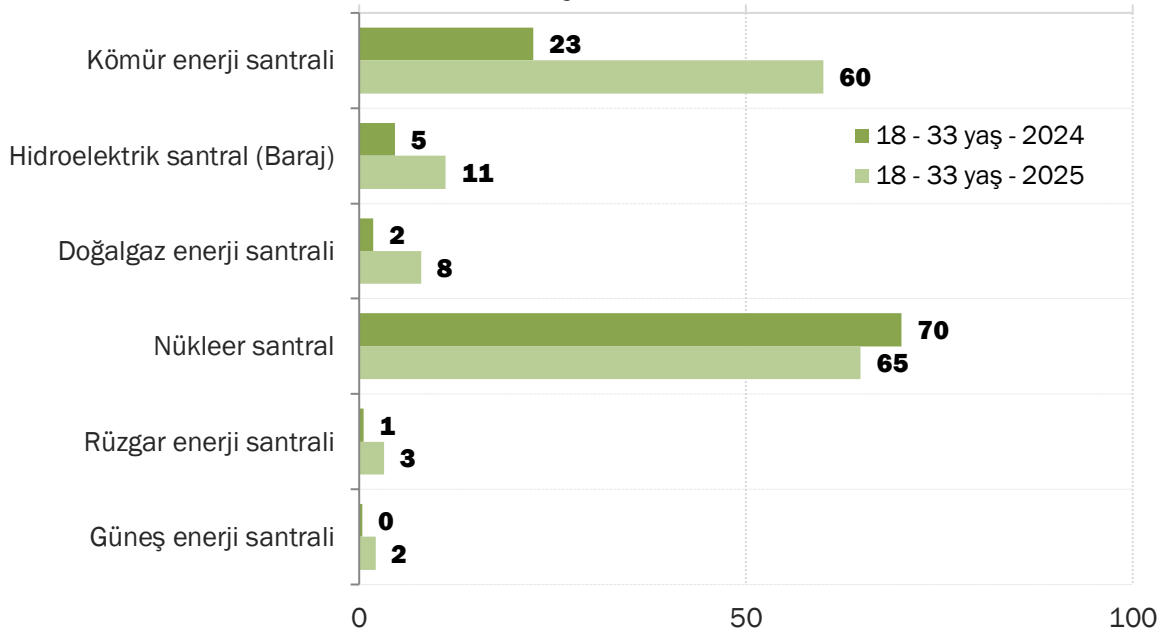
Bireylerin yaşlarına göre incelendiğinde yaş grupları arasında büyük farklılıklar gözlemlenmiyor. 15-17 yaş grubundakiler arasında kömür enerji santraline karşı çıkanların oranı 40 puan, hidroelektrik santrale karşı çıkanların oranı 14 puan artarken nükleer enerji santraline karşı çıkanların oranı 7 puan azalıyor.

Farz edelim yaşadığınız yerin yakınında bir enerji santrali yapılacak. Şimdi okuyacağım enerji santrallerinden en çok hangi ikisine KARŞI ÇIKARSINIZ?

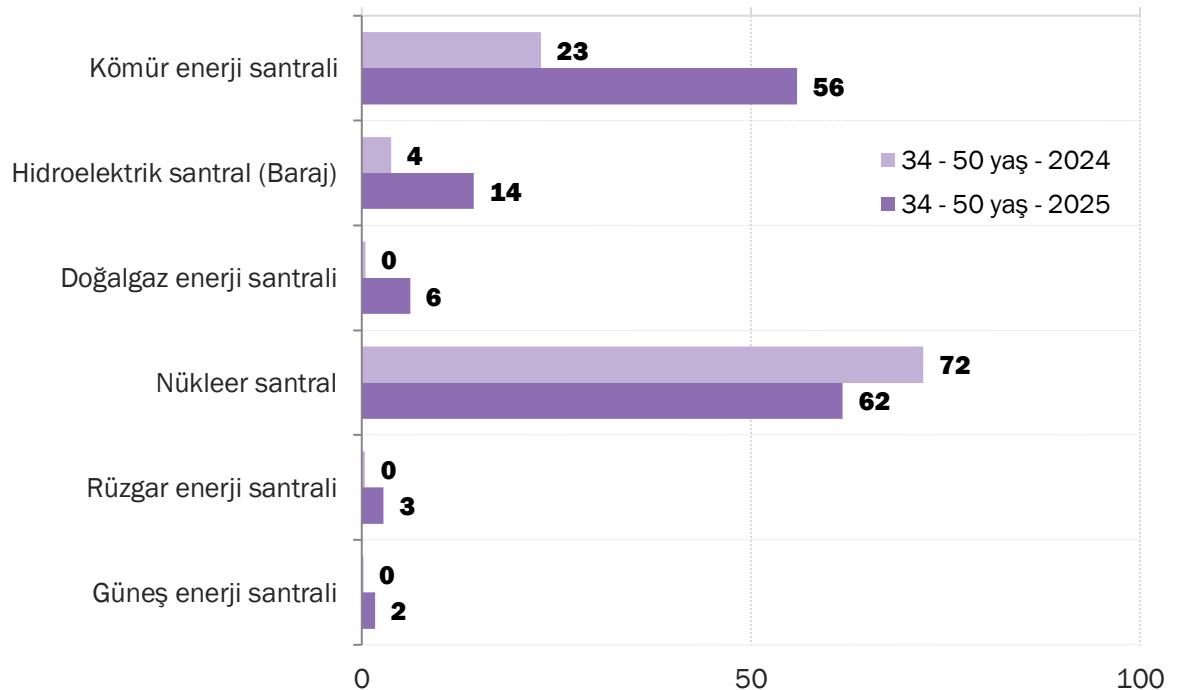
18-33 yaş grubundakiler arasında kömür enerji santraline karşı çıkanların oranı 37 puan, hidroelektrik santrale karşı çıkanların oranı 6 puan, doğalgaz enerji santraline karşı çıkanların oranı 6 puan artarken nükleer enerji santraline karşı çıkanların oranı 5 puan azalıyor. Nükleer enerjiye karşı çıkanların oranı en düşük oranda bu grupta azalıyor. Yenilenebilir enerjiye karşı çıkma oranı da en düşük oranda bu yaş grubunda artıyor.

Farz edelim yaşadığınız yerin yakınında bir enerji santrali yapılacak. Şimdi okuyacağım enerji santrallerinden en çok hangi ikisine KARŞI ÇIKARSINIZ?

34-50 yaş grubundakiler arasında kömür enerji santraline karşı çıkanların oranı 33 puan, hidroelektrik santrale karşı çıkanların oranı 10 puan, doğalgaz enerji santraline karşı çıkanların oranı 6 puan artarken nükleer enerji santraline karşı çıkanların oranı 10 puan azalıyor.

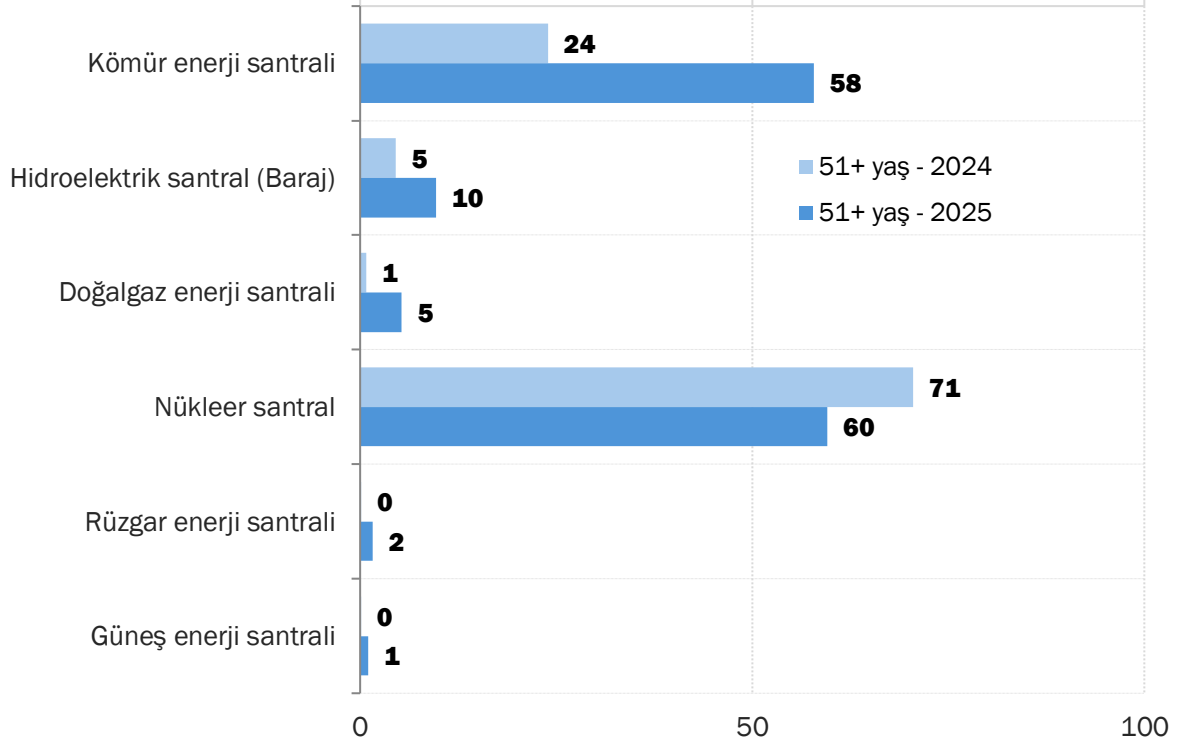
Farz edelim yaşadığınız yerin yakınında bir enerji santrali yapılacak. Şimdi okuyacağım enerji santrallerinden en çok hangi ikisine KARŞI ÇIKARSINIZ?

51 yaş ve üzerindekiiler arasında kömür enerji santraline karşı çıkanların oranı 34 puan, hidroelektrik santrale karşı çıkanların oranı 5 puan, doğalgaz enerji santraline karşı çıkanların oranı 4 puan artarken nükleer enerji santraline karşı çıkanların oranı 9 puan azalıyor.

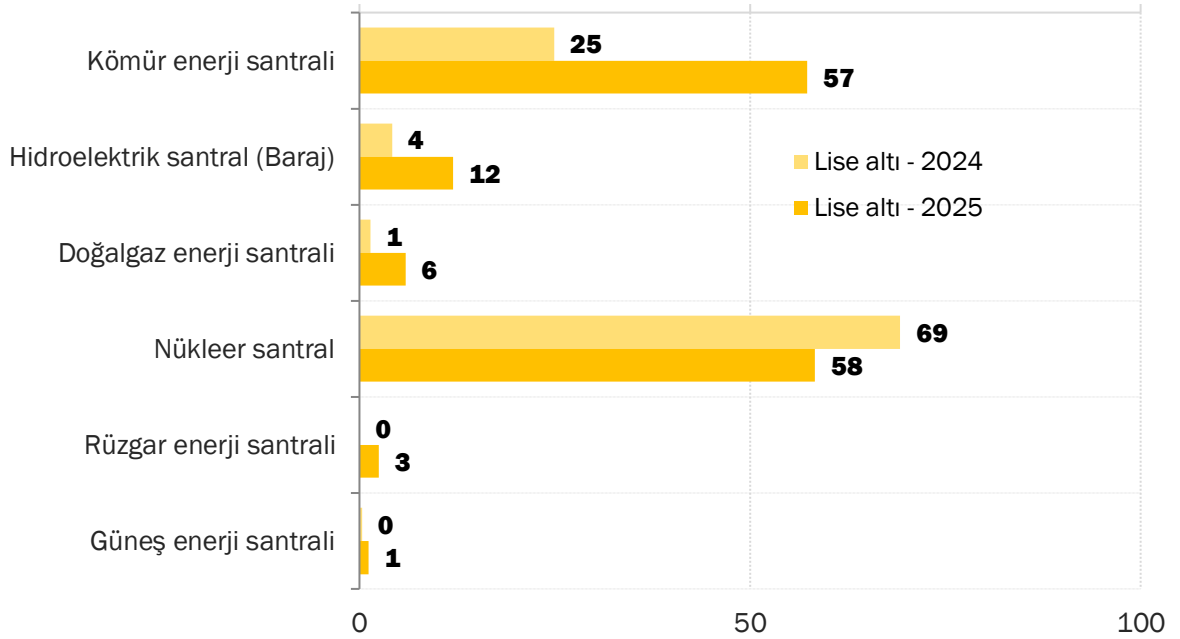
Farz edelim yaşadığınız yerin yakınında bir enerji santrali yapılacak. Şimdi okuyacağım enerji santrallerinden en çok hangi ikisine KARŞI ÇIKARSINIZ?

Eğitim durumuna göre incelendiğinde nükleer santrale karşı çıkanların oranının en fazla lise altı eğitim düzeyinde sahip kişilerde azaldığı görülüyor. 2024 yılında lise ve altı eğitim düzeyindekilerin yüzde 69'u nükleer enerji santraline karşı çıkacağını söylerken bu oranı 2025 yılında yüzde 58'e düşüyor. Aynı grupta kömür enerji santraline karşı çıkanların oranı 32 puan, hidroelektrik enerji santraline karşı çıkanların oranı 8 puan, doğalgaz enerji santraline karşı çıkanların oranı 5 puan artıyor.

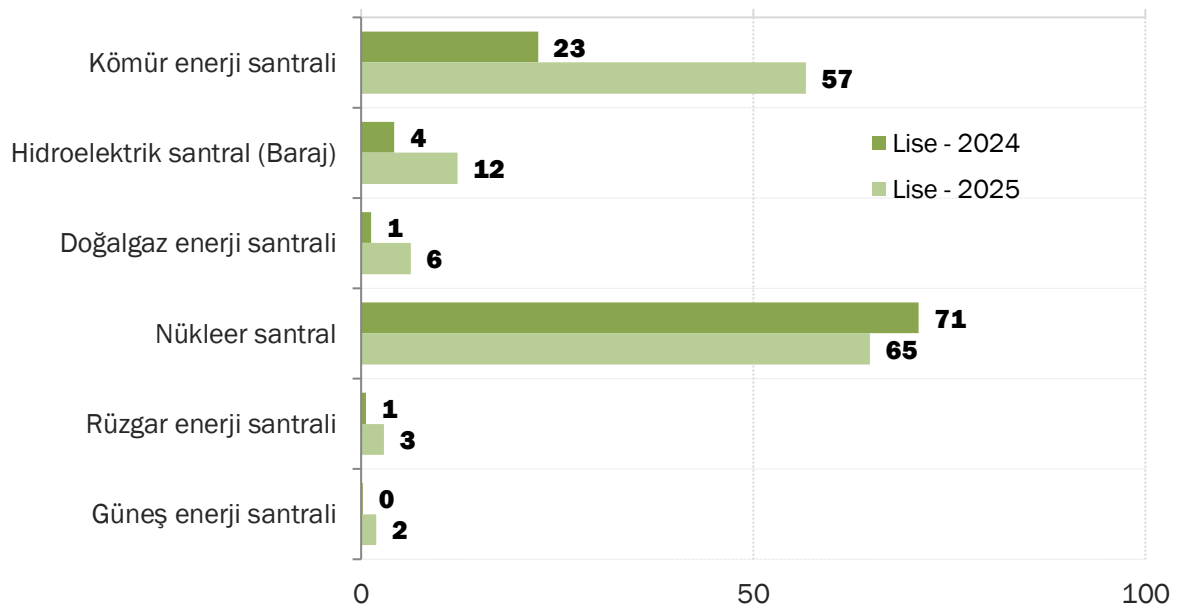

Farz edelim yaşadığınız yerin yakınında bir enerji santrali yapılacak. Şimdi okuyacağım enerji santrallerinden en çok hangi ikisine KARŞI ÇIKARSINIZ?

Lise mezunları arasında kömür enerji santraline karşı çıkanların oranı 34 puan, hidroelektrik enerji santraline karşı çıkanların oranı 8 puan, doğalgaz enerji santraline karşı çıkanların oranı 5 puan artıyor. Aynı grupta nükleer enerji santraline karşı olanların oranı ise 6 puan azalıyor.

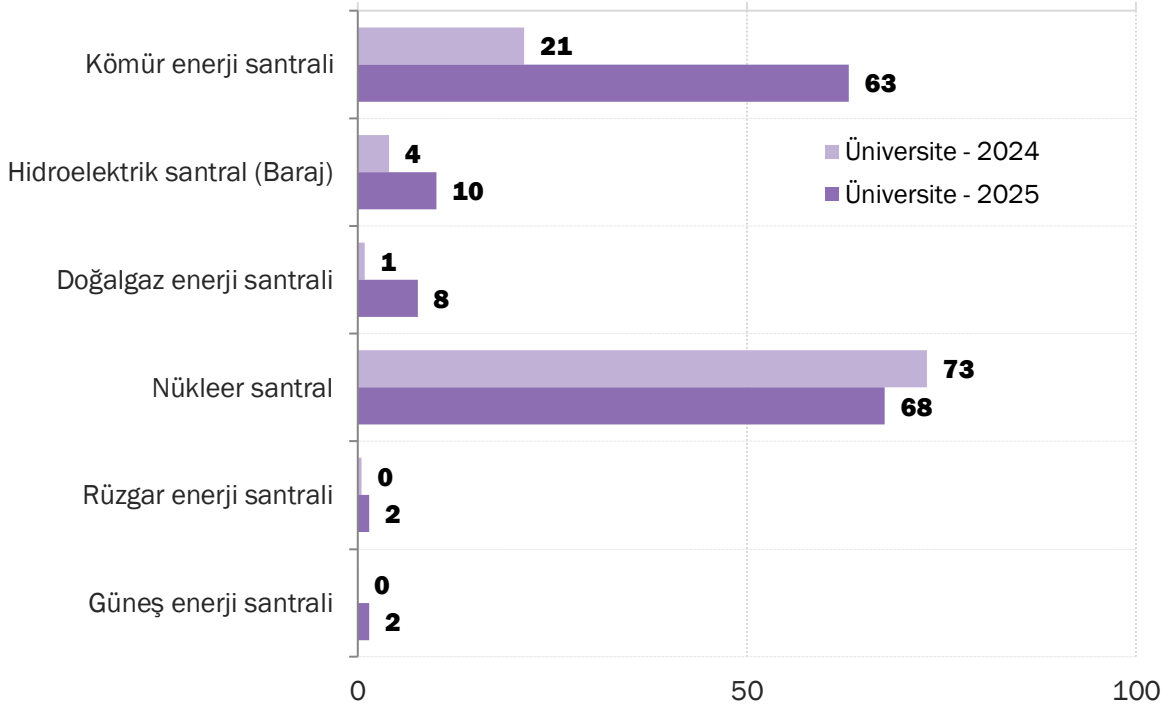
Farz edelim yaşadığınız yerin yakınında bir enerji santrali yapılacak. Şimdi okuyacağım enerji santrallerinden en çok hangi ikisine KARŞI ÇIKARSINIZ?

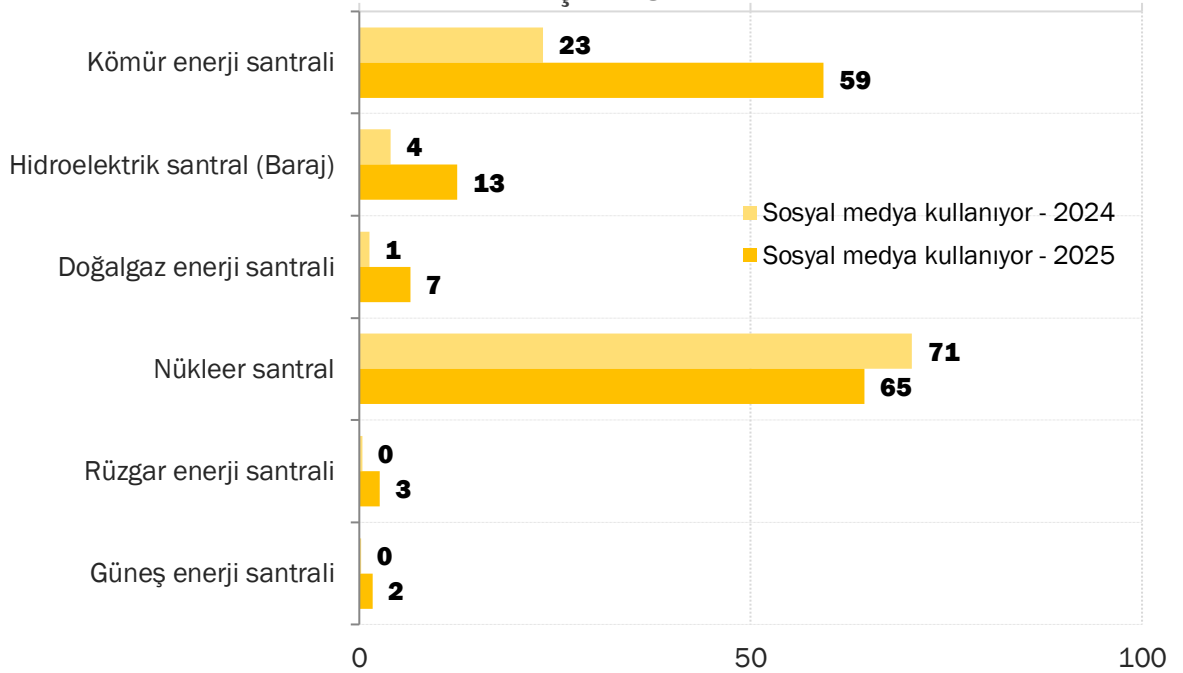
Üniversite mezunları arasında kömür enerji santraline karşı çıkanların oranı 42 puan, hidroelektrik enerji santraline karşı çıkanların oranı 6 puan, doğalgaz enerji santraline karşı çıkanların oranı 7 puan artıyor. Aynı grupta nükleer enerji santraline karşı olanların oranı ise 5 puan azalıyor. Üniversite mezunları kömür enerji santraline karşı çıkma oranının en çok arttığı, nükleer enerji santraline karşı çıkanların oranının ise en düşük miktarda azaldığı grup olma özelliği ile belirginleşiyor.

Farz edelim yaşadığınız yerin yakınında bir enerji santrali yapılacak. Şimdi okuyacağım enerji santrallerinden en çok hangi ikisine KARŞI ÇIKARSINIZ?

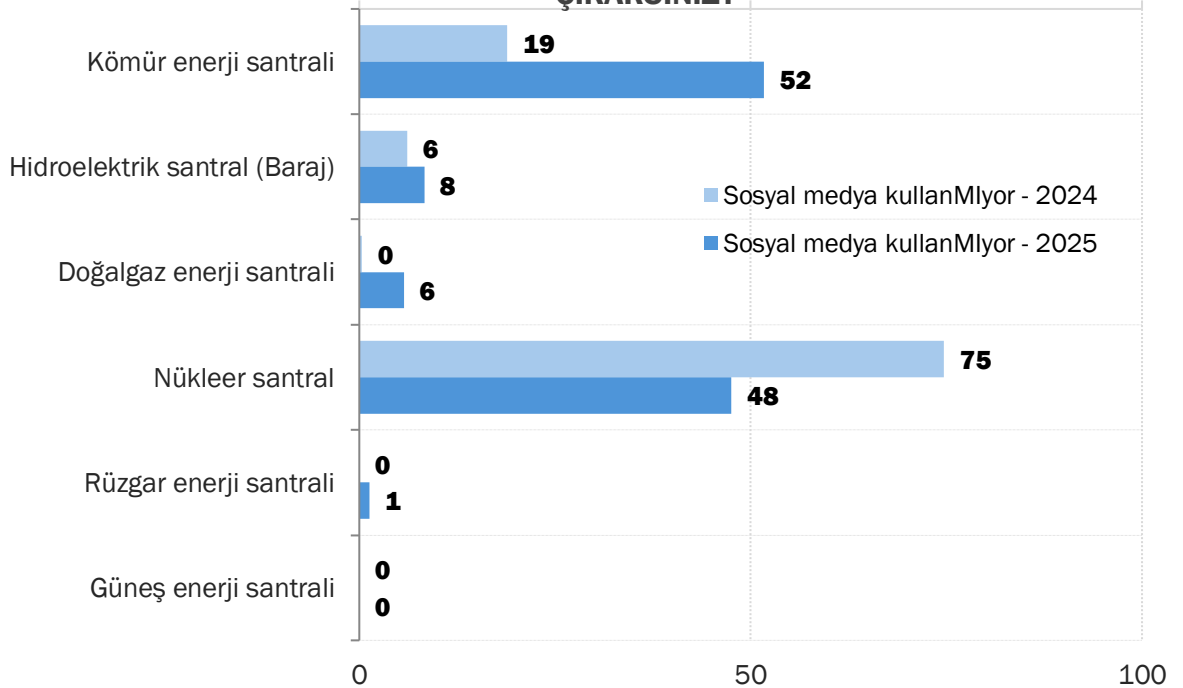
Sosyal medya kullanımının bireylerin enerji türlerine karşı çıkma tutumu üzerinde etkili olduğu söylenebilir. Sosyal medya kullananların kullanmayanlara kıyasla nükleer enerji santraline karşı çıkma oranında çok daha az miktarda azalma olduğu görülüyor. Sosyal medya kullananlarda kömür enerji santraline karşı çıkanların oranı 36 puan, hidroelektrik enerji santraline karşı çıkanların oranı 9 puan, doğalgaz enerji santraline karşı çıkanların oranı 6 puan artıyor. Aynı grupta nükleer enerji santraline karşı olanların oranı ise 6 puan azalıyor.

Farz edelim yaşadığınız yerin yakınında bir enerji santrali yapılacak. Şimdi okuyacağım enerji santrallerinden en çok hangi ikisine KARŞI ÇIKARSINIZ?

Sosyal medya kullanmayanlarda kömür enerji santraline karşı çıkanların oranı 33 puan, hidroelektrik enerji santraline karşı çıkanların oranı 2 puan, doğalgaz enerji santraline karşı çıkanların oranı 6 puan artıyor. Aynı grupta nükleer enerji santraline karşı olanların oranı ise 27 puan azalıyor.

Farz edelim yaşadığınız yerin yakınında bir enerji santrali yapılacak. Şimdi okuyacağım enerji santrallerinden en çok hangi ikisine KARŞI ÇIKARSINIZ?

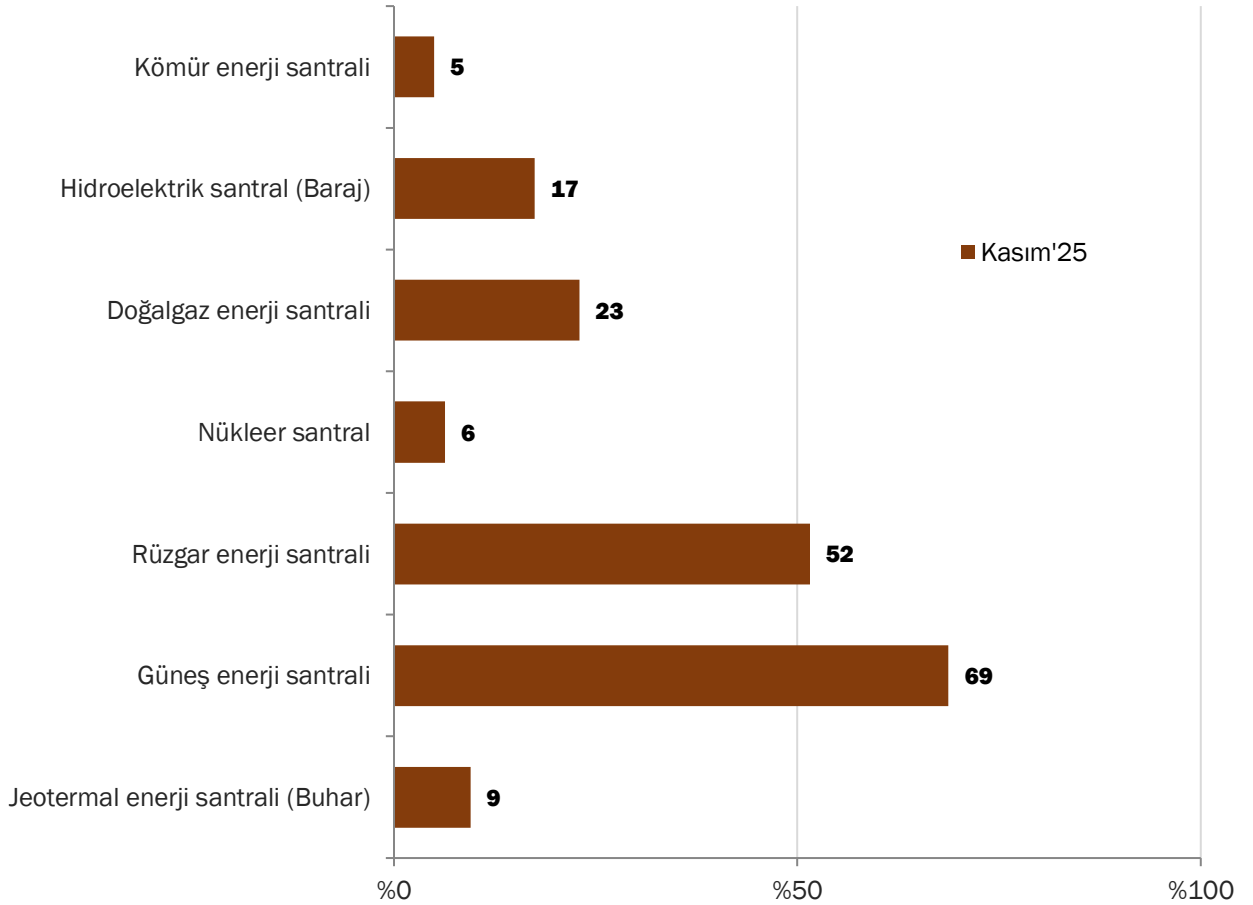
4.2. En Çok Tercih Edilen Enerji Kaynakları

Yenilenebilir enerji kaynakları toplum nezdinde açık ve güçlü bir biçimde önceliklendiriliyor.

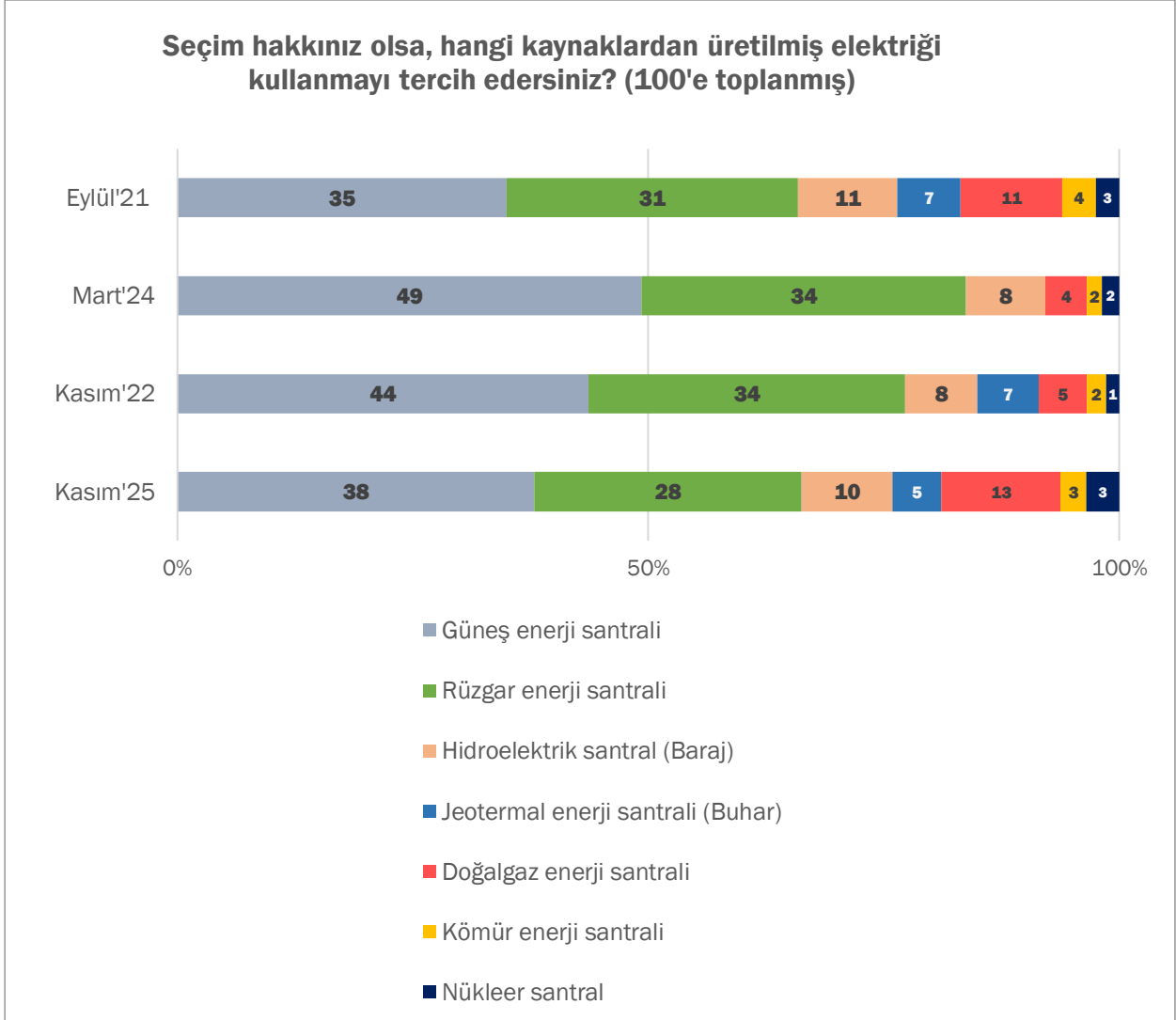
Türkiye’de elektrik üretiminde tercih edilen kaynaklara dair belirgin bir yönelim görülüyor. Katılımcıların çok büyük bir bölümü yenilenebilir enerji kaynaklarını tercih ediyor. En yüksek tercih, yüzde 69 ile güneş enerjisi santrallerine ait; onu 52 iki ile rüzgâr enerjisi santralleri izliyor. Bu iki kaynağın açık ara önde olması, toplumun çevre dostu ve sürdürülebilir enerjiye güçlü bir yönelimi olduğunu gösteriyor.

Hidroelektrik santrallerinin tercihi daha sınırlı. Bu türü tercih edenlerin oranı yüzde on yedi seviyesinde kalırken, jeotermal enerji santralleri yüzde dokuz ile daha düşük bir orana sahip. Fosil yakıt bazlı sistemlerde doğal gaz santralleri yüzde yirmi üç ile görece daha yüksek bir tercihe sahip olsa da, kömür santralleri sadece yüzde beş ile listenin en altlarında yer alıyor. Nükleer enerji santralleri de düşük tercih edilen bir kaynak olarak yüzde altı oranında kalmış durumda.

Seçim hakkınız olsa, hangi kaynaklardan üretilmiş elektriği kullanmayı tercih edersiniz?

Yıllara göre değerlendirildiğinde, (tüm cevaplar 100'e toplanarak hesaplandığı için oranlar farklılık gösterir) 2022 yılından bu yana güneş ve rüzgar enerjisini tercih edenlerin oranında bir miktar azalma, doğalgaz enerji santrallerini tercih edenlerin oranında ise artış gözlemleniyor.

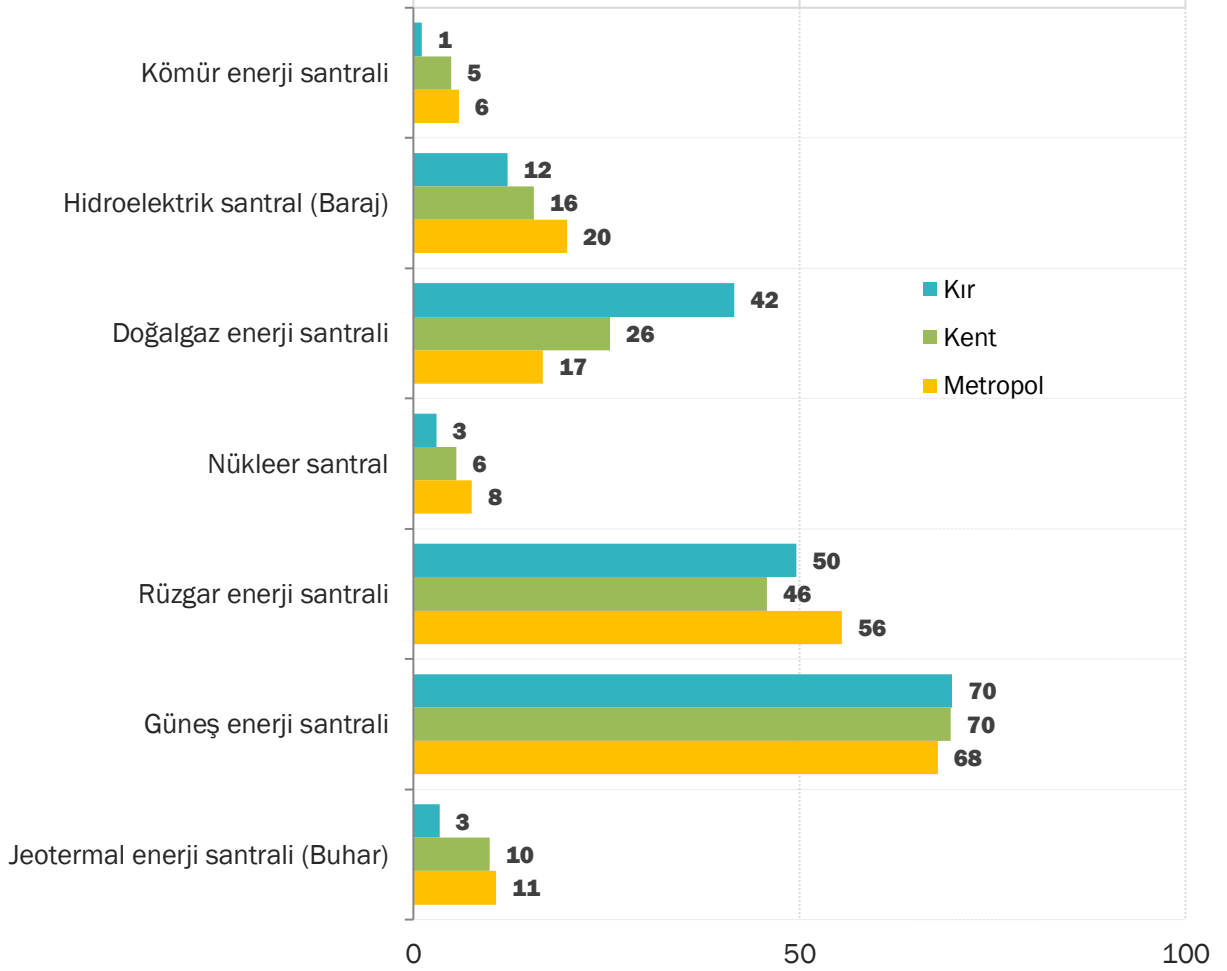
Güneş enerjisi, kırsal ve kentte yüzde 70, metropollerde ise yüzde 68 ile tüm gruplarda açık ara ilk sırada yer alıyor. Rüzgâr santralleri ise metropollerde yüzde 56 ile diğer bölgelere kıyasla daha yüksek destek görürken, kırsal yüzde 50 ve kentte yüzde 46 oranına sahip. Bu durum, özellikle metropollerde çevre dostu ve modern enerji kaynaklarına olan ilginin daha da güçlü olduğunu gösteriyor.

Doğalgaz santrallerinde, kırsal yerleşimlerinde dikkat çeken bir ayrışma mevcut; kırsal yüzde 42 ile oldukça yüksek bir tercih söz konusu. Kentte bu oran yüzde 26, metropollerde ise yüzde 17 seviyesinde kalıyor.

Hidroelektrik santrallerini tercih etme oranları nispeten dengeli ancak metropollerde yüzde 20 ile biraz daha yüksek. Bu oranlar kentlerde yaşayanlar için yüzde 16, kırsal yerleşimlerde yaşayanlar için yüzde 12 seviyesinde.

Seçim hakkınız olsa, hangi kaynaklardan üretilmiş elektriği kullanmayı tercih edersiniz?

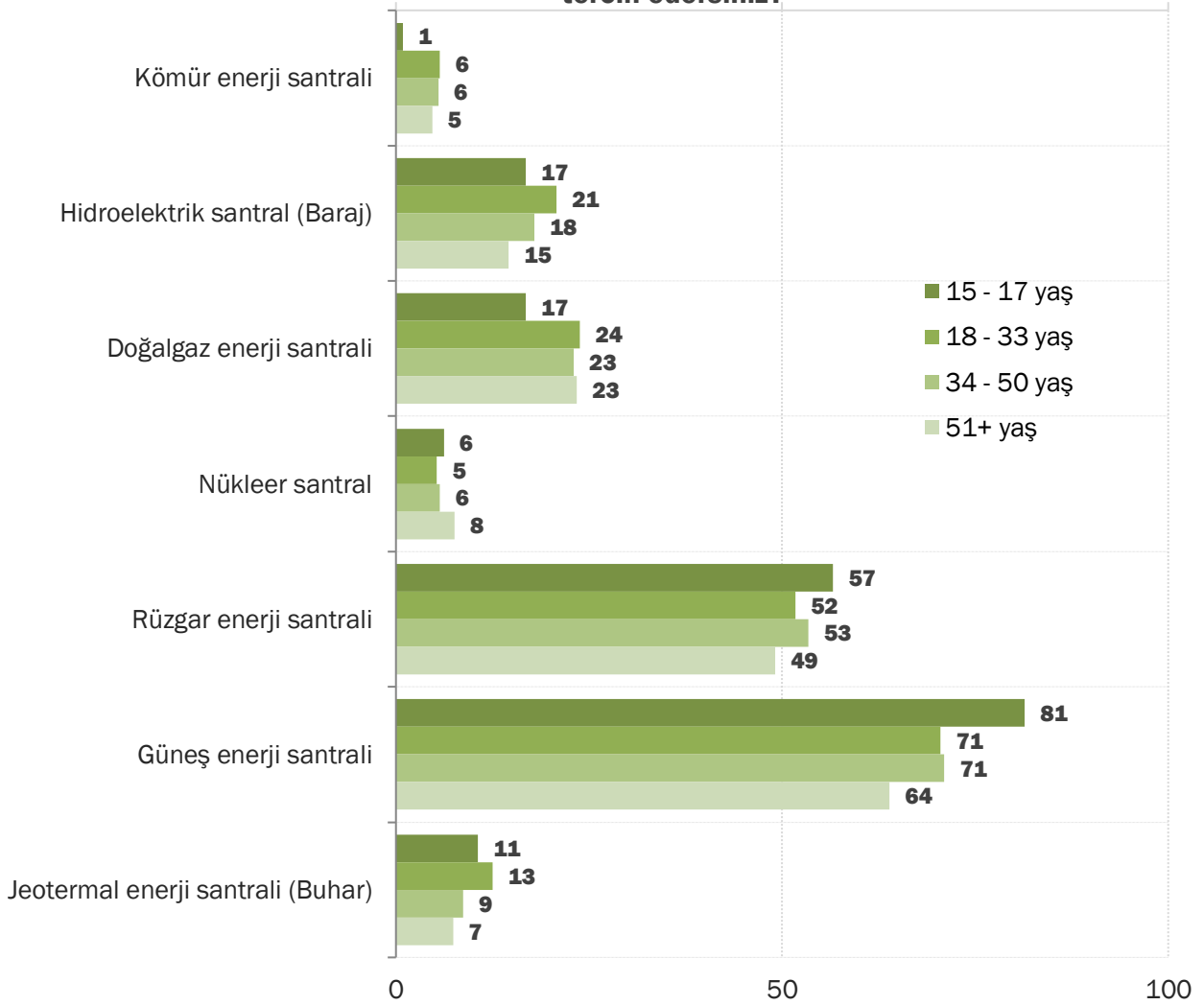

Tüm yaş gruplarında yenilenebilir enerji kaynaklarına güçlü bir yönelim var ancak özellikle gençler bu konuda daha belirgin bir tutum sergiliyor.

En yüksek tercih olan güneş enerji santrallerini tercih edenlerin oranı 15-17 yaş grubunda yüzde 81 ile en üst sırada yer alıyor. 18-33 yaş ile 34-50 yaş gruplarında bu oran 71, 51 yaş üstünde ise yüzde 64. Rüzgâr enerjisi santralleri de tüm yaş gruplarında güçlü bir ikinci tercih. 15-17 yaş grubunda yüzde 57 ile en yüksek seviyede. Diğer yaş gruplarında ise oranlar birbirine yakın: 18-33 yaşta yüzde 52, 34-50 yaş grubunda yüzde 53, 51 yaş üstünde yüzde 49.

Hidroelektrik santrallerine destek orta seviyelerde ve yaşla birlikte bir miktar azalıyor. Doğalgaz santrallerine verilen destek yaş grupları arasında belirgin bir farklılık göstermiyor; tüm gruplarda oranlar yüzde 17 ile yüzde 24 arasında değişiyor. Yine de 15-17 yaş grubunun doğalgazı tercih etme eğilimi belirgin şekilde düşük. Kömür ve nükleer enerji santrallerine yönelik destek ise oldukça düşük ve yaş grupları arasında ciddi bir sıçrama göstermiyor.

Seçim hakkınız olsa, hangi kaynaklardan üretilmiş elektriği kullanmayı tercih edersiniz?

Her ne kadar tüm eğitim gruplarında yenilenebilir enerji kaynaklarına güçlü bir yönelim dikkat çekse de üniversite mezunlarında bu eğilim daha da belirginleşiyor. Üniversite mezunlarında güneş enerjisi tercihi yüzde 74, lise mezunlarında yüzde 70, lise altı eğitim grubunda ise yüzde 67 düzeyinde. Rüzgâr enerjisi santralleri de benzer şekilde tüm gruplarda ikinci sırada yer alıyor: üniversite mezunlarında yüzde 59, lise mezunlarında yüzde 51, lise altı eğitim düzeyinde ise yüzde 49.

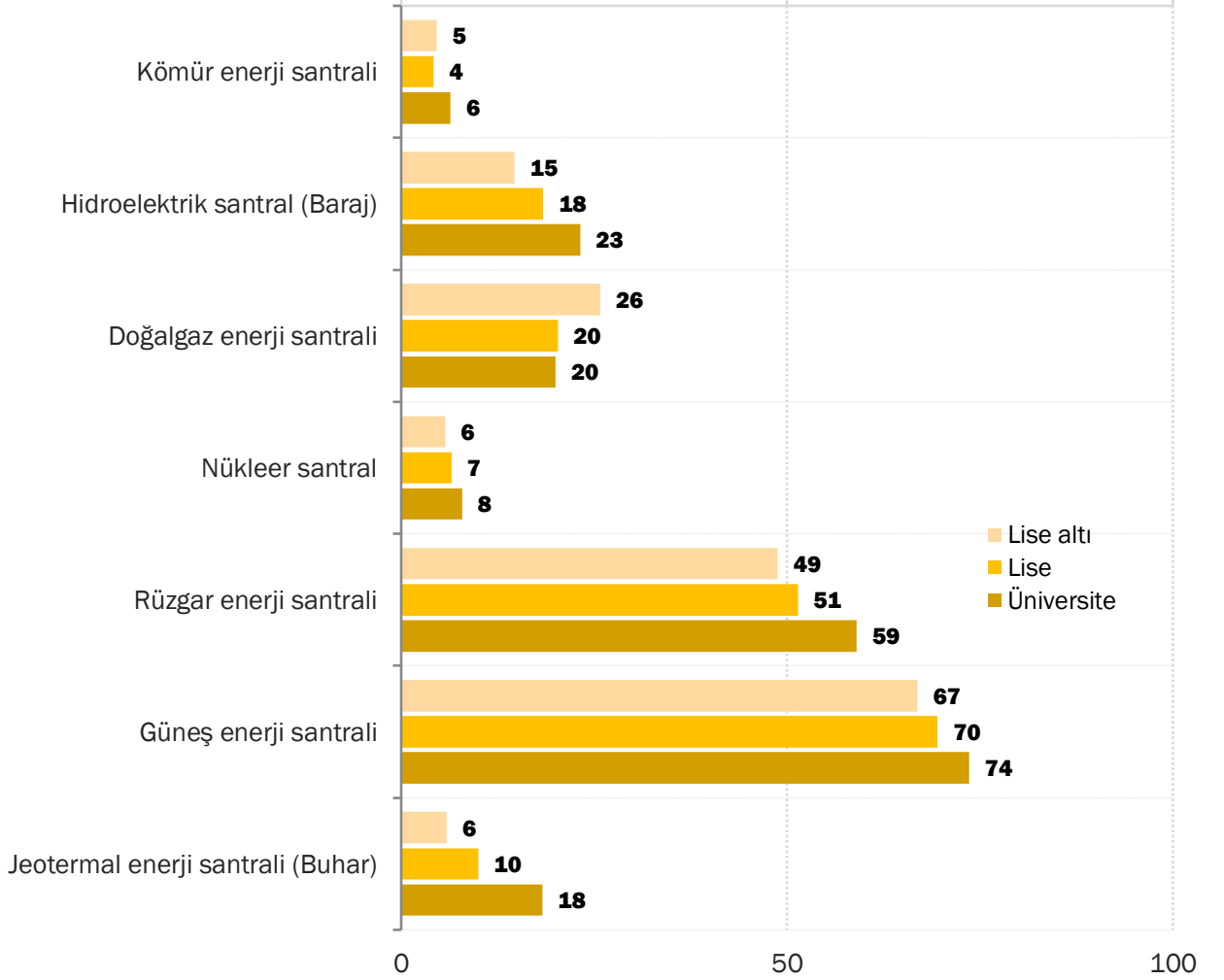
Hidroelektrik santralleri, üniversite mezunlarında yüzde 23, lise mezunlarında yüzde 18, lise altı eğitim düzeyine sahip olanlarda yüzde 15 oranında tercih ediliyor.

Doğalgaz, kömür ve nükleer enerji santrallerini tercih etme oranı ise eğitim gruplarına göre belirgin biçimde değişmiyor. Doğalgaz yüzde 20-26 arasında destek görürken, kömür yüzde 4-6, nükleer enerji santralleri ise yüzde 6-8 oranında tercih ediliyor.

Eğitim seviyesi arttıkça yenilenebilir enerji kaynaklarına olan ilginin güçlenirken; fosil yakıt ve nükleer gibi kaynaklara destek tüm gruplarda düşük ve sınırlı kalıyor.

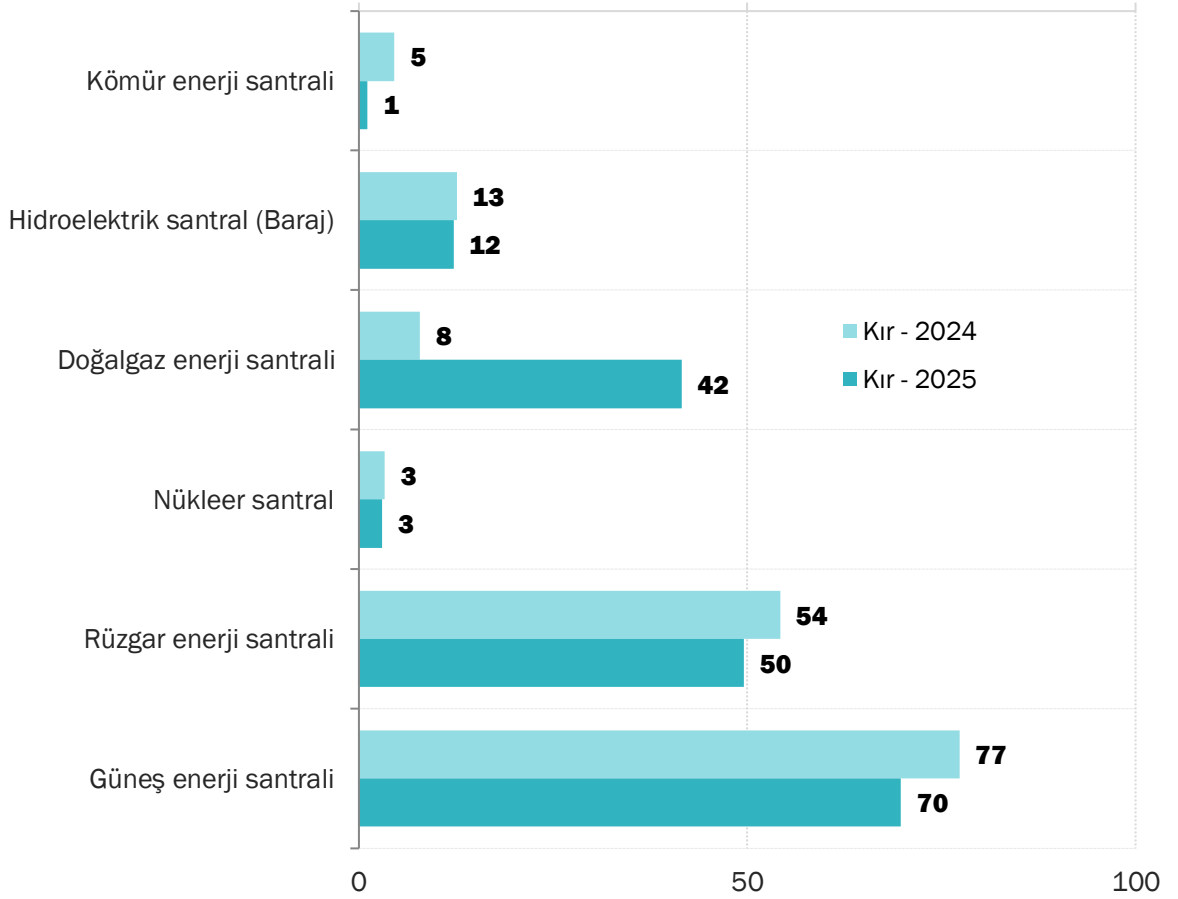
Seçim hakkınız olsa, hangi kaynaklardan üretilmiş elektriği kullanmayı tercih edersiniz?

2024 yılı ile karşılaştırıldığında kırsal alanlarda doğalgazı tercih edenlerin oranında büyük bir artış görülüyor. 2024 yılında kırsal alanlarda yaşayanlar seçim hakları olsa yüzde 8 oranında doğalgazı tercih edeceklerini söylerken 2025 yılında bu oran yüzde 42'ye yükseliyor. Rüzgâr ve güneş enerjilerini tercih edenlerin oranında ise düşüş görülüyor.

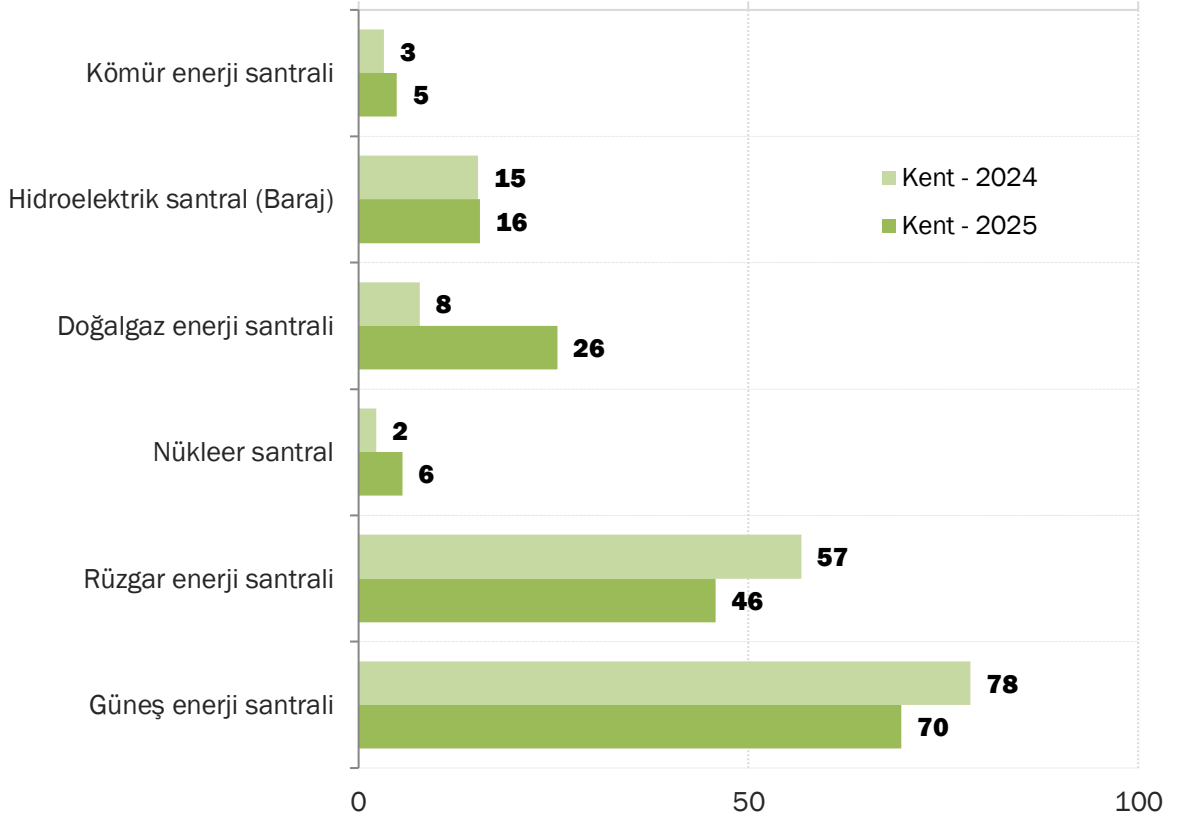
Seçim hakkınız olsa, hangi kaynaklardan üretilmiş elektriği kullanmayı tercih edersiniz?

Kırsal alanda yaşayan bireyler oranında olmasa da kentlerde yaşayanlarda da doğalgazı tercih etme oranında artış gözlemleniyor. 2024 yılında kentsel alanlarda yaşayanlar seçim hakları olsa yüzde 8 oranında doğalgazı tercih edeceklerini söylerken 2025 yılında bu oran yüzde 26'ya yükseliyor. Rüzgâr enerji santralini tercih edenlerde 11, güneş enerji santralini tercih edenlerde ise 8 puanlık bir düşüş göze çarpıyor. Ayrıca, kentlerde yaşayanların nükleer enerji santralini tercih etme oranındaki 4 puanlık yükseliş de dikkat çekiyor.

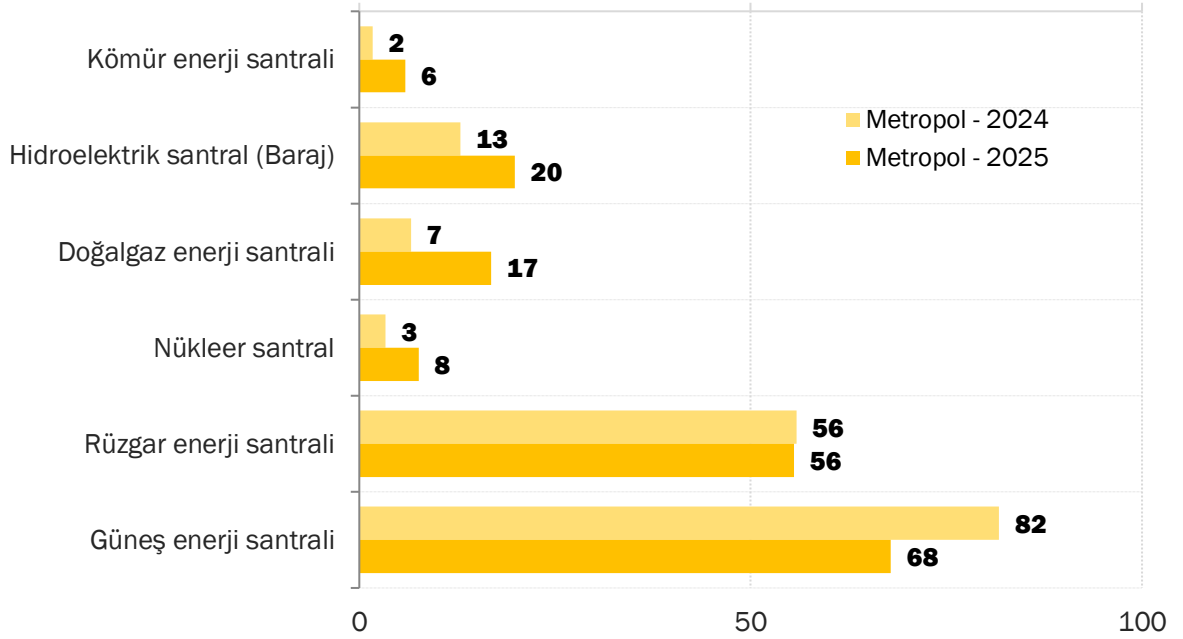

Seçim hakkınız olsa, hangi kaynaklardan üretilmiş elektriği kullanmayı tercih edersiniz?

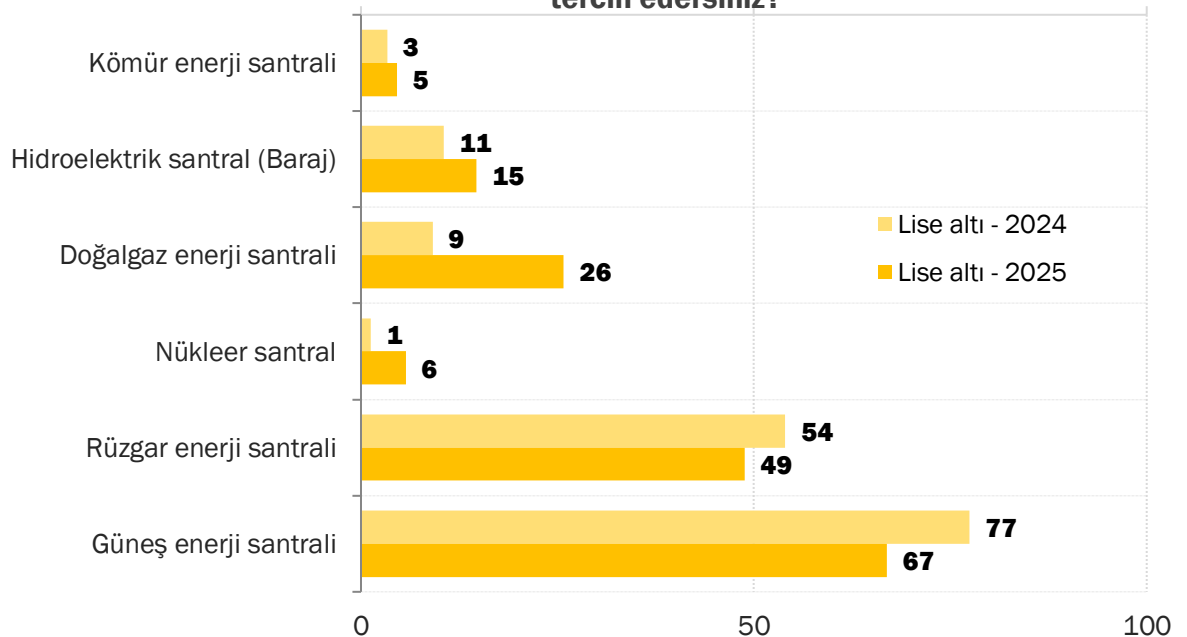
2024 yılında metropollerde yaşayanlar seçim hakları olsa yüzde 7 oranında doğalgazı tercih edeceklerini söylerken 2025 yılında bu oran yüzde 17'ye yükseliyor. Rüzgâr enerji santralini tercih edenlerin oranı aynı kalırken, güneş enerji santralini tercih edenlerde 14 puanlık bir düşüş göze çarpıyor. Ayrıca, metropollerde yaşayanların nükleer enerji santralini tercih etme oranındaki 5 puanlık, kömür enerji santralini tercih etme oranındaki 4 puanlık ve hidroelektrik enerji santralini tercih etme oranındaki 7 puanlık yükseliş de dikkat çekiyor.

Seçim hakkınız olsa, hangi kaynaklardan üretilmiş elektriği kullanmayı tercih edersiniz?

Eğitim durumuna göre incelendiğinde enerji santrali tercihlerindeki geçen yıla göre artma ve azalma eğilimlerinin gruplar arası benzerlik gösterdiği dikkat çekiyor. Lise altı eğitim düzeyine sahip bireylerde doğalgazı tercih edenlerin oranı yüzde 9'dan yüze 26'ya, nükleer enerjiyi tercih edenlerin oranı yüzde 1'den yüzde 6'ya, hidroelektrik enerji santralini tercih edenlerin oranı yüzde 11'den 15'e yükseliyor. Öte yandan, güneş enerji santralini tercih edenlerin oranı yüzde 77'den yüzde 67'ye, rüzgâr enerji santralini tercih edenlerin oranı yüzde 54'ten yüzde 49'a geriliyor.

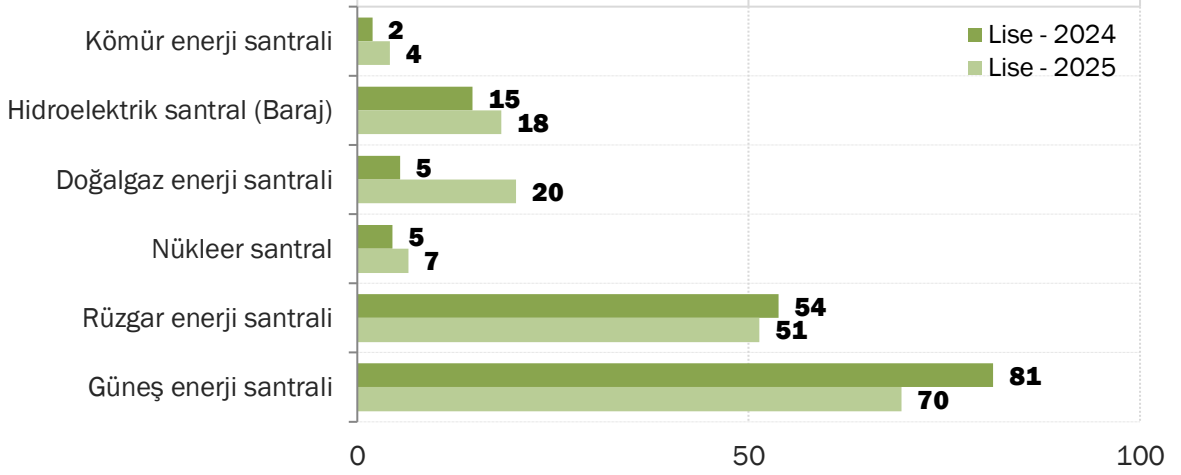
Seçim hakkınız olsa, hangi kaynaklardan üretilmiş elektriği kullanmayı tercih edersiniz?

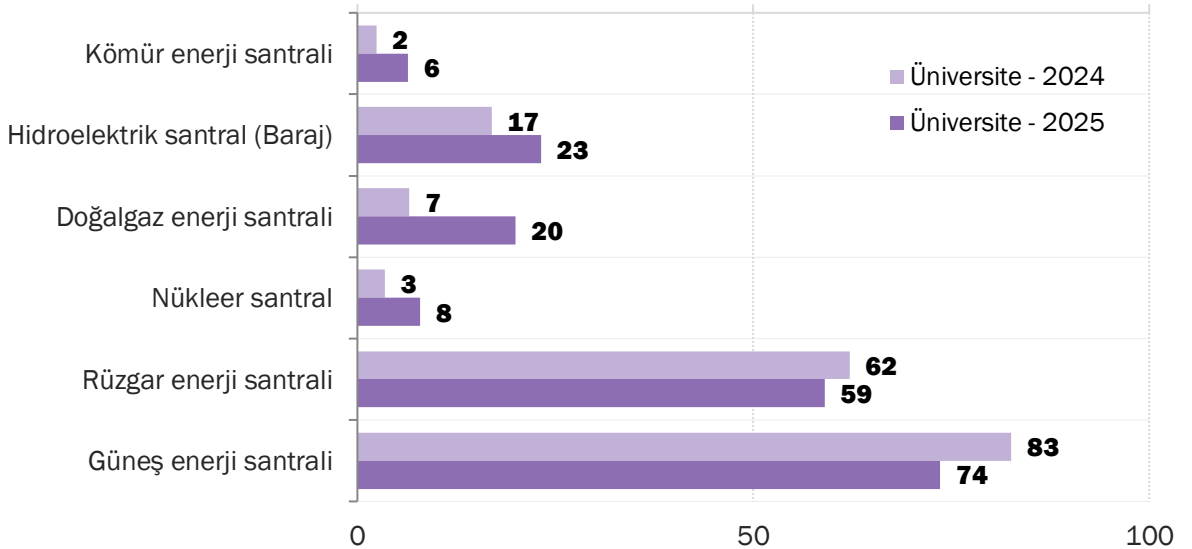
Lise mezunu bireylerde doğalgazı tercih edenlerin oranı yüzde 5'ten yüze 20'ye, nükleer enerjiyi tercih edenlerin oranı yüzde 5'ten yüzde 7'ye, hidroelektrik enerji santralini tercih edenlerin oranı yüzde 15'5en 18'e yükseliyor. Öte yandan, güneş enerji santralini tercih edenlerin oranı yüzde 81'den yüzde 70'e, rüzgâr enerji santralini tercih edenlerin oranı yüzde 54'ten yüzde 51'e geriliyor.

Seçim hakkınız olsa, hangi kaynaklardan üretilmiş elektriği kullanmayı tercih edersiniz?

Üniversite mezunu bireylerde doğalgazı tercih edenlerin oranı yüzde 7'den yüze 20'ye, nükleer enerjiyi tercih edenlerin oranı yüzde 3'ten yüzde 8'e, hidroelektrik enerji santralini tercih edenlerin oranı yüzde 17'den 23'e yükseliyor. Öte yandan, güneş enerji santralini tercih edenlerin oranı yüzde 83'ten yüzde 74'e, rüzgâr enerji santralini tercih edenlerin oranı yüzde 62'den yüzde 59'a geriliyor.

Seçim hakkınız olsa, hangi kaynaklardan üretilmiş elektriği kullanmayı tercih edersiniz?

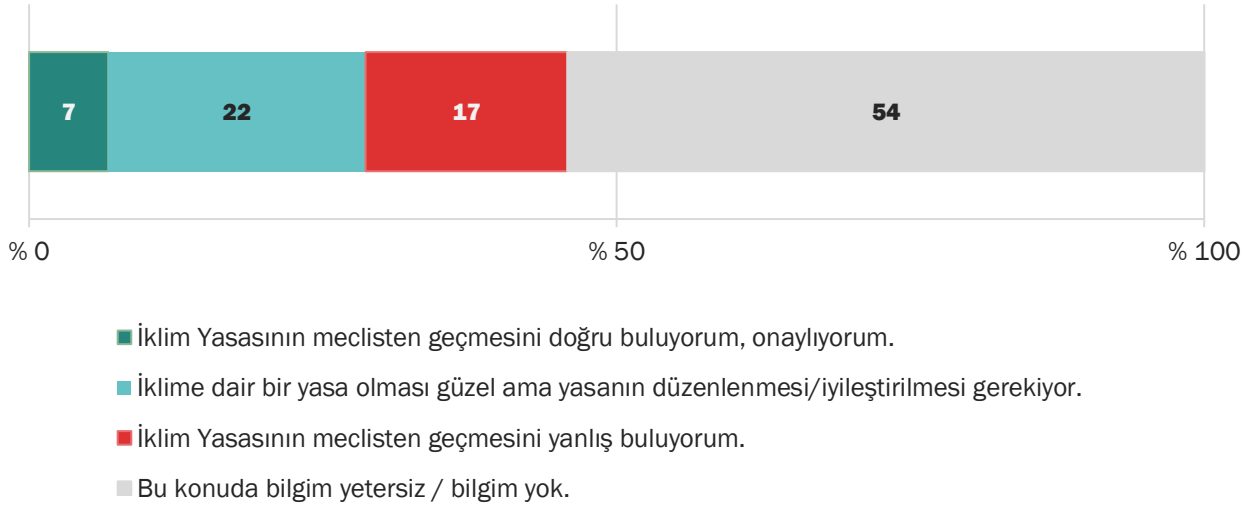
5. İKLİM YASASI

Türkiye’de uzun yıllardır hazırlığı süren 7552 sayılı **İklim Kanunu** nihayet 2 Temmuz 2025’te Meclis’te kabul edildi. [İklim Kanunu](#), bir ülkenin iklim değişikliği ile mücadelede izlenecek yolun yasal çerçevesini çizer. Taslak sürecinin kamuoyuna kapalı yürütülmesi ve yalnızca kısa ve hızlı komisyon görüşmeleriyle ilerlemesi tartışmalara yol açarken¹ teklif hem iktidar hem muhalefet cephesinden farklı değerlendirmeler aldı.

Türkiye’nin yarısında fazlasının iklim yasası hakkında bilgisi yok veya yetersiz.

Katılımcılara “Geçtiğimiz Temmuz ayında meclisten geçen İklim Yasasına dair düşüncenizi hangisi daha iyi açıklıyor?” diye sorduğumuzda yüzde 54’ünün bu konuda bilgisinin yetersiz olduğu veya hiç bilgisinin olmadığı görülüyor. Bireylerin yüzde 22’si “İklime dair bir yasa olması güzel ama yasanın düzenlenmesi/iyileştirilmesi gerekiyor.” cevabını verirken yüzde 17’si İklim Yasasını yanlış bulduğunu belirtiyor. Katılımcıların sadece yüzde 7’si İklim Yasasının meclisten geçmesini doğru bulduğunu söylüyor.

Geçtiğimiz Temmuz ayında meclisten geçen İklim Yasasına dair düşüncenizi hangisi daha iyi açıklıyor?

¹ <https://www.iklimhaber.org/iklim-kanununun-yasama-macerasi/>

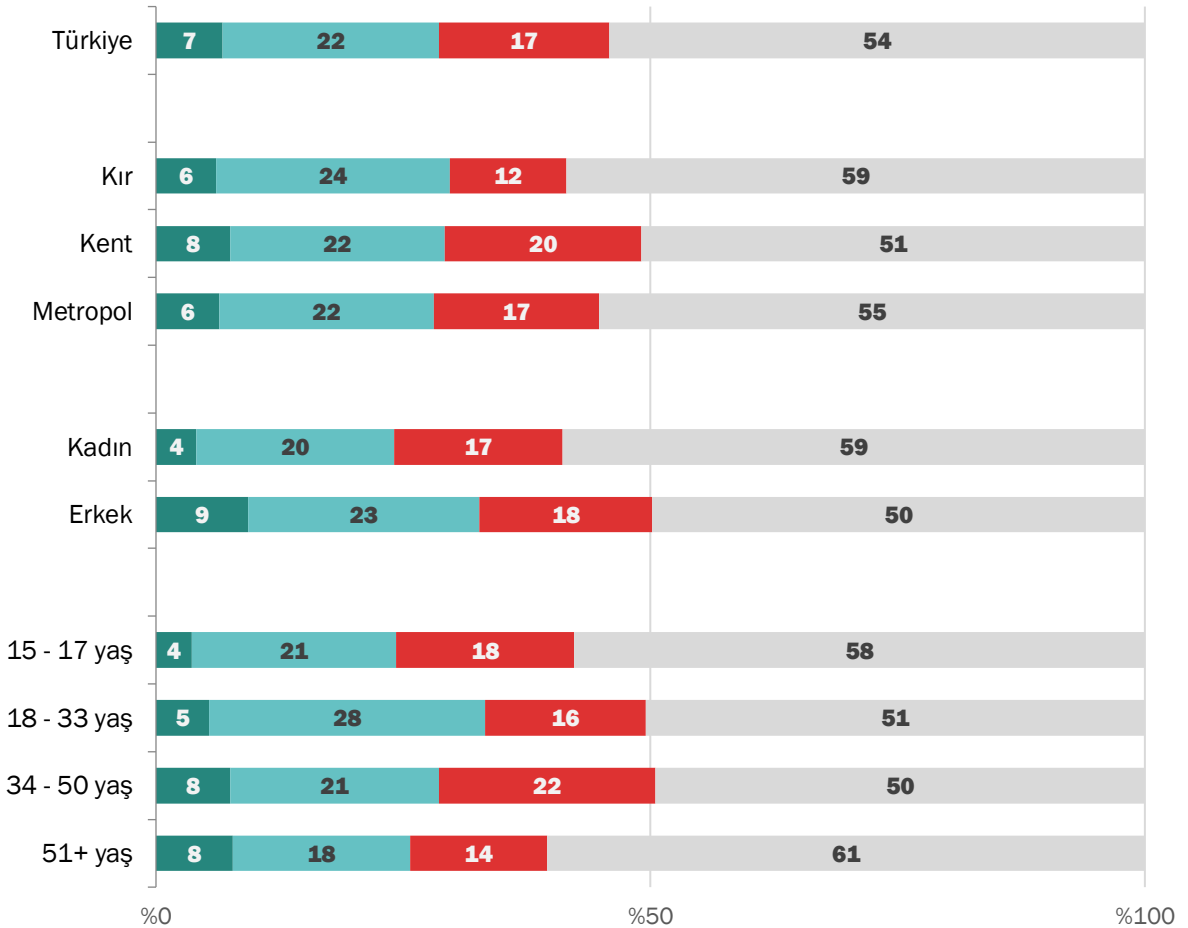
Erkekler iklim yasasından kadınlara kıyasla daha haberdar.

Kırsal yerleşimlerde yaşayanlar, kadınlar ve 51 yaş ve üzeri bireyler İklim Yasası konusunda en az bilgiye sahip gruplar. Kentlerde yaşayan bireylerde yasanın geçmesini yanlış bulanların oranı (yüzde 20) metropol ve kırsal yerleşimde yaşayan bireylerde yanlış bulanlardan daha yüksek.

Erkekler kadınlara kıyasla yasaı daha yüksek oranda doğru buluyor veya iyileştirilmesi gerektiğini düşünüyor. Öte yandan, kadın ve erkekler neredeyse eşit oranlarda (sırasıyla yüzde 17 ve 18) yasanın geçmesini yanlış buluyor.

34-50 yaş grubu tüm yaş grupları arasında İklim Yasasını en yüksek oranda (yüzde 22) yanlış bulan grup. 18-33 yaş arasındaki bireyler ise en yüksek oranda yasanın iyileştirilmesi gerektiğini düşünen grup olarak karşımıza çıkıyor.

Geçtiğimiz Temmuz ayında meclisten geçen İklim Yasasına dair düşüncenizi hangisi daha iyi açıklıyor?

- İklim Yasasının meclisten geçmesini doğru buluyorum, onaylıyorum.
- İklimе dair bir yasa olması güzel ama yasanın düzenlenmesi/iyileştirilmesi gerekiyor.
- İklim Yasasının meclisten geçmesini yanlış buluyorum.
- Bu konuda bilgim yetersiz / bilgim yok.

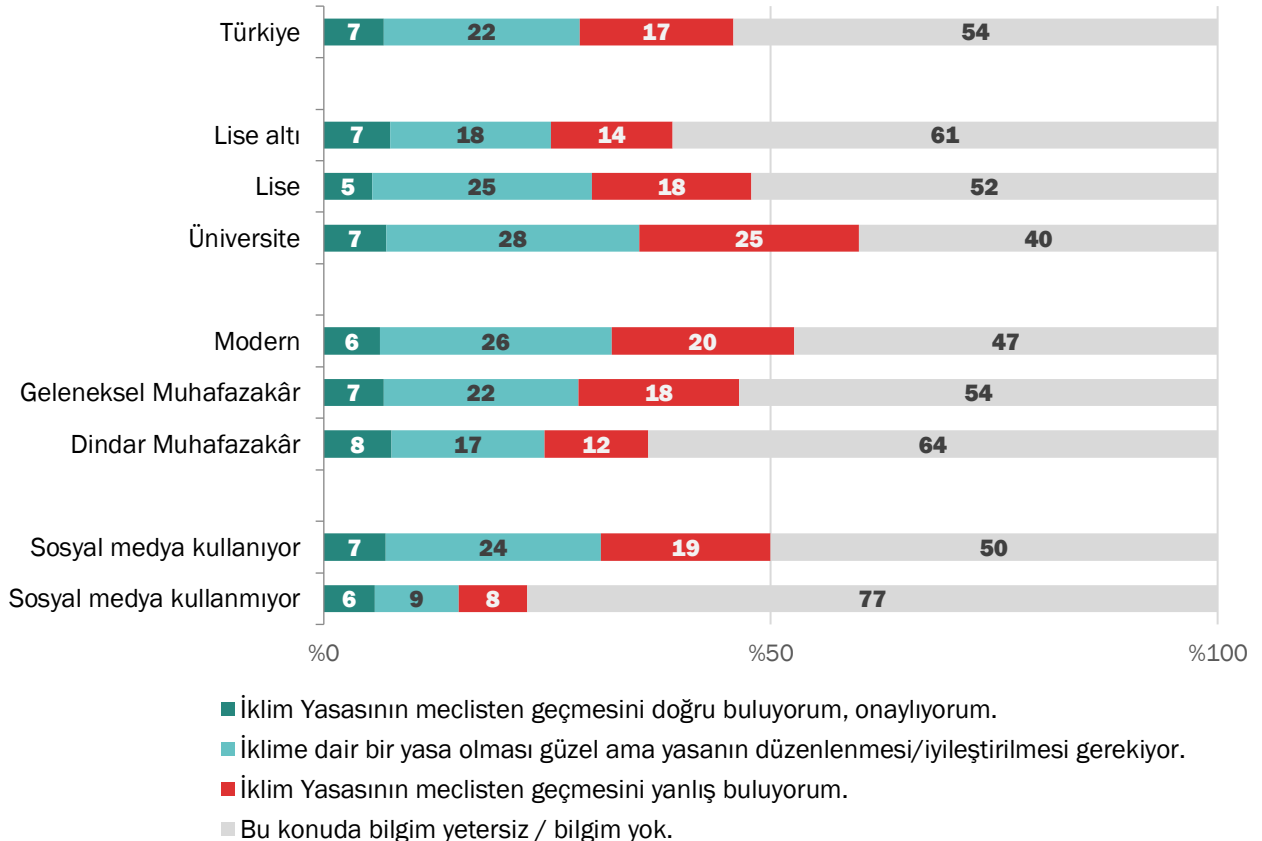
Eğitim seviyesi yükseldikçe İklim Yasasından haberdar olma oranı artarken yasayı yanlış bulma ve yasanın iyileştirilmesi gerektiğini düşünme oranı da arıyor. Üniversite mezunlarının yüzde 25'i, lise mezunlarının yüzde 18'i, lise altı eğitim düzeyindekilerin yüzde 14'ü yasanın meclisten geçmesini yanlış buluyor. Lise mezunlarında yasanın meclisten geçmesini doğru bulanların oranı yüzde 5 iken üniversite mezunları ve lise altı bir okul bitirenlerde bu oran yüzde 7.

Muhafazakârlaşma ve yasa hakkında bilgi sahibi olma ters orantılı.

İklim Yasasında haberdar olma ve yasanın meclisten geçmesini doğru veya yanlış bulma eğilimleri bireylerin hayat tarzına göre de oldukça farklılık gösteriyor. Modernlerin yüzde 47'si, Geleneksel Muhafazakârların yüzde 54'ü, Dindar Muhafazakârların yüzde 64'ü İklim Yasası konusunda yeterli bilgiye sahip değil. Modernlerin yüzde 20'si iklim yasının meclisten geçmesini yanlış bulurken bu oran Geleneksel Muhafazakârlarda yüzde 18'e, Dindar Muhafazakârlarda yüzde 12'ye düşüyor.

Sosyal medya kullanan ve kullanmayanlar arasında ise İklim Yasasında haberdar olma ve yasanın meclisten geçmesini doğru veya yanlış bulma eğilimleri çok ayırt edici farklılıklar barındırıyor. Sosyal medya kullananların yarısı İklim Yasası konusunda bilgi sahibi değilken bu oran sosyal medya kullanmayanlarda yüzde 77'ye çıkıyor. Sosyal medya kullananların yüzde 19'u yasanın meclisten geçmesini yanlış bulduğunu beyan ediyor. Bu oran sosyal medya kullanmayanlarda yüzde 8 seviyesinde kalıyor.

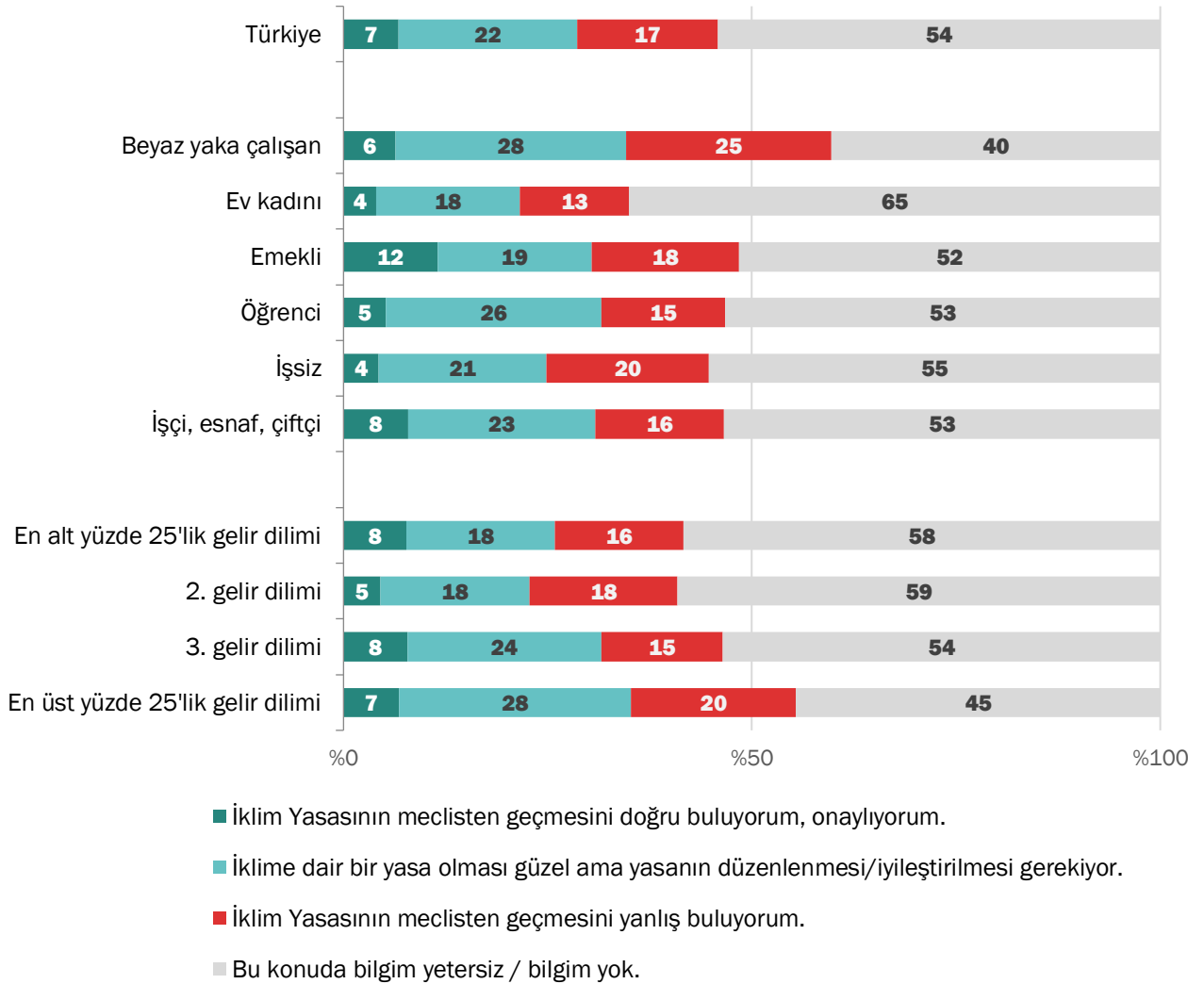
Geçtiğimiz Temmuz ayında meclisten geçen İklim Yasasına dair düşüncenizi hangisi daha iyi açıklıyor?

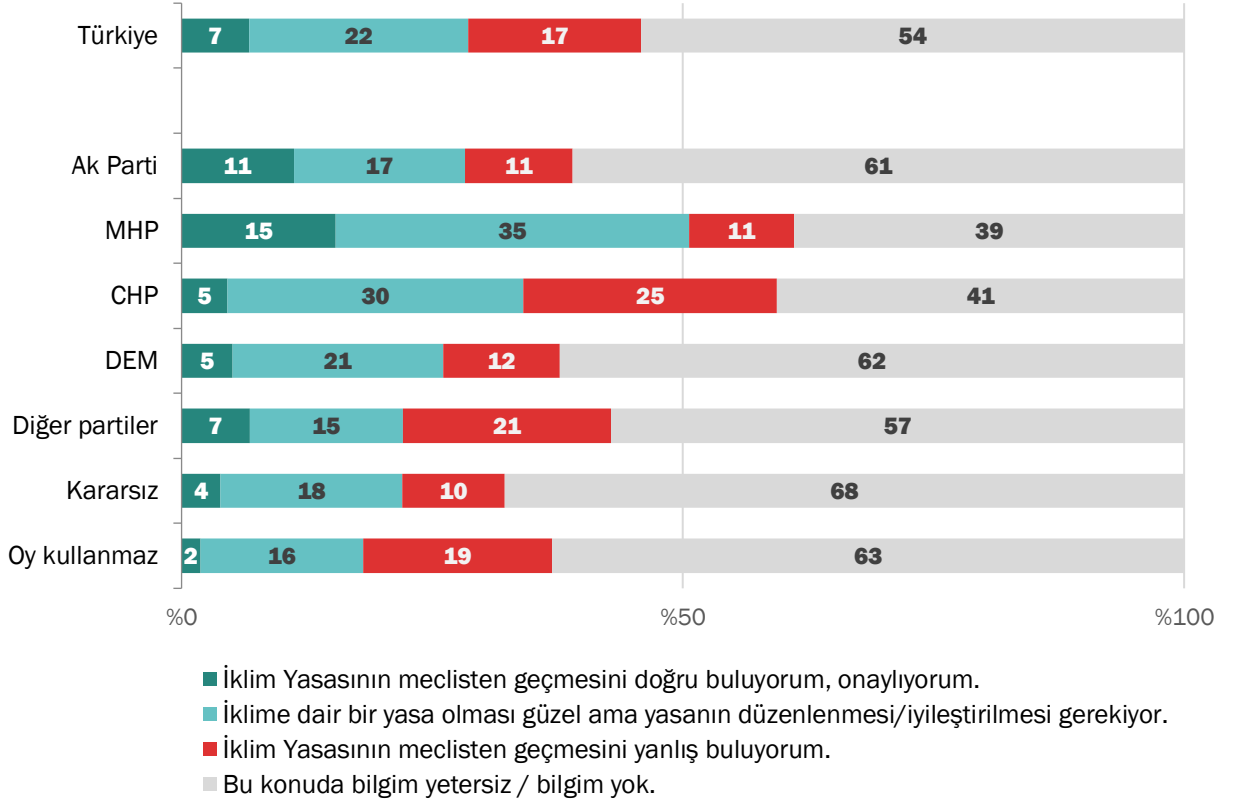
Beyaz yaka çalışanlar, öğrenciler ve en üst yüzde 25'lik gelir diliminde yasaya dair görüş bildirme oranları görece yüksek olsa da bu gruplarda dahi yasa hakkında bilgi sahibi olmayanların oranı yüzde 40–45 bandında. Ev kadınları, işsizler ve daha düşük gelir gruplarında ise bilgi eksikliği daha da belirginleşiyor. Örneğin, ev kadınlarında bu oran yüzde 65'e kadar çıkıyor. Emeklilerde yasayı doğrudan onaylayanların oranı diğer gruplara kıyasla biraz daha yüksek olsa da (yüzde 12), burada da ağırlıklı tutum belirsizlik yönünde. Yasanın meclisten geçmesini en yüksek oranda yanlış bulan grup ise beyaz yaka çalışanlar (yüzde 25).

Geçtiğimiz Temmuz ayında meclisten geçen İklim Yasasına dair düşüncenizi hangisi daha iyi açıklıyor?

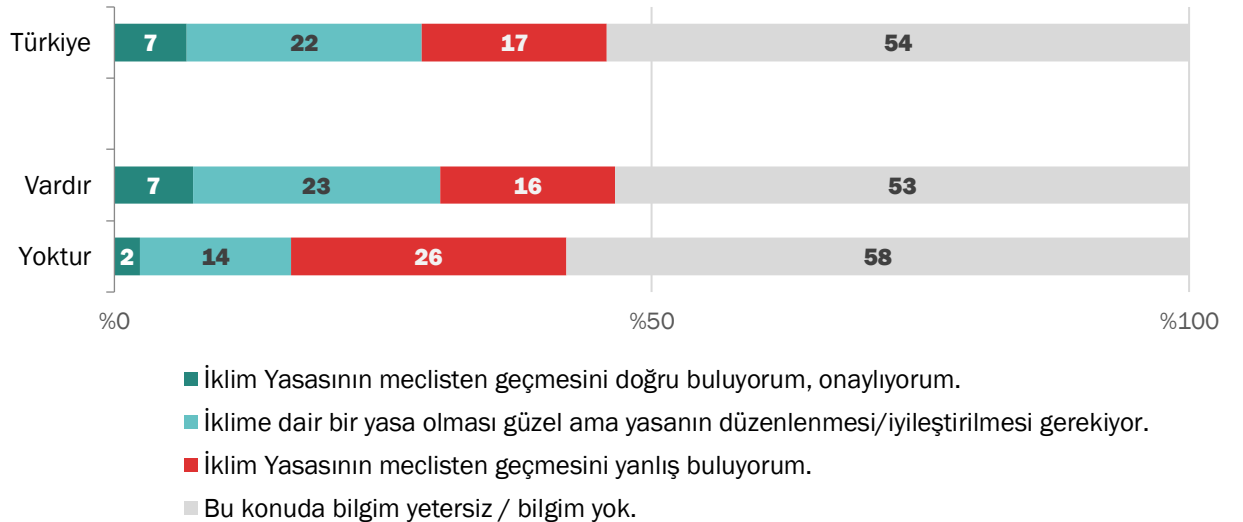
İklim Yasasında en az haberdar olan seçmen grupları kararsızlar (yüzde 68), oy kullanmayanlar (yüzde 63), DEM Partililer (yüzde 62) ve Ak Partililer (yüzde 61). İklim yasasının meclisten geçmesini en yüksek oranda doğru bulanlar ise yüzde 15 ile MHP'liler ve yüzde 11 ile Ak Partililer. MHP'liler ayrıca yüksek oranda (yüzde 35) yasanın olmasını olumlu buluyor ancak yasanın düzenlenmesi gerektiğini düşünüyor. Yasanın meclisten geçmesini en yüksek oranda yanlış bulanlar ise yüzde 25 ile CHP'liler.

Geçtiğimiz Temmuz ayında meclisten geçen İklim Yasasına dair düşüncenizi hangisi daha iyi açıklıyor?

İklim değişikliği vardır diyenlerin yüzde 53'ü, yoktur diyenlerin yüzde 58'i İklim Yasasının konusunda bilgi sahibi olmadığını söylüyor. İklim değişikliğinin var olduğunu düşünenlerin yüzde 16'sı yasanın geçmesini yanlış bulurken, yüzde 23'ü yasanın var olmasını olumlu buluyor ama düzenlenmesi/iyileştirilmesi gerektiğini düşünüyor.

Geçtiğimiz Temmuz ayında meclisten geçen İklim Yasasına dair düşüncenizi hangisi daha iyi açıklıyor? / Sizce iklim değişikliği diye bir şey var mıdır yok mudur?

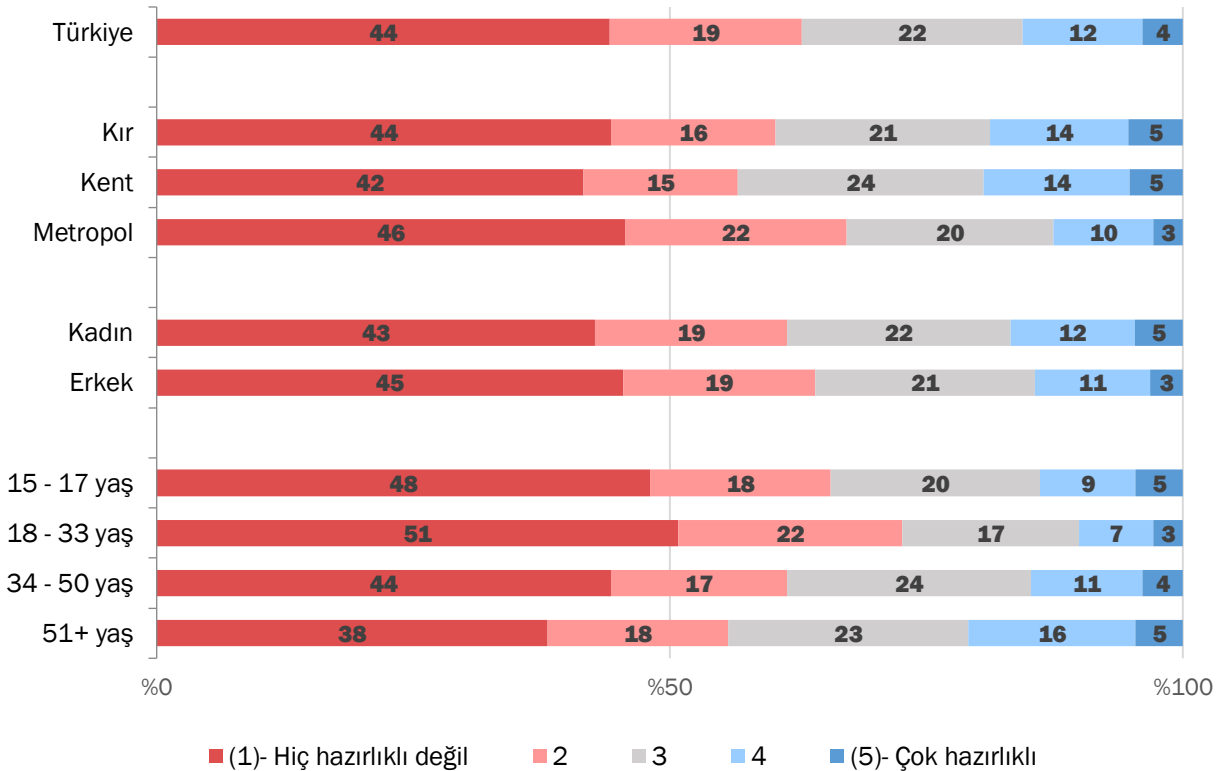

6. ORMAN YANGINLARI

Türkiye’de 2021 yazında özellikle Akdeniz ve Ege bölgelerinde yaşanan büyük orman yangınları hem can kayıpları hem de ekolojik ve ekonomik tahribat açısından toplumsal hafızada derin bir iz bıraktı. Bu süreçte yangınlara müdahalede yaşanan aksaklıklar, hazırlık kapasitesi ve kurumsal yeterlilik tartışmaları kamuoyunda sıkça gündeme geldi. Ne yazık ki, her yaz özellikle çok sıcak günlerde gerçekleşen yangınlar önümüzdeki yaz aylarında da benzer bir felaketle karşı karşıya kalacağımızın habercisi. Bu nedenle katılımcılarımıza “Önümüzdeki yaz gerçekleşecek olası orman yangınları için Türkiye’nin ne ölçüde hazırlıklı olduğunu düşünüyorsunuz?” sorusunu yönelttik ve bireylerin algılarının da büyük ölçüde geçmişteki deneyimlerle şekillendiğini gördük.

Türkiye toplumunun yüzde 63’ü önümüzdeki yaz gerçekleşmesi olası orman yangınları için hazırlıklı olmadığını düşünüyor. Bu dağılım, kamuoyunda baskın hissin güvensizlik ve endişe olduğunu ortaya koyuyor. Yerleşim yerine göre bakıldığında kırsal, kent ve metropol arasında farklar sınırlı; her üç grupta da en yaygın görüş yetersiz hazırlık yönünde. Yine de metropollerde yaşayan bireylerde Türkiye’nin hazırlıksız olduğu görüşü daha baskın. Metropolde yaşayanların yüzde 68’i, kırsal yerleşimlerde yaşayanların yüzde 60’ı, kentlerde yaşayanların yüzde 57’si hazırlıksız olduğunu görüşünde. Kadın ve erkeklerin görüşleri arasında büyük farklılık gözlemlenmiyor. Türkiye’nin hazırlıksız olduğu düşüncesi en yüksek oranda 18-33 yaş grubunda (yüzde 73), daha sonra 15-17 yaş grubunda (yüzde 66) hâkim.

Önümüzdeki yaz gerçekleşecek olası orman yangınları için Türkiye'nin ne ölçüde hazırlıklı olduğunu düşünüyorsunuz?

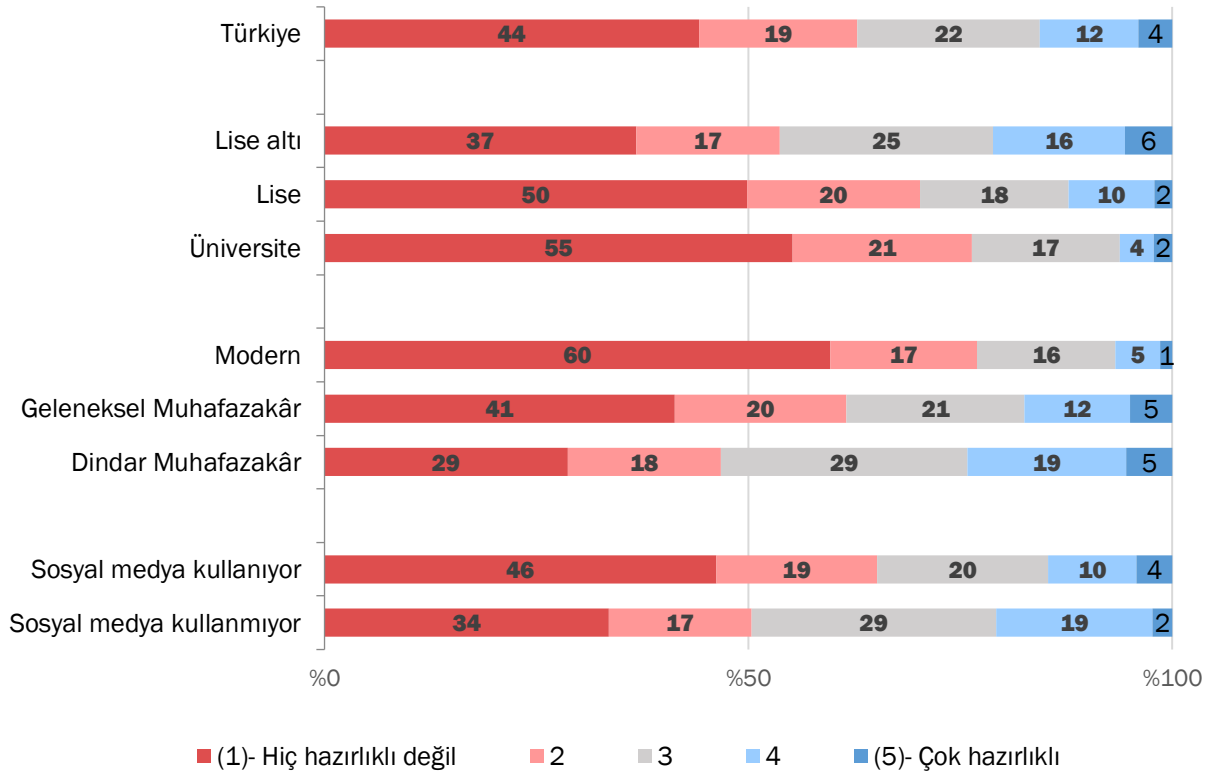
Eğitim seviyesi, hayat tarzı ve sosyal medya kullanımı bireylerin Türkiye'nin olası orman yangınları için hazırlıklı olup olmadığı konusundaki düşüncelerini etkiliyor.

Eğitim seviyesi yükseldikçe Türkiye'nin olası orman yangınları için hazırlıksız olduğunu düşünenlerin oranı artıyor. Üniversite mezunlarının yüzde 76'sı ve lise mezunlarının yüzde 70'i Türkiye'nin hazırlıksız olduğunu düşünürken lise altı eğitim düzeyine sahip bireylerde bu oran 54'e düşüyor. Yine de bu grubun yarısından fazlası hazırlıksız olduğu kanısında.

Türkiye'nin orman yangınları için hazırlıklı olup olmadığı düşüncesi hayat tarzlarına göre de oldukça farklılık gösteriyor. Modernlerin yüzde 77'si, Geleneksel Muhafazakarların yüzde 61'i, Dindar Muhafazakarların yüzde 47'si hazırlıksız olduğunu düşünüyor.

Sosyal medya kullananların yüzde 65'i, kullanmayanların yüzde 51'i olası orman yangınları için hazırlıksız olduğunu görüşünde.

Önümüzdeki yaz gerçekleşecek olası orman yangınları için Türkiye'nin ne ölçüde hazırlıklı olduğunu düşünüyorsunuz?

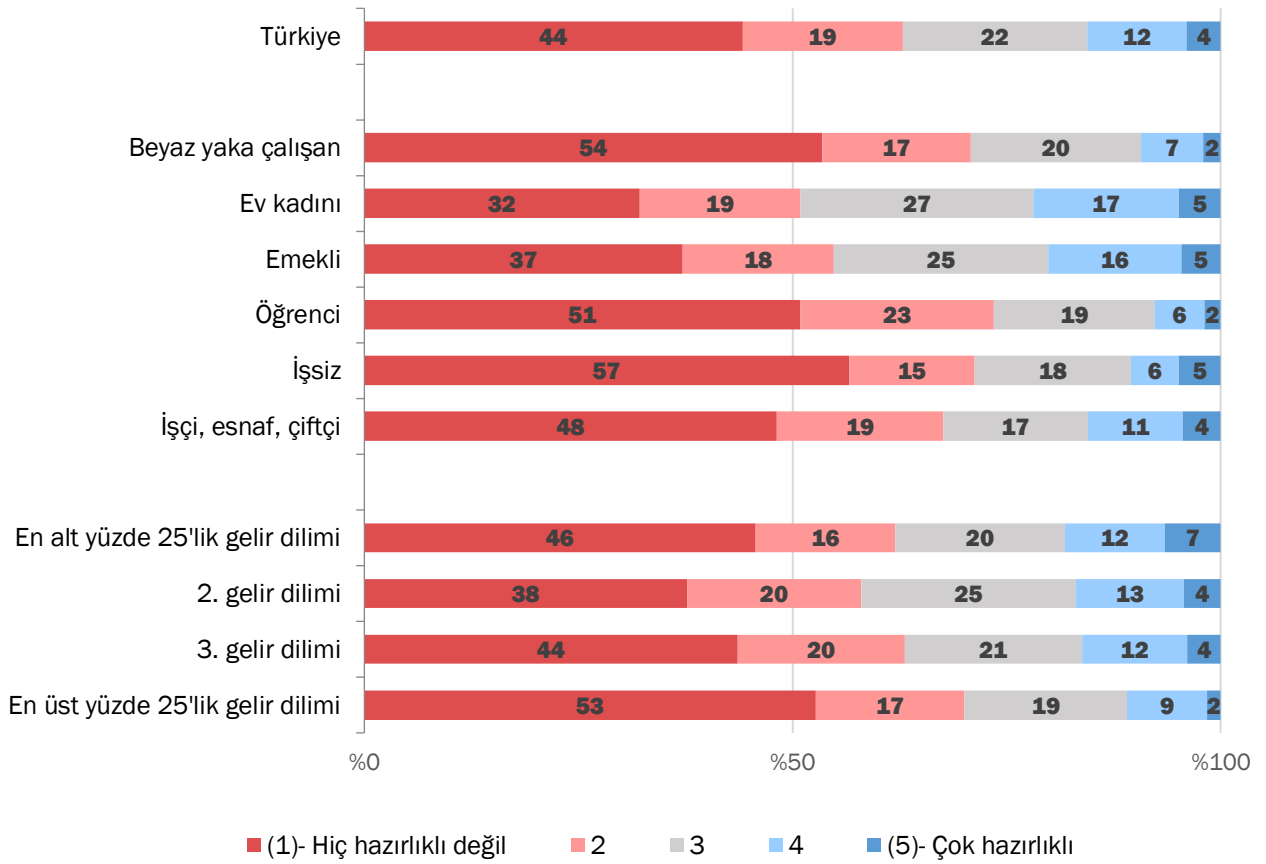

Meslek gruplarına bakıldığında hazırlıksızlık algısının en yüksek olduğu grup öğrenciler (yüzde 74), Onları işsizler (yüzde 72) beyaz yaka çalışanlar (yüzde 71) ve takip ediyor. İşçi-esnaf-çiftçi grubunda bu oran yüzde 67, emeklilerde yüzde 55, ev kadınlarında ise yüzde 51. Yani, hiçbir grupta hazırlıksızlık algısı yüzde 50'nin altına düşmüyor.

Gelir gruplarında da benzer bir tablo görülüyor: En üst yüzde 25'lik gelir grubunda hazırlıksız olduğunu düşünenler yüzde 70'i oluşturuyor. En alt gelir grubunda bu oran yüzde 62, ikinci gelir diliminde yüzde 58, üçüncü gelir diliminde ise yüzde 64 olarak gerçekleşiyor.

Bu bulgular, geliri ya da mesleği ne olursa olsun toplumun çok büyük çoğunluğunun Türkiye'nin orman yangınlarına karşı yeterince hazırlıklı olmadığı görüşünü paylaştığını, hazırlıklı olduğunu düşünenlerin ise oldukça sınırlı kaldığını ortaya koyuyor.

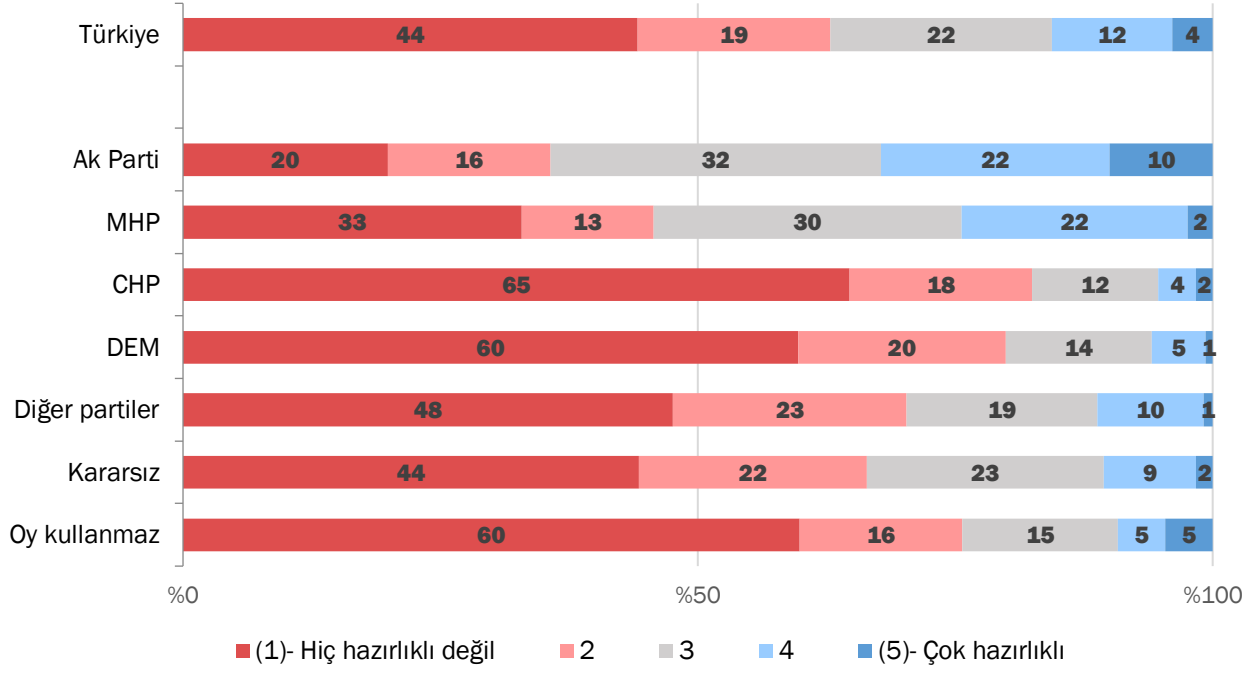
Önümüzdeki yaz gerçekleşecek olası orman yangınları için Türkiye'nin ne ölçüde hazırlıklı olduğunu düşünüyorsunuz?

Bireylerin oy tercihlerine göre de Türkiye'nin olası orman yangınları için hazırlıklı olup olmadığı görüşleri oldukça belirgin farklılıklar barındırıyor. Ak Partililer en yüksek oranda (yüzde 32) hazırlıklı olduğu görüşünderken onları MHP'liler yüzde 24 ile takip ediyor. CHP'lilerin yüzde 83'ü, DEM Partililerin yüzde 80'i, oy kullanmayanların yüzde 76'sı, diğer partilere oy verenlerin yüzde 71'i, kararsızların yüzde 66'sı Türkiye'nin hazırlıksız olduğunu düşünüyor.

Önümüzdeki yaz gerçekleşecek olası orman yangınları için Türkiye'nin ne ölçüde hazırlıklı olduğunu düşünüyorsunuz?

7. ARAŞTIRMANIN KÜNYESİ

7.1. Araştırmanın Genel Tanımı

Bu raporun dayanağı olan araştırma, İklim Haber için, KONDA Araştırma ve Danışmanlık A.Ş. tarafından gerçekleştirilmiştir.

Araştırmanın saha çalışması 8-9 Kasım 2025 tarihlerinde gerçekleştirilmiştir. Bu rapor, Türkiye'deki 15 yaş üstü yetişkin nüfusun, saha çalışmasının yapıldığı günlerdeki siyasal eğilimlerini, tercihleri ve profillerini yansıtmaktadır.

Araştırma, Türkiye'nin 15 yaş üstü yetişkin nüfusunu temsil edecek deneklerin tercihlerindeki eğilim ve değişimleri belirlemek ve izlemek için tasarlanmış ve uygulanmıştır. Araştırmanın bulgularının hata payı, yüzde 95 güven aralığında +/- 2,2, yüzde 99 güven aralığında yüzde +/- 2,9'dur.

7.2. Örneklem

Örneklem, ADNKS (Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi) verilerine dayalı mahalle ve köylerin nüfus büyüklükleri ve eğitim seviyeleri verileri ile 14 Mayıs 2023 Genel seçimlerinin mahalle ve köy sonuçları katmanlandırılarak hazırlanmıştır. Yerleşim yerleri önce kır/kent/metropol olarak ayrıştırılmış ve 12 bölge esas alınarak örneklem tespit edilmiştir.

Araştırma kapsamında, 27 ilin merkez dahil 81 ilçesine bağlı 115 mahalle ve köyünde 1980 kişiyle hanelerinde yüz yüze görüşülmüştür. Her bir mahallede gerçekleştirilen 18 anket için yaş ve cinsiyet kotası uygulanmıştır.

Gidilen il	27	Yaş grubu	Kadın	Erkek
Gidilen ilçe	81	15-33 yaş	3 denek	3 denek
Gidilen mahalle/köy	111	34-50 yaş	3 denek	3 denek
Görüşülen denek	1980	51 yaş ve üstü	3 denek	3 denek

	Düzyey 1 (12 bölge)	Gidilen iller
1	İstanbul	İstanbul
2	Batı Marmara	Çanakkale, Kırklareli, Tekirdağ
3	Ege	Aydın, Denizli, İzmir, Uşak
4	Doğu Marmara	Bursa, Eskişehir, Kocaeli, Sakarya
5	Batı Anadolu	Ankara, Konya, Karaman
6	Akdeniz	Adana, Antalya, Isparta
7	Orta Anadolu	Kayseri, Sivas
8	Batı Karadeniz	Samsun, Tokat, Karabük
9	Doğu Karadeniz	Giresun, Ordu, Trabzon
10	Kuzeydoğu Anadolu	Erzincan, Erzurum
11	Ortadoğu Anadolu	Malatya, Van
12	Güneydoğu Anadolu	Diyarbakır, Gaziantep, Şanlıurfa

	Anketin yapıldığı bölge	Kır	Kent	Metropol	Toplam
1	İstanbul			%19,6	%19,6
2	Batı Marmara	%0,8	%2,6	%1,4	%4,8
3	Ege	%1,3	%8,7	%3,4	%13,3
4	Doğu Marmara	%1,2	%2,7	%6,6	%10,4
5	Batı Anadolu	%1,0	%2,0	%7,4	%10,4
6	Akdeniz	%0,7	%4,7	%5,9	%11,3
7	Orta Anadolu	%1,8	%1,1	%1,7	%4,5
8	Batı Karadeniz	%1,6	%3,2	%1,3	%6,1
9	Doğu Karadeniz	%1,2	%1,4	%1,2	%3,8
10	Kuzeydoğu Anadolu	%0,7	%0,9	%0,7	%2,2
11	Ortadoğu Anadolu	%0,9	%2,1	%1,8	%4,8
12	Güneydoğu Anadolu	%2,2	%3,4	%3,0	%8,6
	Toplam	%13,2	%32,8	%54,0	%100,0

8. TERİMLER SÖZLÜĞÜ

Raporda yer alan tüm bulgular, araştırmaların saha çalışmalarında görüşülen kişilerle yüz yüze yapılan anketlerde sorulan sorulara dayandırılmaktadır. Bazı sorular ve cevap seçenekleri sonrasında kısaltılarak veya basitleştirilerek, raporda gündelik dilde kullanılan terimlerle ifade edilmektedir. Örneğin kendini ne kadar dindar gördüğüne dair soruya cevaben “İnançlı ama dinin gereklerini pek yerine getiremeyen biri” için, raporda kısaca “inançlı” ifadesi kullanılmaktadır. Bu bölüm hem Barometre raporunu eline ilk defa alanlar için, hem de terimlerle ilgili açıklamaya ihtiyaç duyanlar için hazırlanmıştır. İlk tabloda terimler ve açıklamaları, daha sonraki tablolarda bu terimlerin kaynağı olan soru ve cevap metinleri yer almaktadır.

AÇIKLAMA

Alevi Müslüman:	Kendi din / mezhebini Alevi Müslüman olarak tanımlayan kişi
Ateist:	Dini inancı olmayan biri
Arap:	Kendi etnik kökenini Arap olarak tanımlayan kişi
Başörtülü:	Kendisi veya erkekse eşinin başörtüsü ile örtündüğünü belirten kişi
Çarşaf:	Kendisi veya erkekse eşinin çarşafı ile örtündüğünü belirten kişi
Dindar:	Dinin gereklerini yerine getirmeye çalışan dindar biri
Dindar Muhafazakâr:	Kendi hayat tarzını dindar muhafazakâr olarak tanımlayan kişi
Geleneksel Muhafazakâr:	Kendi hayat tarzını geleneksel muhafazakâr olarak tanımlayan kişi
İnançlı:	İnançlı ama dinin gereklerini pek yerine getiremeyen biri
İnançsız:	Dinin gereklerine pek inanmayan biri
Kent:	Nüfusun 4000'in üstünde olan yerleşim yerleri (idari tanımdan farklıdır)
Kır:	Nüfusun 4000'in altında olan yerleşim yerleri (idari tanımdan farklıdır)
Kürt:	Kendi etnik kökenini Kürt olarak tanımlayan kişi
Metropol:	Nüfusu en yüksek 15 şehrin bütünlük şehir merkezi sınırlarındaki yerleşim yerleri (idari tanımdan farklıdır)
Modern:	Kendi hayat tarzını modern olarak tanımlayan kişi
Örtünmeyenler:	Kendisi veya erkekse eşinin örtünmediğini belirten kişi
Sofu:	Dinin tüm gereklerini tam yerine getiren dindar biri
Sünni Müslüman:	Kendi din / mezhebini Sünni Müslüman olarak tanımlayan kişi
Türbanlı:	Kendisi veya erkekse eşinin türbanla örtündüğünü belirten kişi
Türk:	Kendi etnik kökenini Türk olarak tanımlayan kişi
Zaza:	Kendi etnik kökenini Zaza olarak tanımlayan kişi

8.1. Terimlerin Kaynağı Olan Soru ve Veriler

Kendinizi, hayat tarzı bakımından aşağıda sayacağım üç gruptan hangisinde sayarsınız?

Modern

Geleneksel Muhafazakâr

Dindar Muhafazakâr

Hepimiz Türkiye Cumhuriyeti vatandaşıyız, ama değişik etnik kökenlerden olabiliriz; Siz kendinizi, kimliğinizi ne olarak biliyorsunuz veya hissediyorsunuz?

Türk

Kürt

Zaza

Arap

Diğer

Dindarlık açısından kendinizi aşağıda okuyacaklarımdan hangisiyle tarif edersiniz?

Dini inancı olmayan biri

Dinin gereklerine pek inanmayan biri

İnançlı ama dinin gereklerini pek yerine getiremeyen biri

Dinin gereklerini yerine getirmeye çalışan dindar biri

Dinin tüm gereklerini tam yerine getiren dindar biri

Kendinizi ait hissettiğiniz dininiz ve mezhebiniz nedir?

Sünni Müslüman

Alevi Müslüman

Diğer

Yerleşim Kodu (Örneklemeden gelen veri)

Kır

Kent

Metropol

Eşiniz veya siz, sokağa çıkarken başınızı örtüyor musunuz? Nasıl örtüyorsunuz?

Örtünmüyor

Başörtüsü

Türban

Çarşaf

Bekâr erkek

Not: Grafiklerde yer alan oranlar tam sayıya yuvarlandığı için toplam yüzde 100'e ulaşmayabilir.

9. FREKANS TABLOLARI

Anketin yapıldığı bölge	Adet	Yüzde
İstanbul	389	19,7
Batı Marmara	95	4,8
Ege	264	13,3
Doğu Marmara	207	10,4
Batı Anadolu	206	10,4
Akdeniz	222	11,2
Orta Anadolu	90	4,5
Batı Karadeniz	120	6,1
Doğu Karadeniz	75	3,8
Kuzeydoğu Anadolu	44	2,2
Ortadoğu Anadolu	97	4,9
Güneydoğu Anadolu	171	8,6
Toplam	1980	100,0

Yerleşim yeri	Adet	Yüzde
Kır	262	13,3
Kent	648	32,7
Metropol	1069	54,0
Toplam	1980	100,0

Cinsiyet	Adet	Yüzde
Kadın	969	49,1
Erkek	1005	50,9
Toplam	1974	100,0

Yaş	Adet	Yüzde
15 - 17 yaş	113	5,7
18 - 33 yaş	562	28,4
34 - 50 yaş	599	30,3
51+ yaş	701	35,5
Toplam	1974	100,0

Eğitim durumu (gruplanmış)	Adet	Yüzde
Lise altı	1039	52,8
Lise	521	26,5
Üniversite	406	20,6
Toplam	1966	100,0

Eğitim durumu	Adet	Yüzde
Okuryazar değil	103	5,2
Diplomasız okur	60	3,1
İlkokul mezunu	442	22,5
İlköğretim / Ortaokul mezunu	434	22,1
Lise mezunu	521	26,5
Üniversite mezunu	374	19,0
Yüksek lisans	26	1,3
Doktora	6	0,3
Toplam	1966	100,0

Hane kişi sayısı	Adet	Yüzde
1 - 2 kişi	610	31,5
3 - 5 kişi	1118	57,8
6 - 8 kişi	188	9,7
9 ve daha fazla kişi	18	0,9
Toplam	1933	100,0

Hanede yaşayan 18 yaş altı çocuk var-yok	Adet	Yüzde
Hanede 18 yaş altı çocuk var	1243	63
Hanede 18 yaş altı çocuk yok	737	37
Toplam	1980	100,0

Aile tipi	Adet	Yüzde
Sadece eşiyle	409	20,6
Çekirdek aile	1159	58,5
3 nesil geniş aile	136	6,9
Daha geniş aile	53	2,7
Diğer	24	1,2
Tek başına yaşıyor	186	9,4
Bilinmiyor	13	0,7
Toplam	1980	100,0

Bu evde / Hanede kimlerle beraber yaşıyorsunuz?	Adet	Yüzde
Eş	1191	60,2
Partner	6	0,3
Anne	485	24,5
Baba	407	20,5
Çocuk	874	44,2
Kardeş	346	17,5
Büyükanne-büyükbaba	37	1,8
Kayınpeder-kayınvalide	31	1,5
Torun	38	1,9
Diğer akraba / diğer	52	2,6
Tek başına yaşıyor	186	9,4
Cevap yok	13	0,7

Hanenizde bakıma ihtiyaç duyan birileri var mı?	Adet	Yüzde
Bebek/ler	62	3,1
Hasta birey/ler	40	2,0
Engelli birey/ler	70	3,5
Yaşlı birey/ler	129	6,5
HİÇBİRİ	1636	82,6
Cevap yok	67	3,4

Hayat tarzı	Adet	Yüzde
Modern	638	32,4
Geleneksel Muhafazakâr	831	42,3
Dindar Muhafazakâr	498	25,3
Toplam	1967	100,0

Medeni durum	Adet	Yüzde
Bekar	562	28,6
Sözlü / Nişanlı	20	1,0
Evli	1214	61,6
Dul	121	6,2
Boşanmış	53	2,7
Toplam	1970	100,0

Çalışma durumu	Adet	Yüzde
Kamu çalışanı / devlet memuru	90	4,6
Özel sektör çalışanı (beyaz yaka)	162	8,2
İşçi (mavi yaka)	144	7,3
Küçük esnaf / zanaatkâr /şoför vb.	170	8,6
İş insanı / tüccar	31	1,6
Doktor, mimar, avukat vs. (Nitelikli serbest meslek)	20	1,0
Çiftçi, ziraatçı, hayvancı	39	2,0
Çalışıyor, diğer	133	6,7
Emekli	326	16,5
Ev kadını	497	25,2
Öğrenci	216	10,9
İşsiz, iş arıyor.	53	2,7
Çalışmıyor, iş aramıyor	53	2,7
Çalışamaz halde	37	1,9
Toplam	1973	100,0

Çalışma durumu (gruplanmış)	Adet	Yüzde
Beyaz yaka çalışan	303	15,4
İşçi, esnaf, çiftçi	486	24,7
Emekli	326	16,5
Ev kadını	497	25,2
Öğrenci	216	10,9
İşsiz	144	7,3
Toplam	1973	100,0

Geçen ay geçinebildiniz mi?	Adet	Yüzde
Evet, kenara para da koyabildim.	351	18,0
Eh, kıt kanaat geçinebildim.	1059	54,2
Aslında pek geçinemedim.	264	13,5
Hayır, bazı ödemeleri yapamadım / borca girdim.	279	14,3
Toplam	1952	100,0

Haberleri seyretmek için en fazla hangi TV kanalını tercih ediyorsunuz?	Adet	Yüzde
Haberleri TV'den izlemiyorum	318	16,4
TV izlemiyorum	166	8,6
Haber takip etmiyorum	251	12,9
A Haber	94	4,9
ATV	170	8,8
CNN Türk	66	3,4
NOW (Fox TV)	233	12,1
Haber Türk	53	2,8
Halk TV	87	4,5
Kanal 7	18	0,9
Kanal D	77	4,0
KRT	1	0,0
NTV	35	1,8
Show TV	91	4,7
Star TV	36	1,8
TRT	142	7,3
SZC TV	36	1,9
TV100	2	0,1
Diğer kanallar	62	3,2
Toplam	1937	100,0

Sosyal medya	Adet	Yüzde
Facebook	661	33,4
Twitter	490	24,8
Whatsapp	1533	77,4
YouTube	1029	52,0
Instagram	1130	57,1
Snapchat	201	10,1
TikTok	432	21,8
Telegram	167	8,5
Twitch	43	2,2
Kick	40	2,0
Reddit	29	1,5
Discord	45	2,3
Linkedin	84	4,2
Tinder/Okcupid gibi arkadaş bulma uygulamaları	14	0,7
Bluesky	3	0,2
Diğer	15	0,8
İnternete giriyorum ama sosyal medyayı kullanmıyorum.	71	3,6
İnternete hiç girmiyorum.	224	11,3
Cevap yok	20	1,0

Etnik köken	Adet	Yüzde
Türk	1444	74,1
Kürt	388	19,9
Zaza	24	1,2
Arap	49	2,5
Diğer	44	2,2
Toplam	1948	100,0

Dindarlık	Adet	Yüzde
Ateist	73	3,8
İnançsız	130	6,7
İnançlı	606	31,1
Dindar	914	46,9
Sofu	225	11,5
Toplam	1948	100,0

Aylık hane geliri	Adet	Yüzde
15.000 TL ve altı	100	5,4
15.001 - 20.000 TL	193	10,5
20.001 - 30.000 TL	392	21,2
30.001 - 50.000 TL	528	28,6
50.001 - 80.000 TL	377	20,4
80.001 TL ve üstü	256	13,9
Toplam	1846	100,0

Oturulan evin tipi	Adet	Yüzde
Gecekondu / Dış sıvasız apartman	69	3,8
Müstakil, geleneksel ev	488	26,9
Apartman	1114	61,4
Site içinde	133	7,3
Çok lüks bina, villa	10	0,6
Toplam	1814	100,0

Sizce son yıllarda Türkiye’de sel, fırtına, aşırı sıcaklık, kuraklık gibi düzensiz hava olayları arttı mı, azaldı mı?	Adet	Yüzde
Arttı	1710	88,2
Değişmedi	198	10,2
Azaldı	31	1,6
Toplam	1939	100,0

İklim değişikliğinin şimdi sayacaklarımdan hangileriyle ilişkili olduğunu düşünüyorsunuz?	Adet	Yüzde
Suya erişimin zorlaşması	981	49,5
Orman yangını, sel, kuraklık gibi afetlerin artması	1508	76,2
Gıda fiyatlarının artması	729	36,8
Bitki ve hayvan çeşitliliğinin azalması	1022	51,6
Gıdaya erişimin zorlaşması	521	26,3
Göçlerin artması	600	30,3
Cevap yok	76	3,9

İklim değişikliği, fosil yakıtların yakılması gibi insan faaliyetleri sonucu hava koşullarındaki uzun vadeli değişimdir. Sizce iklim değişikliği diye bir şey vardır mıdır yok mudur?	Adet	Yüzde
Vardır	1742	91,3
Yoktur	167	8,7
Toplam	1909	100,0

İklim değişikliği konusunda endişeli misiniz? Ne kadar endişelisiniz?	Adet	Yüzde
Hiç endişeli değilim.	134	7
Endişeli değilim.	220	11
Kararsızım	335	17
Endişeliyim.	832	43
Çok endişeliyim.	403	21
Toplam	1923	100,0

Farz edelim yaşadığınız yerin yakınında bir enerji santrali yapılacak. Şimdi okuyacağım enerji santrallerinden en çok hangi ikisine KARŞI ÇIKARSINIZ?	Adet	Yüzde
Kömür enerji santrali	1150	58
Hidroelektrik santral (Baraj)	235	12
Doğalgaz enerji santrali	126	6
Nükleer santral	1224	62
Rüzgar enerji santrali	47	2
Güneş enerji santrali	29	1
Jeotermal enerji santrali (Buhar)	145	7
Cevap yok	165	8

Seçim hakkınız olsa, hangi kaynaklardan üretilmiş elektriği kullanmayı tercih edersiniz?	Adet	Yüzde
Kömür enerji santrali	98	5
Hidroelektrik santral (Baraj)	345	17
Doğalgaz enerji santrali	455	23
Nükleer santral	125	6
Rüzgar enerji santrali	1020	52
Güneş enerji santrali	1361	69
Jeotermal enerji santrali (Buhar)	187	9
Cevap yok	94	5

Geçtiğimiz Temmuz ayında meclisten geçen İklim Yasasına dair düşüncenizi hangisi daha iyi açıklıyor?	Adet	Yüzde
İklim Yasasının meclisten geçmesini doğru buluyorum, onaylıyorum.	131	6,7
İklime dair bir yasa olması güzel ama yasanın düzenlenmesi/iyileştirilmesi gerekiyor.	423	21,9
İklim Yasasının meclisten geçmesini yanlış buluyorum.	333	17,2
Bu konuda bilgim yetersiz / bilgim yok.	1049	54,2
Toplam	1936	100,0

Önümüzdeki yaz gerçekleşecek olası orman yangınları için Türkiye'nin ne ölçüde hazırlıklı olduğunu düşünüyorsunuz?	Adet	Yüzde
(1)- Hiç hazırlıklı değil	849	44,2
2	359	18,7
3	414	21,6
4	224	11,6
(5)- Çok hazırlıklı	76	3,9
Toplam	1923	100,0

